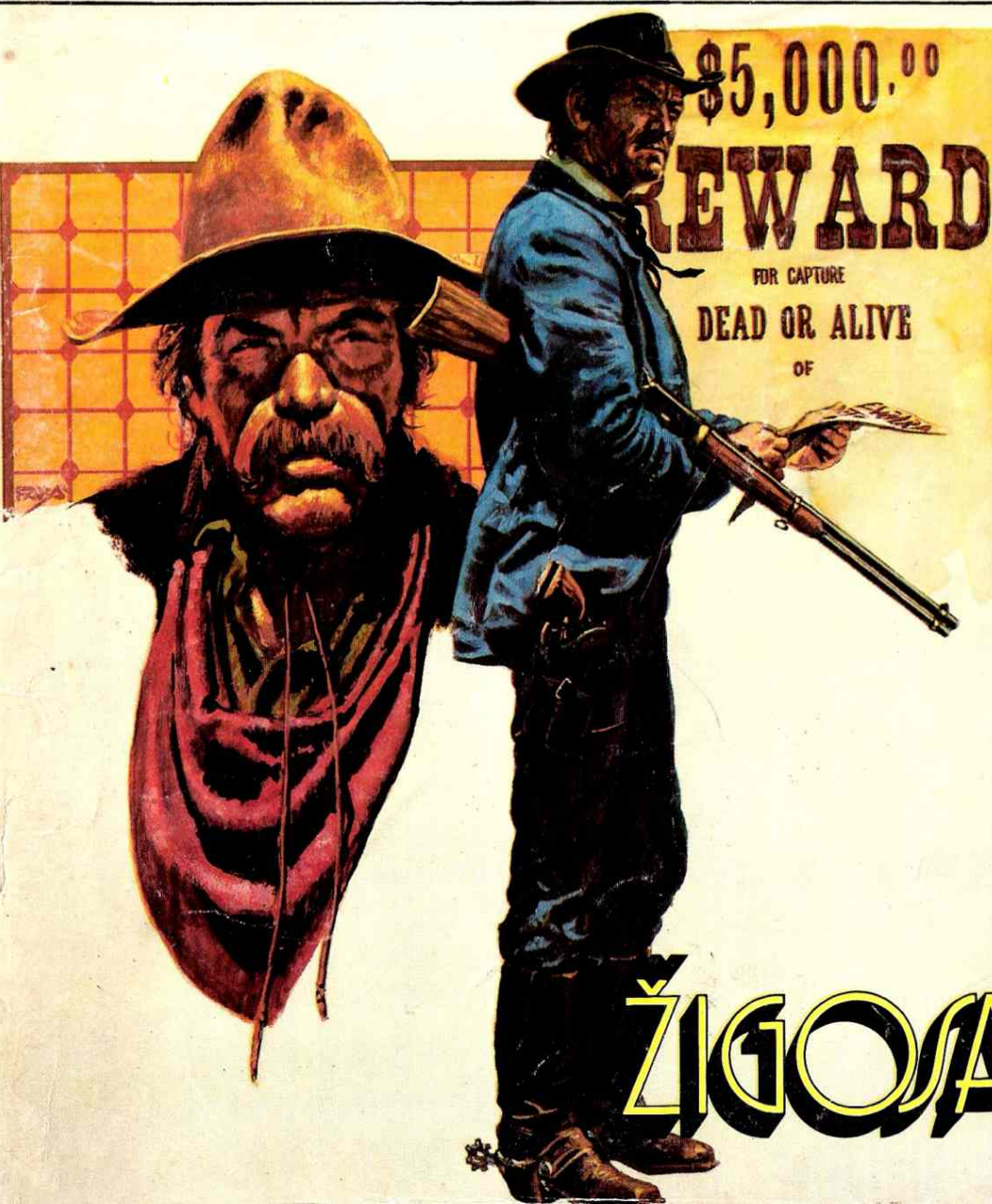

ŠED DENVER
DOCK
HOLIDAY

CENA 40 DINARA

BROJ 160

**DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU**

ŽIGOSAN

★ **DOK HOLIDEJ** ★

ŠED DENVER

ŽIGOSAN

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

**EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ
Broj 160**

**Glavni i odgovorni urednik:
Svetozar TOMIĆ**

**Urednik:
Zorka ĆIRIĆ**

**Naslov originala:
Shad Denver
THEY CAME HUNTING**

**Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ**

**Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ**

**Lektor:
Sava DAMJANOV**

**Tehnički urednik:
Ferénc BARAT**

**Korektori:
Iren Mengl
Marija Buranji**

**Štampa: 31. VIII 1984.
Tržište: 7. IX 1984.**

**Izdaje i štampa NIŠRO FORUM – OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Glavni i odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ / Urednik: Zorka ĆIRIĆ / Naslov originala:
Shad Denver – THEY CAME HUNTING / Copyright: UNIVERSUM PRESS.
Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje,
nauku i kulturu SAP Vojvodine, br. 413-279/73. od 10. maja 1973. godine.**

Dok Holidej je stajao pored prozora i gledao u nebo s izgledom čoveka koji ničim ne bi bio iznenađen. Nebo je bilo olovnosivo, tu i tamo prošarano niskim, crnim, teškim oblacima. Bio je dan, ali se u dnevnu svetlost mešala nijansa teškog sumornog sivila i kao kroz koprenu magle Dok je pred sobom video skoro ceo grad Vilbur Springs. Gusto nanižane zgrade nazirale su se kao zamagljene mokre siluete, a prolaznici, konjanici ili kola koja su se slivala u reku saobraćaja više su ličili na treptavu sliku neke sumorne fatamorgane nego na stvarnost.

Jedini zvuk koji se čuo bio je šapat rominjanja sitne kiše po krovu. Taj tih šušlav šum već ga je nervirao. Ako je već morala da pada, onda bi mu se mnogo više sviđalo da pada jako kao iz provaljenih oblaka, da zagluši u njegovim ušima svaki drugi šum, jer je tako postojala nada da bi se to neiscrpno nebo moglo isprazniti i da bi, na kraju, kiša mogla prestati da pada. A padala je tako, sa prekidima od čas ili dva, već skoro tri nedelje. U početku mu se dopalo što je došla, jer je donela osveženje posle mnogo dana žege, suše i nepodnošljivih oblaka prašine koja se uvlačila u svaku poru na telu. Pljusak i klo-

kotanje vode u olucima izgledali su mu kao skladna simfonija u odnosu na hucanje toplog vetra od kojeg se lepljiv znoj slivalo niz lice i celo telo. Ali, posle nekoliko dana dokonog lenčarenja u kući, postao je nemiran, čak nervozan, a posle tri nedelje, pošto su svi putevi bili neprohodni zbog dubokog blata i svaki dolazak u grad i odlazak iz grada onemogućen, činilo mu se da se nalazi u zatvoru i da gleda kroz prozor ćelije iz koje nikada neće izaći. Bez obzira na neke svetle trenutke njegovog boravka u Vilbur Springsu, proklinjao je dan kada je u njega došao i želeo je da ode što pre. Bez rezerve, slobodno je mogao reći da ga u životu nikada nije pratio takav peh. Kada je prispeo u grad, imao je u džepu prilično debeo paket novčanica i ništa nije predskazivalo da će događaji uzeti toliko nepovoljan obrt. Prvog dana, međutim, kada je seo za kockarski sto, izgubio je skoro tri stotine dolara. Dva dana kasnije povratio je deo novca, ali je potom sledećeg dana izgubio sve što je vratio i još nešto više. U toku sledeće nedelje igrao je sa promenljivom srećom, ali je kraj nedelje doneo opet negativan saldo. Treća nedelja donela mu je katastrofu. Nije mogao sebi da objasni šta se to s njim do-

gađa jer se trudio kao i uvek, i bio je, takođe pribran i razuman kao uvek. Došao je do zaključka da je nastao jedan od onih obrta sudbine protiv kojih se čovek ne može boriti i da za neko vreme mora da prestane sa pokerom. Ali, kada je to odlučio, već je dugovao skoro hiljadu dolara. Nije mogao da plati dug na kocki, zakup za kuću u kojoj je stanovao sa Eni Flečer, račune za hranu i piće i sve ostalo. Došlo je čak dotle da je Eni sve što im je trebalo počela uzimati na svoj kredit. Doku Holideju to se nikada do sada nije desilo! Da bude na grbači jedne salunske zabavljačice, makar to bila njegova dragana, nije se slagalo sa Holidejevim rezonima. Pomišljao je da od bankara Kejzija iz Dalasa potraži zajam i otplati dugove, ali tu mogućnost je ipak odbacio. Kada bi ova kiša prestala možda bi sve ipak pošlo kako valja.

Trgao se kada je iza sebe začuo nečije lake korake. Zatim se opustio. Bila je to Eni. Ova tako lepa i prijatna kuća postala je poslednje tri nedelje za njih kao zatvor. Okrenuo se i pogledao je. Tri nedelje bez sunca učinile su da joj obrazi poblede i da oči izgube od svog mladalačkog žara i sjaja. A možda je razlog tome bila i briga koja je sigurno opterećivala, ko bi to mogao znati? Kada je sreo bila je jednostavno divna, prelepa mlada žena koja je iz lakomislenosti, ili možda neobuzdane želje za životom, skrenula putem nimalo lakim za jednu žeru. Posao salunske zabavljačice nije bio lak i to se na njenom licu već videlo. Susret sa njim dodao je još samo jednu senku brige.

– Hoće li ovo ikad prestati, Džone? –

zapitala je sa prizvukom nervoze u glasu.

– Mora jednom prestati – odgovorio je on i odmah shvatio da nije rekao ništa mnogo mudro.

Prišla mu je, pripila se uz njega i Dok je osetio sladak miris njenog čistog tela. Njene grudi, čvrste i oble, dodirnule su ga po mišici, a njena glava priklonila mu se na rame i pramenovi kose zagolicali su ga po vratu. Nagoveštaj zadovoljstva od tog prisnog dodira zatreprio mu je u grudima.

– Smučilo mi se već od ovoga, Džone, časna reč, već mi se smučilo – rekla je. – Ništa u ovoj kući nije suvo. Haljine su mi kao da sam izašla iz vode.

Uzdahnula je. Jadna Eni. Ona nije bila od onih osoba koje se žale. Da je bila cmizdravica, što veliki broj žena jeste, njena bi sudbina bila drukčija. Verovatno bi sada bila udata, srećno udata za nekog imućnog rančera ili poslovnog čoveka koji ne bi mogao odoleti njenoj lepoti. Ali, Eni nije bila lukava, već samo čvrsta i osećajna osoba. U ljubavi se predavala bez rezerve, a u nevolji nije tražila pomoć ni od koga. Njena je ideja bila da se iz sobe na spratu saluna presele u zasebnu kuću, jer je zaneta ljubavlju htela da se u potpunosti preda čoveku koga voli. Uz to se pokazala i do krajnosti privržena. Kada je od gostiju u salunu doznala da je zapao u finansijske neprilike, ponudila mu je svoju ušteđevinu, pa čak je htela da uzme zajam kod bankara Harolda Rajta, ali je Dok to odbio. Morao se sam izvući iz nevolje u koju je zapao.

– Nikome se ne sviđa ovakvo vreme – čuo je sebe kad je izgovorio šuplje, bez-

sadržajne reči, govoreći više zbog toga da bi nastavio razgovor nego da bi rekao nešto što ima smisla.

Ona ga je uzela rukom za mišicu i čvrsto ga stisnula, tako da je osetio njene prste. – Džone, zašto ne odeš do grada, do saluna? Svi ljudi su tamo. Potrebno ti je malo promene da se opustiš.

Dok je želeo negde da ode, ali ne u salon, gde će ga dočekati nepoverljivi, pa čak i prezrivi pogledi. Želeo je da učini bilo šta samo da ne misli o tim neprijatnim trenucima prošlosti i sadašnjosti, hteo je da razmišlja o onome što će doći, o budućnosti koju su kišne kapi neprekidno spirale. Čuo je da su neki ljudi govorili kako u kišnoj sezoni kiša postane nešto tako obično da je čovek posle izvešnog vremena i ne primećuje, baš kao što je u stanju da se privikne i ogugla na svaku nesreću. Ali, on je ipak čuo romorenje kiše, a nesreću... nesreću je i te kako živo osećao. Izgleda da opšta životna pravila na njega nisu bila primenljiva.

– Možda ću otići nešto kasnije – rekao je.

– Ne, Džone – ostala je ona uporna. – Molim te pođi sada. Pođi nekuda iz kuće ili mi se čini da ćemo oboje poludeti.

Kada je mršteći pogledao, ona se samo osmehnula najljupkijim osmehom koji se može zamisliti. Zatim se digla na prste i nežno ga poljubila u obraz. Osetio je kako joj je ruka kliznula u džep njegovog sakoa i odmah se brzo povukla.

Posle toga Eni je dodala. – Kada se vratiš, osećaćeš se sigurno bolje... a to će doprineti da se i ja bolje osećam. Mo-

žda ćeš u gradu čuti neku novost ili neku dobru šalu. Ne bi mi škodilo ako bih se malo nasmejala, smeh leči mnoge nevolje, zar ne?

Privukao je k sebi i poljubio u poluotvorene sočne usne. Njeno toplo telo podatno se privilo uz njegovo i. Dok je osetio da ga plavi plima toplih žmaraca. Na kraju, u ovom gradu nije baš sve bilo gubitak, pomislio je, ovo što je u Eni dobio isplatilo je sve nezgode koje je pretrpeo i koje će još izdržati. Uprkos olovnog neba i inkvizitorskog rominjanja kiše, budućnost mu je sada izgledala nešto svetlija. Okrenuo se i ne osvrćući se pošao niz stepenice. Prošao je kroz vratnice i izašao na blatnjavu ulicu koja je vodila do centra grada. Taj silazak do grada uvek mu je bio dosadno isti. Kuća koju je iznajmio za Eni Flečer nalazila se na brežuljku, malo izdvojena od ostalih kuća, sa živom ogradom, lepim travnim dvorištem i belo obojenom verandom. Zakup za kuću bio je dosta skup, ali je Eni to zasluživala, a sem toga, i on sam nije voleo da stanuje u izbi. Ova kuća svojom intimnom atmosferom podsećala ga je malo na njegov dom u Džordžiji. Jednoga dana, još dok olovno sivilo nije preovladalo na nebu, Eni mu je rekla da je ta lepa kuća navela na razmišljanje i da će, kako bi zadovoljila želju da u takvoj kući živi, verovatno poželeti da se uda za nekoga ko bude u stanju da joj takav dom pruži. Ko zna, pomislio je Dok, možda je govoreći to mislila i na njega. Ali, sa njim tako nešto jednostavno nije bilo moguće, a Eni, na žalost, to nije znala. Njegov život je bio promašaj, življenje bez

prave budućnosti, mučno preletanje s grane na granu.

Nešto niže na ulici Holidej je zakoračio na trotoar i nastavio da hoda uspravan, dostojanstven, čvrstog koraka, osećajući na sebi poglede retkih prolaznika. Hladna vlaga kao da mu se lepila za lice i prodirala kroz kožu. Iako je na sebi imao kišni ogrtač, osećao je da mu se vlaga uvlači u rukave, košulju, nogavice. Bilo je tako već nedelja. No, to kao da ga više nije brinulo. Zračak optimizma probio se odnekuda do njegovog srca i doneo uverenje da će se stvari promeniti. Sačekaće i taj trenutak, a onda će iz skrovišta u postavi cipele izvaditi poslednju rezervu od sto dolara i počće novu igru. Tada će sigurno dobiti, znao je to kao što je znao da su jedan i jedan dva.

Digao je pogled gore prema nebu nadajući se da će videti neki otvor u njegovom kao ploča ravnom sivilu. Ali, svetlog otvora nije bilo. Spustio je pogled do ulice i trotoara koji se pružao sa obe strane. Njime se kretalo veoma malo ljudi, ne više od pola tuceta. Znao je svakoga od njih iz viđenja, ali nikoga po imenu. A tada je ugledao jednog visokog čoveka naslonjenog na stub nadstrešnice, sa nezapaljenom cigaretom koja mu je visila zalepljena za donju usnu. Širok obod šešira namaknutog na čelo skrivao mu je lice, ali ga je Holidej ipak prepoznao. Možda je tome doprinelo odelo tog čoveka, ili možda njegov stav, ili cigareta koja mu je visila sa usana, ili način kako je stajao oslonjen na stub, ili, pak, pokret glavom dok je pogledom osmatrao ulicu. Ili su možda sve te pojedinosti zajedno dopri-

nele da Dok Holidej odmah prepozna Ajka Čejna. Čejna... revolveraša, kockara, možda pljačkaša, a u svakom slučaju nasilnika od glave do pete. Čejn u Vilbur Springsu, za taj grad je to moglo značiti samo jedno... nevolju.

Holidej je zastao i počeo da se priseća. Čejn mu je sada stajao okrenut leđima. Piknuo je cigaretu kažiprstom i u tom momentu prišao mu je neki čovek, snažne, teške građe, bez šešira, sa prosekom kosom slepljenom za čelo od vlage. Čovek koji je prišao klimnuo je glavom Čejnu, a zatim su se obojica uputili trotoarom u suprotnom pravcu od Holideja koji je ostao kao skamenjen na mestu gde je stajao, grozničavo razmišljajući o onome što je video...

U mislima se Dok vratio nekoliko godina unazad. Dogodilo se to u Silver Kriku, bučnom gradu punom još bučnih saluna. Tamo je upoznao Ajka Čejna, protuvu, kockara i verovatno bandita pljačkaša. Čejn je došao u grad i odmah zaseo za kockarski sto. Sreća ga je služila, to jest, kasnije se videlo da to nije bila samo sreća i Čejn je dobio dosta novca opelješivši dvojicu kaubojja, još nedoraslih mladića, i jednog putujućeg trgovca. Holidej je počeo pažljivije da motri i posle izvesnog vremena shvatio je da Čejn pakuje karte. U toku jednog deljenja sa velikim ulogom, uhvatio ga je kako vadi kartu iz rukava. Čejn je morao da vrati sav dobijeni novac. Iz njegovog pogleda Dok je zaključio da nikako ne bi bilo zdravo sresti tog čoveka u tami, ali na sreću, Čejn je dva dana kasnije nestao, tačnije, otputovao je dan pre pljačke banke u Silver Kriku. Neki su njegov nestanak pove-

zivali sa pljačkom, ali niko nikada nije ništa dokazao.

Sada je Čejn bio tu, a banka Harolda Rajta nalazila se samo nekoliko kuća dalje. Ajk Čejn i njegov prijatelj. Dok Holidej je uzdahnio. Pa dobro, pomislio je, šta on ima veze sa tim, nije njegov posao da razmišlja o opasnosti po banku Herolda Rajta. Nije on bio šerif tog grada. Istina, mogao je otići do šerifa Ala Vintropa i njegovog zamenika Džima Heringa i upozoriti ih na prisustvo sumnjivih tipova u gradu. Ali, pitanje je bilo kako će dokazati da su Čejn i njegov prijatelj sumnjivi tipovi. Naravno, Vintrop bi mu ipak zahvalio i verovatno bi obratio pažnju na Čejna, ali da li bi Čejn to dobroćudno prihvatio? Znoj je orosio Holidejevo čelo. Opet dilema jer, konačno, možda Čejn sem loših navika u kocki i nije pravi kriminalac, i možda bi odlazeći šerifu Vintropu optužio čoveka za zločin koji ovaj ne namerava da učini. Bolje bi stoga bilo, pomislio je Dok, pogledati šta Čejn ima na umu. Ako iz njegovog ponašanja zaključi kako namerava da opljačka Rajtovu banku, upozoriće bankara na ono što se sprema. No, da ne bi pravio nepotrebnu zabunu, morao je najpre proveriti o čemu razmišlja Čejn.

Holidej je pošao brže. U međuvremenu, dok je razmišljao, Čejn i njegov pratilac nestali su mu sa domaka pogleda. Dok je pogledao u jednu sporednu ulicu, gde je verovao da su ta dvojica skrenuli. Ulica je vodila prema dvorištu stanice dilažanse, koje se nalazilo odmah iza zgrade banke. Sada je Holidej bio sasvim siguran šta Ajk Čejn ima na umu. Priče o njegovom nestanku i po-

vezivanju tog nestanka sa pljačkom banke u Silver Kriku očigledno nisu bile bez osnova. Dok je ubrzao korak i skoro prešao u trk, i trčeći skrenuo u ulicu koja je vodila pored poštanske stanice. Ulica je bila prazna i u dvorištu nije bilo nikoga. Dok je prišao ogradi koja je delila dvorište banke od dvorišta poštanske stanice i pogledao preko nje. I dvorište banke bilo je takođe prazno. Odahnuo je sa olakšanjem. Može biti da je ipak pogrešio i da su njegove sumnje bile plod uobrazilje.

A tada je osetio dodir hladne cevi pištolja na potiljku. Ukočio se kao sleđen.

– Zdravo, Holideje.

Dok Holidej je pokušao da okrene glavu, ali mu se revolverna cev dublje utisnula u potiljak. Ajk Čejn ga je gledao i osmehivao mu se otkrivajući požutele zube. Zadah viskija zapahnuo je Holideja. Ajk Čejn je pripadao onoj vrsti ljudi koji su se pre svakog lupeškog poduhvata morali naliti alkoholom. Dok je znao da takvi ljudi obično nemaju hrabrosti i da im alkohol nadoknađuje taj nedostatak.

– Ko je taj, do đavola? – zapitao je Čejnov pratilac.

– Ovaj čova – rekao je Ajk Čejn pristikajući jače cev revolvera Holideju u vrat – je onaj o kome sam ti pričao, Džede... To je Dok Holidej, čovek zbog koga sam posle pljačke banke morao da bežim glavom bez obzira i da se patim gore nego ikada.

Holidej je tmurno odmerio Čejnovog pratioca. Bio je to snažan, krupan čovek, koščat i sa ogromnim rukama, tako da je u odnosu na njih revolver izgledao

kao igračka. Njegova mrka kosa bila je protrušana sedim vlasima i dosta proređena, tako da mu je čelo izgledalo neprirodno visoko. Oči su mu grozničavo sijale, usne su mu bile stisnute kao da je ljut i ostavljao je utisak čoveka ogrubealog i prekaljenog u opasnostima.

– Ovo nije jedini grad na zapadu, Čejne – rekao je Dok. Pokušao je da učtivim tonom zadrži Čejna na odstojanju, iako je naslućivao da mu to neće mnogo pomoći. – Zašto ste izabrali baš njega?

– Tako je sudbina htela, Holideje. Pitaš zašto? Zato što smo Džed i ja smislili plan na kojem smo radili više od dva dana i taj plan sad više nećemo da menjamo. Video sam te po dolasku na verandi one tvoje gospodske kuće. Uvalio si se negde, zar ne, ti uvek imaš sreće da lako i udobno živiš. Ali, zbog toga nisi nimalo popustljiviji prema onima koji su gore sreće od tebe, a to ti je greška. U jednom momentu, čak, pomislio sam kako bi vredelo da te posetim i da zatražim neku vrstu pomoći, ništa specijalno, samo da mi kažeš ko je ko u ovom gradu. Ali sam kasnije odustao, jesam li pogrešio?

– Ja vam neću ništa reći, Čejne – naglasio je Holidej odlučnim glasom. No, pazio je da ne kaže nešto više od toga, naime kako će učiniti sve što je u njegovoj moći da predupredi Čejnovu akciju.

Na to se Čejn kratko nasmejao, a njegov pratilac je samo progundao. – Hoćemo li ceo dan stajati na kiši ili ćemo poći do te đavolje banke i završiti posao? Meni se žuri da zbrišem odavde.

– Polako – smirivao ga je Čejn. – Imamo dosta vremena. Niko neće zalaziti

ovamo da nas traži, a na kišu smo navikli.

Snažni Čejnov pratilac izgleda da nije bio sasvim ubeđen Čejnovim rečima i nekoliko puta se zabrinuto okrenuo oko sebe. – Ako je tako, otkuda je onda Holidej zašao ovamo?

– Kako je zašao nije važno, ali pošto je već tu, biće najbolje da ga povedemo sa sobom, Džede. Ne možemo ga pustiti i dozvoliti da uzbuni ceo grad, zar ne?

Čejn je popustio pritisak revolverom i spustio cev do visine Holidejeve brade, a zatim pokretom cevi prinudio Doka da digne glavu, tako da je ovaj mogao videti samo sivo nebo i krovove kuća, a među njima i krov banke.

– Reći ću ti nešto, stari prijatelju. Mi ćemo sada poći do zadnjeg ulaza banke, a ti ćeš onda lepo pozvati onog starog gospodina koji vodi bančine poslove. Njegovo ime beše Rajt, je li tako?

Holidej je stisnuo vilice. Harolda Rajta poznavao je iz viđenja i iz par susreta u salunu uz čašicu viskija. Izmenjali su samo nekoliko reči, ali to je bilo dovoljno da Dok u Rajtu otkrije ozbiljnog, poštenog i srdačnog finansijera, spremnog da uz razumne uslove pomogne svakome na obostranu korist. Teško mu je bilo da pomisli kako će taj solidni čovek kroz pola časa biti opljačkan, a možda i mrtav.

– Neću da vam pomognem, Čejne – ponovio je Dok.

Čejn je snažno pritisnuo cev revolvera Holideju u grlo, tako da je ovaj počeo da se guši. Bol u jabučici raširio se po vilicama i skoro do samih ušiju. Ipak, bio je još uvek odlučan da ne popusti pred ucenom, verujući da se Čejn

neće usuditi da puca jer bi pucanj osujetio njegov plan. No, nije računao na banditovu čvrstinu i odlučnost.

Bandit je procedio kroz stisnute zube. – Učinićeš ono što ti kažem, mister, ili ću ti sad prosvirati glavu. Za tebe onda neće biti važno da li će nam poduhvat uspeti ili ne. U stvari, kad dobro razmislim, više bih voleo da te vidim mrtvog nego da se dočepam bančinih para. Imam ja račun s tobom još od onda kad sam zbog tebe morao da opljačkam banku i da pobegnem glavom bez obzira. Morao sam da bežim, đavo te odneo, i nisam se smeo zaustaviti mesecima. Kada sam već bio toliko daleko da sam ipak smeo da potrošim nešto od tih prokletih para, bio sam već toliko ispresecan od skakanja na svaki šum i na svaku senku da mi više i nije bilo do trošenja para. Vidiš, dakle, da ti mnogo dugujem, Holideje, i uveren sam da shvataš kako ja nisam čovek koji lako zaboravlja tako nešto.

Holidej je nespokojno progutao vazduh i pogledao zadnji ulaz u banku. Čejnov pratilac je za to vreme otvorio vratnice ograde i ušao u dvorište. Čejn je gurnuo Holideja za njim i zatvorio vrata dvorišta za sobom, a onda, pošto je prethodno pažljivo osmotrio dvorište, poterao Holideja prema džinovskom banditu. Kada su se našli pred vratima banke natopljeni vlagom hladne kiše koja je opet počela da rominja, Čejn je ponovo dodirnuo vrhom revolverске цеви Holideja ispod brade.

-- Pozovi ga, Holideje, i bez podvala. Ako nešto pokušaš, ti ćeš dobiti svoje, a posle toga i on će u svakom slučaju dobiti ono što zaslužuje. Možeš ga do-

zvati na primer ovako: – Mister Rajte, jeste li tu? To sam ja, Dok Holidej. Reci to ležerno, bezbrižno kao da ga pozivaš na čašu piva, jesi li čuo?

Holidej je sklopio oči. Trudio se da ne diše brže nego obično, ali mu je srce kucalo tako snažno da mu se činilo da i banditi čuju njegove otkucaje. Nije video način kako da se izvuče iz ovoga, obzirom da je Čejn držao prst na okidaču revolvera, a da je i njegov pratilac stajao pored vrata naslonjen na zid, sa revolverom uperenim Holideju u glavu.

Ostavljen bez alternative Holidej je izgovorio reči koje mu je Čejn rekao. Pošto niko nije odgovorio, Čejn je nogom udario u vrata, a onda snažno pritisnuo revolverску cev Holideju na potiljak.

– Ponovi – naredio je Čejn. – Ovaj put govori glasnije.

Holidej je učinio kao što mu je naređeno i nekoliko trenutaka kasnije, začuo je korake sa druge strane vrata. – Jeste li to vi, mister Holideje? – začuo se glas Harolda Rajta.

Čejново lice nalazilo se samo petnaestak santimetara daleko od Holidejevog. Njegove crne oči gorele su kao žeravice. – Hajde – šapnuo je – odgovori mu.

– Da, mister Rajte, ja sam – rekao je Dok.

– Pričekajte samo malo – odvratio je na to Rajt, i Holidej je u bankarevom glasu osetio prizvuk dosade ili negodovanja što ga neko uznemirava. No, trenutak kasnije začulo se povlačenje reze i vrata su počela da se otvaraju. Istog časa Čejnov pratilac je stupio u akciju i snažno pritisnuo i gurnuo vrata rame-

nom, držeći revolver zapet u ruci. Vrata su udarila Harolda Rajta u lice i odbacila ga unazad, a iz povređenog nosa bankaru je potekla krv. Kada je Čejn gurnuo Holideja u banku, Rajtove suzama ispunjene oči zaustavile su se na pustolovu. Zatim je Čejnov pratilac poleteo na Rajta i snažno spustio zamahnutu ruku sa revolverom starom bankaru na glavu. Rajt je samo zastenjao i srušio se na pod. Ostao je tako da leži bez glasa i bez pokreta.

Dok Holidej se brzo pomerio i okrenuo, izmakavši tako dodiru Čejnovog revolvera. Ali, još dok se on okretao, Čejn je priskočio vratima, zatvorio ih udarcem noge i sa rastojanja od metar dva uperio revolver u Doka. Njegove tamne pakosne oči zadovoljno su zasijale.

– Pazi šta radiš, mister – pripretio mu je Čejn. – Da se nisi makao ni santimetar. Nemoj da pokušaš slučajno neku glupost, samo mirno posmatraj. Može biti da ćeš gledajući nešto naučiti, kao na primer kako je Džed Preskot stekao ugled najveštijeg stručnjaka za obijanje i otvaranje kasa zapadno od Plate.

Dok Holidej je nemoćno klonuo ramenima. Od početka je znao kako nema skoro nikakve šanse da se izvuče, ali je ipak popustio u nadi da će odlaganjem dobiti u vremenu. Nadao se da će budnost bandita popustiti i da će se ukazati neka, makar i najmanja šansa za spas. Ali, to se nije desilo. Ajk Čejn je bio najogavnija hulja i opasna guja, bandit koji je svaki njegov pokret pratio pogledom mačke. Pogledao je Harolda Rajta koji je nepomičan ležao na zemlji dok mu se mlaz krvi slivao iz nosa i ra-

ne od udarca na glavi. Lice mu je bilo skoro samrtnički sivo, a disanje ubrzano i šumno.

Džed Preskot je pohitao u susednu odaju. Pregledao je kasu i već je iz unutrašnjeg džepa izvadio mali čekić kada se odjednom predomislio i uhvativši ručicu, povukao vrata kase. Dok je video da se vrata otvaraju i odmah je shvatio da je Rajt verovatno nešto pregledao u sefu u momentu kada ga je on dozvao.

– Imamo sreću, kasa je otvorena – konstatovao je Preskot sa zadovoljnim osmehom.

– A ti si želeo da bude zaključana kako bi mogao da pokažeš svoj talenat, je li Džede? Zar ti se ne sviđa više da jednostavno napuniš novcem bisage?

Sada se i Čejn osmehivao. Odgurnuo je Holideja na vrata i koraknuo unazad. Preskot je za to vreme napunio jednu torbu i počeo da puni drugu. Harold Rajt je zastenjao i na njegovo stenjanje Čejn se okrenuo. Ali, Rajt je samo pomerio levu ruku nekoliko santimetara od poda i ponovo je mlitavo spustio na pod. Istovremeno mu je glava mlitavo klonula na stranu.

– Požuri – rekao je Čejn Preskotu. Ovaj je pohitao i napunivši i drugu torbu od nepromoćivog platna, gurnuo nogom vrata kase koja su se zatvorila. – Jesi li sve pokupio, Džede – zapitao je Čejn.

– Očistio sam je.

– Koliko?

– Četiri-pet hiljada.

Čejn se zacerekao oduševljeno. – Odlično, moram da priznam da smo se za dva dana rada dobro naplatili – gurnuo

je Holideja do zadnjih ulaznih vrata i uzeo od Preskota jednu torbicu. Pri-
nevši cev revolvera Holideju pod bra-
du, dao je Preskotu glavom znak da po-
gleda napolje.

Preskot je izašao i prošao je skoro
pun minut pre nego što je spolja do njih
dopro njegov glas. – Sve je čisto!

Čejn je gurnuo Holideja na kišu i pri-
nudio ga da pređe preko dvorišta. Pre-
skot ih je čekao u senci nadstrešnice is-
pred bančinog ulaza.

– Šta ćemo s njim sada, Ajk?

– Ne možemo ga ostaviti ovde, zar ne?
Ne smemo da dopustimo da vikom uz-
buni ove budale.

– Onda mu sleduje metak.

– Pa da ceo grad dignemo na noge,
Džede? Ne, do vraga, to nikako.

Čejn se nespokojno osvrnuo oko sebe
i na licu mu se ukazao izraz napetog
razmišljanja. Nestalo je njegovog rani-
jeg samopouzdanog i nadmenog stava,
jer je sada imao u rukama ono što je že-
leo i cilj mu je bio da se sa plenom što
pre izgubi. Maska mu je pala sa lica i on
se sada otkrio onakav kakav je u stvari
bio: sitan lupež i prevarant. Holideju
nije bilo prvi put u životu da sretnu
takve osobe.

– Do vraga, Ajk, on nam uopšte nije
ni bio potreban – primetio je Preskot
prekorno.

– Olakšao nam je posao, Džede, pa
mu stoga možemo pokazati koliko
smo mu zahvalni. Zato ćemo mu dozvo-
liti da pođe s nama.

Holidej je znao da bi svako rasprav-
ljanje ili protivljenje bilo beskorisno.
Iako slabić i sitan lupež, Ajk Čejn nije
bio čovek koji će ma šta rizikovati. Dok

je bio apsolutno uveren da će ga ubiti
ako to bude potrebno. Čejn je pokretom
ruke pokazao Holideju da pođe spored-
nom ulicom i odmah zatim njih dvojica
su se pridružili Džedu Preskotu na tro-
toaru glavne ulice.

– Ostavi ovde torbicu, Džede, i pođi
da dovedeš konje – rekao je Čejn. Kad
smo već na tome, dovedi jednog konja i
za Holideja.

Preskot je pogledao torbu koju je dr-
žao u ruci, a zatim Čejna. U očima mu
je zaiskrila sumnja.

Shvativši šta njegov ortak misli, Čejn
je rekao oštrijim tonom. – Požuri, šta
čekaš! Pa, sigurno nigde neću otići bez
konja, toliko valjda znaš?

Preskot je nekoliko trenutaka pažlji-
vo glédao Čejna u oči, a onda mu doba-
cio torbu. Zatim se okrenuo i otišao bez
mnogo žurbe, sa izgledom dokoličara
koji iz duga vremena uprkos kiši šeta
trotoarom. Skrenuo je u drugu spored-
nu ulicu, a posle nekoliko minuta vratio
se jašući na konju i vodeći za sobom
druga dva. U Preskotovom odsustvu
Čejn nije izgovorio ni jednu jedinu reč,
ali je Dok primetio da mu je disanje bi-
lo sve brže kako je koji minut prolazio.
Kada je konačno Džed Preskot izbio na
konju iz sporedne ulice, Čejn je šumno
odahnulo sa olakšanjem i gurnuo jednu
torbicu u svoje velike bisage. Kada je
hteo da stavi i drugu, Preskot je zgra-
bio iz njegove ruke.

– Za ovu ću se ja pobrinuti.

Čejn je ljutito žmirnuo očima, ali se
brzo trgao i osmehnuo se. – Naravno,
Džede, to je tvoja briga. Kasnije, kad
stignemo u brda, sve ćemo izručiti na
gomilu i podeliti na ravne časti. A sada

hajde da se što pre izgubimo iz ovog grada.

Čejn je uzeo vođice konja, umirio ga i vinuo se u sedlo. Čim se našao na konju, uperio je ponovo revolver u Doka i pokretom cevi dao mu znak da pojaše trećeg konja. Dok je slučajno znao da životinja pripada Kipu Morisu, vlasniku gradske štale, i znao je otuda da se Moris od tog dragocenog divnog konja ne bi odvojio bez velike muke. Verovatno da ga je Preskot na neki način prinudio. Pošto se iz pravca štale nije čula nikakva galama, to je moglo značiti da je Moris možda mrtav. Pri toj pomisli hladna jeza zamilela je Holideju niz leđa.

— Jaši pred nama, Holideje, i pazi da ne pobudiš ničije interesovanje i sumnju — rekao je Čejn. — Ne želim da se neki radoznali nitkov zapita zašto tri čoveka jašu iz grada po ovakvoj kiši. Ali, ako slučajno čuješ da neko doziva u pomoć ili viče, poteraj konja što brže možeš ili, časna reč, nećeš videti ništa sem blata u koje ćeš pasti mrtav.

Holidej je osetio da mu se usta suše i s mukom je progutao pljuvačku. Do tog momenta nije mrzeo Ajka Čejna i nikada ne bi pomislio da će nekoga u životu toliko omrznuti. Bilo je trenutaka kada je bio gnevan, kada mu se neko nije dopadao ili kada ga je savladao negodovanje, ali nemoć da iz ove situacije izađe, nemoć da se jednom ciničnom zlikovcu suprotstavi, izazvala je u njemu mržnju prema Čejnu, mržnju koja mu je pekla utrobu kao usijano gvožđe. Kada bi mu se tog trenutka pružila prilika, činilo mu se da bi Ajka Čejna mogao zadaviti golim rukama.

Pošli su lagano i nastavili da jašu glavnom ulicom sve dalje od kuće u kojoj je Dok stanovao. Zapitao se šta u tom momentu radi Eni i šta će pomisliti kada do nje dopru vesti o ovom događaju. Osetio je da se u njemu skuplja i raste ogorčenje. Od kako je upoznao, ona je bila tako dobra i mila da zaista nije zasluživala ovako nešto. Njegov odlazak bez zbogom biće ipak šok za nju, bez obzira što je sudbina već dosta naučila. Nadao se, ipak, da će se vratiti i da će joj sve objasniti, samo što još nije znao kako će se to desiti.

Jahali su lagano i nastavili su laganim tempom, čak i onda kada su odmakli čitavu milju od grada. Kada su stigli do potoka milju i po udaljenog od Vilbur Springsa, Čejn je zategao vođice i naredio im da stanu. Pokazavši prstom prema visokim planinama koje su se pred njima dizale, rekao je: — A sada, Holideje, radićeš tačno onako kako ti kažem. Naš cilj su one planine tamo, ali odavde ćemo poći potokom kao da idemo u drugom pravcu. Kada zakoračimo u vodu i kada naši konji ne budu ostavljali nikakav trag, okrenućeš konja i poći ćeš uzvodno. Poćićemo tako možda pola milje ili milju, ako bude potrebno, i onda ćemo izaći. Dok potera bude našla naš trag, mi ćemo već biti daleko.

Smatrajući da su već sasvim bezbedni, Džed Preskot se široko osmehnulo i rekao. — Moram ti priznati, Ajk, da si zaista bistar čova. Verovatno da je to glavni razlog što sam se udružio s tobom.

Čejn je zadovoljno klimnuo glavom u znak da se slaže sa njegovom pohvalom i dao znak Holideju da potera konja

ispred njih. Nemajući mogućnosti da bira, Dok je učinio tačno ono što mu je Čejn naredio. Posle nekoliko minuta brzog jahanja u jednom pravcu, naterali su konje u vođu i okrenuvši ih pošli lagano u sasvim drugom pravcu, prema planinama.

*

Kip Moris nije znao šta ga je zadesilo i kada se toliko pribrao da je shvatio kako ga je neko udario, nije znao ko je to učinio. Sećao se samo da je u jednom boksu tražio vilu za seno koju je tamo ostavio. No, u tom pregratku nije našao ništa sem jedne torbe koja je visila na ogradi i jednog polomljenog sanduka. Českajući se zamišljeno iza uha, okrenuo se pokušavajući da se priseti gde je mogao ostaviti vilu, kada ga je nešto odjednom tresnulo po glavi. Učinilo mu se kao da ga je iz vedrog neba pogodio grom. Pre toga nije video ništa i nije čuo ništa. Izašao je iz pregradka, gde je s mukom ustao na noge, i još uvek ošamućen posrćući izašao na vrata. Na tlu pred štalom ugledao je sveže otiske čizama i po njima zaključio da je njihov vlasnik krupan težak čovek. To saznanje mu neće biti od velike pomoći, rekao je sebi mrmljajući neku nerazgovetnu kletvu. Poznavao je bar pedesetak krupnih, snažnih ljudi u gradu. Osvrćući se smušeno oko sebe, opipao je veliku čvorugu na glavi. Nije bilo krvi. Sreća njegova, bar povreda nije bila teška, ali zbog čega bi ga neko napao i onješvestio udarcem? Pregledao je džep u kojem je držao novac, ali su svih šest dolara i pedeset centi bili na svom me-

stu. Tek tada je ugledao prazno mesto gde je obično ostavljao sedlo svog dorata. Sedla nije bilo. Da nesreća bude veća, nije bilo ni njegovog lepog dorata.

Kip Moris je izustio glasnu kletvu. Mnogo je voleo tog konja, skoro toliko kao što roditelj voli svoje dete. On lično ga je ukrotio i naučio da bude veran i poslušan. Konj je imao osetljiva usta i pokoravao se najmanjem potezanju vođica, i mada je imao tek nepune tri godine, bio je prsat, mišićav i izdržljiv. Kip ga još nije okušao u dugotrajnom trku, ali dovoljno je poznavao konje da bi bio uveren kako bi njegov dorat izdržao vrlo dugačak, naporan trk. Do đavola, taj gubitak mu nije trebao.

Još nekoliko puta se osvrnuo po štali sa nejasnom nadom da će konj odnekud iskrsnuti, a onda je, psujući sebi u bradu, izašao iz dvorišta štale i uputio se prema salunu. Morao je nešto popiti da bi se povratio, a sem toga, možda je neko u salunu video ko je ukrao njegovog konja. Kada bude našao tu hulju, a nadao se da će ga ipak naći, isprebijaće ga na mrtvo ime pre nego što ga preda šerifu. Ah, samo da opet nađe svog divnog dorata.

II

Berl Lomaz, kao i svako drugi u Vilbur Springsu, bio je sit kiše. Dosadila mu je toliko da mu se smučila. Sve vreme, čitave dane i nedelje, provodio je u salunu pijući i igrajući karte. Bio je već sit i pića koje mu je takođe došlo do grla, a na kartama je izgubio toliko no-

vaca da je konačno shvatio kako je njegovo ponašanje prava ludost. U džepove drugih ljudi prelila se cela njegova četvoromesečna ušteđevina. Ljut na samog sebe prošao je pored saluna, a da gostima koji su se unutra nalazili nije poklonio čak ni jedan pogled. Ako bi ga neko pozvao da odigra sa njim partiju ili dve pokera, verovatno da se ne bi mogao kontrolisati i da bi sav svoj bes izlio na tog čoveka. Od svega na svetu Berl Lomaz je najviše mrzeo da ga neko smatra budalom, verovatno zbog toga što je zaista bio budala.

Prošao je, dakle, pored saluna i uputio se prema stanici poštanskih kola. Tamo nije bilo ničeg zabavnog čime bi mogao utucati vreme, jer zbog lošeg puta dilažansa već više od nedelju dana nije stigla u grad. Ali, stanica dilažanse bila je njegov drugi dom, dom koji je voleo čak više nego svoju sopstvenu kuću u severnom delu grada, u kojoj je njegova žena bila surovi gospodar. Koliko se samo mrštila na njega zbog toga što je uludo traćio vreme u salunu. A to još ništa nije bilo prema onome kako bi glasno vikala i praskala kada bi znala da je unapred uzeo pedeset dolara na ime svoje plate, koje je, posle, morao vraćati po deset dolara mesečno, sve dok dug ne bude isplaćen. Pa lepo, svi ostali mogu nastaviti da idu u salun i da tamo piju i kockaju se... on neće biti u stanju da to sebi dopusti pre nego što kiša bude prestala.

Berl je skrenuo u sporednu ulicu koja je vodila pored zadnje strane stanice dilažanse i ugledao otiske čizama u blatu. Radoznalo je pogledao tragove; tri para tragova koji su išli u jednom prav-

cu i tri para tih istih tragova u suprotnom pravcu. Šta su, do đavola, tri čoveka mogli tražiti u toj sporednoj uličici po blatu i kiši? Možda su išli da se raspitaju za poštu ili nešto slično. Zadovoljan mogućnošću da je pogodio razlog dolaska tih ljudi, Berl se okrenuo i skrenuo u dvorište stanice. Ali, na njegovo iznenađenje tragovi čizama su se videli i tu, što je Berla navelo da se namršti. Zatim je video da su ta trojica prošli kroz vratnice na ogradi i ušli u dvorište banke. To je Berla već zbunilo. Ako su se raspitivali za dolazak pošte, onda nikakvog posla nisu imali u dvorištu banke. Prišao je vratima na ogradu. Tragovi čizama vodili su preko dvorišta sve do zadnjeg ulaza u banku. Prateći pogledom trag, Berl je zapazio da su zadnja vrata banke otvorena. To je bilo zaista čudno za bolesno urednog čoveka kao što je Harold Rajt, koji ne bi dopustio da mu kiša ovlaži pod. A kroz otvorena vrata kiša je upravo pljuštala unutra.

Berl je otvorio vratnice i prešao preko dvorišta do vrata. Zavirio je oprezno unutra i ugledao najpre Rajtove cipele, a onda je ustuknuo od iznenađenja. U prvom momentu stajao je kao ukopan, a onda je priskočio i kleknuo pored Rajta. Digao mu je glavu sa poda i prestrašeno kriknuo videvši bankarov grozno razbijen nos i veliku posekotinu na glavi, iz koje se još slivala krv. Da nije dobro poznavao Harolda Rajta, sa kojim je bio prijatelj skoro već četiri godine, verovatno da ga u tom stanju ne bi ni prepoznao.

Kada ga je Berl povukao preko odaje do jedne fotelje i s puno napora polo-

žio u nju, Rajt se nije pomerio, niti je dao bilo kakav znak života. Berl je uspeo da Rajta namesti u fotelju tako da ne padne, ali je bankareva glava i dalje klonulo visila. Berl se osvrnuo oko sebe tražeći nešto čime bi mu mogao oprati lice i tako ga vratiti svesti. Nije video ničeg zgodnog u odaji, a onda mu se pogled vratio kroz otvorena vrata na kišan dan i on je odvezao svoju vratnu maramu. Skinuvši šešir sa glave, izašao je napolje i pogledavši na gore, ugledao malu rupu na nadstrešnici kroz koju je klokoćući cureo tanak mlaz kišnice. Berl je napunio šešir i žurno se vratio u banku. Nakvasivši maramu kišnicom, oprao je najpre Rajtovo lice. Zatim je obod šešira prineo do Rajtovih usana i prosipajući veći deo, uspeo da ulije nešto vode u bankareva usta. Posle toga Rajt se pomerio. Ohrabren time Berl Lomaz ga je ponovo umio mokrom maramom. Uspeo je da zaustavi krvarenje iz bankarevog nosa, ali je zaključio da povreda na glavi prevazilazi njegove mogućnosti i da je za nju potrebna lekarska intervencija. No, u tom trenutku Harold Rajt je otvorio oči i polusvesno, kao da ne primećuje ništa oko sebe, zagledao se tupo u Berla.

Obradovan njegovim pokretom, Berl je rekao. – Hej, Harolde, izgleda da te je neko napao.

Rajt je nabrao obrve kao da se nečega priseća i tim pokretom izazvao novo krvarenje na nosnoj kosti. Berl je blago pritisknuo maramicu na nos, ali je Rajt digao ruku i slabim pokretom mu dao na znanje da skloni maramicu.

– Berl? – Progovorio je žmireći očima.

– Da, Harolde, ja sam. Šta se desilo, do đavola?

Rajt se dodirnuo prstima po čelu i sklopio oči. Berl Lomaz je za trenutak pomislio da se njegov prijatelj ponovo onesvestio, ali tada je Rajt uzeo Berla za ruku, stisnuo je onoliko čvrsto koliko je mogao. Digavši glavu krajnjim naporom, Rajt je uspeo da promrmlja. – Dok Holidej. Bio je to Dok Holidej.

Zatim je ponovo sklopio oči i glava mu je nemoćno klonula na grudi. Berl Lomaz nije znao šta da radi. Stajao je pored njega nabranih obrva, držeći Rajta za ruku jednom rukom, a sa drugom rukom na njegovim grudima. Rajt je još uvek disao, ali je bio bez svesti. Berlovo čelo orosio je znoj. Dok Holidej! Ko bi tako nešto mogao da sanja?

Posle kraćeg razmišljanja konačno je došao do zaključka da je to posao za predstavnika zakona. Digao je Rajta iz fotelje i poneo ga kroz banku. Ugledao je jednu malu kancelariju u kojoj je jednom od Rajta tražio zajam. To je bio još jedan kritičan trenutak u životu grada, kada je vreme opet bilo loše i kada ga sreća na kartama nije služila. Rajt se prijateljski poneo prema njemu, ali mu ipak nije dao novac na zajam. Berl je tada morao da pozajmi novac od svojih prijatelja i to, kao i sada, na račun svoje buduće zarade.

Berl je spustio Rajta na divan i izašao na zadnja vrata. U prolazu je primetio da je kasa otvorena i da su oko nje po podu razbacani papiri. Ali, nije bilo ni traga od nekog novca, ni jedne jedine novčanice. Zviznuo je kroz zube. Do vrata, pomislio je Berl, Dok Holidej je sigurno bio u novčanim neprilikama,

ali u istom položaju bio je skoro svaki stanovnik grada, sa izuzetkom Džosa Deninga, vlasnika saluna. Deningu je išlo dobro, čak vrlo dobro i kiša mu je donela profit veći nego bilo koje dobro vreme. Berl je izašao napolje, prošao kroz dvorište i tek tada potrčao koliko je mogao blatnom ulicom. Kada je izbio na glavnu ulicu i potrčao trotoarom, iz zatvorske zgrade pojavio se šerif Al Vintrop praćen njegovim mladim zamnikom Džimom Heringom.

Sav zadihao Berl im je doviknuo. – Dok Holidej je opljačkao banku!

*

Po mišljenju doktora Fišera, Harold Rajt je bio u vrlo teškom stanju, a u Vilbur Springsu niko nikada nije posumnjao u Fišerovo stručno mišljenje. Nije li poštovani doktor Fišer doneo na svet polovinu građana tog grada, ili bar polovinu onih mladih od dvadeset godina? Nije li on, sem toga, pobedio groznicu onom prilikom kada je epidemija zahvatila grad i kada su ljudi u drugim gradovima umirali kao mušice? Možda je bio nešto grub kada je nameštao polomljenu ruku ili nogu, ili kada je vadio kuršum iz rane, ali nije li uvek pomogao pacijentu, tako da je ovaj posle kratkog vremena bio opet na nogama?

– Potrebni su mu odmor i apsolutan mir – rekao je doktor Fišer. – Čak i tako sumnjam da će se izvući jer je dosta zašao u godine. U najboljem slučaju, i ako preživi, nikada neće biti ono što je bio.

Fišer je bio nizak rastom, sićušnog izgleda, čovek koji je nedostatak fizičke veličine nedoknađivao ogromnim sa-

mopouzdanjem koje se trudio da ispolji u svakoj situaciji. Odmakao se od kreveta u kojem je ležao onesvešćeni Rajt, glave obmotane zavojima i sa komadom tufera i flastera na nosu. Pošto je sve odstranio iz sobe, Fišer je zatvorio vrata i pozvao šerifa Ala Vintropa da pođe sa njim do verande. Tamo ih je čekao šerifov zamenik Džim Hering zajedno sa Berlom Lomazom koji je prvi otkrio nesrećnog Rajta.

Kiša je sada padala nešto jače, skrivajući kao koprenom ceo grad sem nekoliko najbližih zgrada sa trgovinama. Izašavši na terasu, Fišer se naslonio na stub nadstrešnice i zagledao se pred sebe.

– Da čujemo ponovo, Berle – rekao je Vintrop i sam zagledan u kišu koja je sve jače padala i širila bare na ulici pred doktorovom kućom. – Ispričaj nam sve od početka, lagano i tačno, onako kako si video.

Berl Lomaz se isprsiio, zamislio se kao da u glavi prikuplja činjenice, a, u stvari, zadovoljan osećanjem sopstvene važnosti, koje je osetio po prvi put u mnogo godina. Shvatio je da je on glavni glumac jednog događaja i da će biti još važniji i značajniji kada Dok Holidej bude uhvaćen i izveden pred sud. Ako bi se desilo da Rajt ne preživi, sve ono što on, Berl Lomaz bude rekao, biće odlučujuće i verovatno će odvesti Doka Holideja na vešala.

– Pa, eto, šerife, kao što sam vam već ranije rekao, video sam otiske čizama na blatu i pošao tragom do dvorišta banke da bih tamo video ono što sam video. Vrata banke bila su otvorena. Ušao sam unutra i zatekao Rajta da leži

na podu u lokvi krvi. Rajt je bio one-svešćen.

Vintrop ga je nestrpljivo pogledao. – Dobro, dobro, digao si ga, odneo do fotelje i oprao mu lice – nastavio je debeljuškasti šerif. – Posle toga on je progovorio.

– Da, naravno da je progovorio, i to sam vam već rekao. Pogledao me je pravo u oči i izgovorio ime Doka Holideja. Rekao je da je delo izvršio Dok Holidej.

– Da nije u pitanju neka greška? Je li govorio jasno i razgovetno?

Na licu Berla Lomaza ukazao se izraz dosade. – Do đavola, pa rekao sam vam, zar ne? Ja lično nemam ništa protiv Doka Holideja. On je, istina, došljak u gradu, ali je prema meni bio pristojan, gledao je samo svoja posla i nikoga nije dirao. Par puta me je čak častio pićem. Zbog čega bih onda imao razloga da pričam laži o njemu?

– Niko ne kaže da lažeš, Berle – rekao je Vintrop. – Stvar je u tome što moramo biti sasvim sigurni. Rajt je teško povređen. Bio je u nesvesti i možda nije bio dovoljno pribran. Sem toga, nos mu je razbijen i jezik mu je naduven. Možda je preko usana prevalio neke reči koje nisu bile dovoljno razumljive.

– Ne, šerife, nije tako. Po očima sam mu video da je pribran i sve što je rekao, rekao je jasno i glasno.

– Kažeš glasno? Govorio je glasno?

Berl se zagledao u šerifa. Do vraga, oduvek je dobro znao da treba da se kloni Vintropa, a ako već ne može, da sa njim mora biti vrlo oprezan i paziti na svaku reč. Vintrop je bio bistar čovek, bez sumnje, i za čas je mogao onome što čovek kaže dati drugo značenje i smi-

sao, tako da bi se lako moglo pomisliti kako čovek ne govori istinu. Takav je bio Vintrop.

– Pa, šerife, govorio je dovoljno glasno da ga mogu razgovetno čuti. Čujte, pa nisam ja...

– Sve je u redu, Berle – rekao je Vintrop zabrinuto – shvatam da ti nije prijatno, ali i ti moraš da razumeš koliko je svaka pojedinost važna, zar ne? Ako se Rajt ne izvuče... Ako slučajno umre, a mi uhvatimo Doka Holideja, tvoja reč i iskaz će za sud i porotu biti od najveće važnosti.

Berl je liznuo usne i opet zadovoljan svojom važnošću klimnuo glavom. – Video sam šta sam video i čuo sam ono što sam čuo. Nemam više šta tome da dodam.

– Onda je sve u redu, Berle – ponovio je Vintrop. – Pitao sam te samo da proverim i sad smo svi sigurni – obratio se svom zameniku Heringu. – Džime, ti reče da je Moris prijavio krađu jednog konja iz svoje štale, pošto je prethodno bio udaren s leđa?

– Tako je Moris rekao, šerife.

– I niko nije video ukradenog konja?

– Tog dorata svi u gradu poznaju. Konj nije u gradu, sem ukoliko nije negde dobro sakriven.

– Onda pripremi poteru. Poći ćemo za pola časa.

Bez ijedne reči pitanja Hering se udaljio. Vintrop, Lomaz i doktor Fišer ostali su na verandi, posmatrajući mladog šerifovog zamenika kako odlučnim korakom gazi kroz barice i blato glavne ulice. Posle kratkog vremena Vintrop se obratio Fišeru.

– Želeo bih da pazite na Rajta i da

uvek budete blizu, doktore, za slučaj da dođe sebi. Ne sumnjam da je Berl govorio istinu, ali za našu stvar bilo bi daleko bolje i lakše ako bi Rajt mogao da da izjavu. To bi nam koristilo kad uhvatimo Doka Holideja.

Fišer je klimnuo glavom. – Biću tu i neću se odvajati od njega.

Šerif Al Vintrop je prišao stepenicama koje su vodile sa verande i pogledao u pravcu brda na kojem se nalazila Holidejeva kuća, sada zaklonjena koprenom kiše i izmaglice. Duboko i šumno je uzdahnio. – Znam da je Holideju u poslednje vreme išlo loše i da je duboko zaglibio – rekao je tihim glasom – ali nisam mogao da pretpostavim kako će se odlučiti na ovaj korak. On do sada nije dolazio u sukob sa zakonom – zavrteo je glavom i dodao. – Što duže se bavim ovim poslom, čini mi se da sve manje znam o ljudima.

Rekavši to, pošao je prema zatvoru. Berl Lomaz ga je izvesno vreme pratio ulicom, a onda je počeo da usporava hod i kada je Vintrop naglo povećao brzinu i krupnim koracima se počeo udaljavati, Berl je skrenuo ka salunu, odgurnuo leptir vrata i istog trenutka se našao okružen tucetom ljudi koji su ga sa svih strana zasuli pitanjima. Berl je digao ruku da bi zaustavio bujicu pitanja koja se sručila na njega i prethodno poručio piće. Suviše kasno se setio da u džepu nema ni prebijene pare kojom bi platio poručeno piće. No, na njegovu sreću, krčmar Džoš Dening nije pomenuo novac, pa je Berl Lomaz, zauzimajući što je moguće više važan stav, po drugi put ponovio priču o događaju.

*

Eni Flečer je sedela na verandi kuće kada je Al Vintrop otvorio vratnice i uputio se kroz dvorište prema njoj. Kiša mu je natapala šešir i ogrtač, i Eni je obuzelo sažaljenje prema tom čoveku toliko odanom svojoj dužnosti. Volela je njegov tih, smiren glas, njegov autoritativan stav i pomirljivo držanje. U toj kombinaciji Vintrop je bio izvrstan šerif. Bio je dobar čovek, čvrst i odlučan kada je to bilo potrebno, i uvek do krajnosti častan i pošten. Niko nije mogao da porekne njegovu sposobnost da svaku nevolju otkloni i spreči pre nego što bi počela. Kao inteligentan čovek on je obično predviđao događaje i zbog toga je bez teškoća efikasno delovao. Zbog toga je Vilbur Springs po njenom mišljenju bio mesto u kojem je vredelo živeti, jer su se ljudi mogli zabavljati i trošiti novac bez bojazni da će ih neko opljačkati, maltretirati ili zlostavljati. Za njen zanat zabavljačice to je bilo i te kako važno.

Ali, zbog čega se šerif po tom kijaometu uputio čak do brda da je poseti? Ako je tražio Holideja, zar mu nije bilo lakše da ga potraži u salunu, nego da po kiši prelazi toliki put uz brdo do njihove kuće?

– Zdravo, Eni – Vintrop je oslovio po imenu, ali je u njegovom glasu zazvučala nota zvaničnosti. Popeo se uz stepenice i dodirnuo prstima obod šešira u znak pozdrava.

– Dobar dan, šerife – otpozdravila je Eni. – Tražite li Džona?

Vintrop je pažljivo posmatrao mada

se trudio da ne otkrije svoje interesovanje za njeno ponašanje. – Da, na neki način tražim tvog prijatelja. On nije kod kuće, zar ne?

– Ne, šerife Vintroe. Džon je otišao u grad pre pola časa... – zastala je u pola rečenice i rumenilo joj je nestalo sa obraza. Stisnula je rukama ogradu verande jer je odjednom obuzeo strah. Vintrop je znao da Dok nije kod kuće. Zašto je onda došao ovamo? – U čemu je stvar, šerife? Da nije Džon ranjen? Valjda se u gradu nije desio obračun?

– Ne, nije bilo nikakvog obračuna. Odigrala se pljačka banke i bankar Harold Rajt je u teškom stanju jer ga je neko udario revolverom po glavi.

Dah je zastao Eni u grudima i ona je kratko kriknula. Prinela je ruke ustima. Vintrop je stajao namrgođenih obrva. Znao je da vest o nasilju i zločinu zastrašuje većinu žena, ali mu se činilo da je Eni Flečer više zaprepašćena i uplašena nego što bi to bilo normalno.

– Tvoj prijatelj je u finansijskim neprilikama, Eni – rekao je Vintrop mirno jednostavno konstatujući činjenicu. – Je li bio potišten ili možda ljut? Da li je rekao nešto što bi te navelo na pomisao da je očajan?

– Očajan? – Eni je tu reč izgovorila u jednom dahu. – Ne mislite, valjda, šerife, da je Džon...?

– Neko je Kipu Morisu ukrado konja, banka je opljačkana, a Berl Lomaz, radnik na stanici dilažanse našao je slučajno Harolda Rajta na podu njegove banke povređenog i u lokvi krvi.

Eni je zaprepašćeno slušala, a Vintrop je pažljivo posmatrao. Primetio je da je bol ravan agoniji sve više obuzi-

ma. Ruke su joj drhtale, a oči su joj bile širom otvorene od straha. Ona je nešto znala, ali šerif nije mogao da dokuči koliko je znala.

Nastavio je dalje mirnim glasom. – Po Lomazovim rečima, Rajt je za kratko vreme došao sebi i tvog prijatelja optužio za napad i pljačku.

Eni je sklopila oči i telo joj je potresao grč jecaja. Lice joj je bilo bledo kao kreč. No, trenutak kasnije otvorila je oči i energično počela odmahivati glavom dok joj je duga kosa kao slap letela po ramenima.

– Ne – rekla je. – On to ne bi učinio, nikako.

– Ipak, činjenice ukazuju na mogućnost da je baš to učinio, Eni, i zato prikupljam poteru koja će poći da ga goni. Neposredno posle pljačke banke viđena su tri čoveka kad su izjahali iz grada i uputili se prema brdima. Ja sam došao ovamo zbog toga što sam želeo da znaš šta se događa. Mislim da ipak imaš pravo da znaš.

– Vi ste pažljivi, šerife Vintroe, ali tvrdim vam da Dok Holidej nikada ne bi opljačkao neku banku – energično je ostala pri svom Eni. – Još manje bi učinio nešto nažao mister Rajtu. Mister Rajt je poslovan čovek, ali je fini i ljubazan, i znam da je Dok imao naklonosti prema njemu. Ne verujem da bi posle toga Džon mogao učiniti nešto protiv njega, to nije moguće.

– To je nešto što i mene zbunjuje, Eni – priznao je Vintrop. Pogled mu je i dalje počivao na njoj. Video je da je sa njenog lica nestao izraz jada i da ga je zamenilo uporno tvrdoglavo verovanje u nevinost čoveka koga je volela. Za-

ključio je da ukoliko je Holidej zaista izvršio zločin, onda o toj svojoj nameri sigurno nije raspravljao sa njom.

– Grešite – rekla je Eni ljutito. – Nemate nikakvo pravo čak ni da nagovestite a ne da kažete kako bi moj prijatelj...

– To je i razlog zašto sam te pitao da li je tvoj prijatelj u poslednje vreme bio ćutljiv ili očajan. Potišteni ljudi katkad lako padnu u očajanje, a ljudi u očaju nju ponekad rade stvari koje inače ne bi činili. Reci mi da li ste vas dvoje bili srećni ovih nedelja?

Eni se netremice oštro zagledala u šerifa. – Šta hoćete time da kažete, šerife Vintroe? Ako mislite da li se Dok i ja volimo i da li smo potpuno iskreni jedno prema drugome, onda je odgovor pozitivan. Volimo se mnogo i potpuno smo iskreni, to smem da garantujem. Do sada nikada ništa nije sakrio od mene. Priznajem da je malo razočaran zbog toga što ga sreća nije služila i što je zapao u finansijske neprilike, ali sve to nijednog trenutka me nije navelo na pomisao da...

– Da, Eni, razumem šta hoćeš da kažeš – Vintrop je bolje namestio šešir na glavi. – Dobro, sve ćemo to na kraju saznati. Želim samo da znaš: kada ga budemo uhvatili, biće mu pružena sva mogućnost da objasni šta je učinio.

– Kada ga budete uhvatili? – krikнула je Eni. – Ne mogu da dozvolim da se tako izražavate. Džon je otišao u grad i sada je u salunu. Doći će ovamo za večeru.

– Ja sam ti rekao šta sam hteo, a ti misli šta hoćeš – rekao je Vintrop umorno. Spustio se niz stepenice i lagano

pošao stazom. Eni Flečer ga je ispratila pogledom, a ledeni trnci počeli su je bockati celim telom. Osetila je da bi pala kada se ne bi čvrsto držala za ogradu verande. Otvorila je usta da šerifu dovikne kako se vara, ali nije mogla naći reči kojima bi objasnila ono što je osećala. Jedno je samo za nju bilo izvesno: Dok sigurno ne bi izvršio takav zločin i sigurno da ga nije izvršio, obzirom na njegov stav prema kriminalcima i njegov osećaj za čast i poštenje. Za sve to što se dogodilo postojao je neki odgovor, morao je postojati odgovor, a ona ni pet para nije davala na to što su činjenice kazivale.

Vintrop je konačno nestao sa domašaja pogleda, a Eni ga nije dozvala, niti mu je rekla ono o čemu je tih trenuta razmišljala. Sva ošamućena i oblivena suzama koje su joj tekle niz obraze, ušla je u kuću. Bilo je vreme da se posveti kućnim poslovima, da spremi večeru. Ali, dok je spremala posuđe, misli su joj se protiv njene volje vraćale na ono što je mučilo. Dok svakako ne bi opljačkao banku, povredio mister Rajta i ostavio je tako bez zbogom, da se nikada više slobodno ne vrati. Znala je da on to ne bi učinio jer su dani koje su zajedno proveli bili isuviše lepi da bi ih mogao zaboraviti i pljunuti na sve trenutke sreće koje su doživeli. No ipak, bila je uznemirena, zbunjena i potištena. Sa mnogo napora uspela je da odagna te misli iz svoje glave i posvetila se radu. Dok će sigurno doći za večeru, a šerif Al Vintrop moraće da joj se izvini, i njoj i Doku. A posle toga kiša će sigurno prestati i granuće sunce. Eni je digla glavu prema tavanici i začula

monotono, neumitno udaranje kišnih kapi o krov. No, to je nije obeshrabilo, talas optimizma počeo je rasti u njenom srcu.

*

Džim Hering je iz sedla dobacio šerifu vođice njegovog konja i radoznalo se zagledao u starijeg čuvara reda. Ali, Vintropovo lice nije odavalo ništa od onoga što je u mislima nosio. Hering ništa drugo nije ni očekivao. Kada bude raspoložen i spreman za razgovor, Vintrop će sigurno porazgovarati sa njim o razvoju događaja.

– Idemo prema planinama – objavio je Vintrop osmorici ljudi koje je na brzinu zakleo kao svoje zamenike. Dopadao mu se izgled tih ljudi. Sve su to bili pouzdani građani, ni jedan od njih nikada nije napravio nikakav izgred ili čin nasilja. Znao je da ih je Hering dobro odabrao. Hering će jednoga dana sigurno biti dobar šerif.

– Nema potrebe da vam govorim koliko je važna ova misija – upozorio je Vintrop. – Pred nama su tri čoveka koje moramo stići. Rajt je optužio Doka Holideja za napad i pljačku. Ne znamo ništa o dvojici koji su s njim, ali po glavi mi se vrzma ideja da bi Dok Holidej ovakvu jednu stvar mogao isplanirati i mnogo bolje. Ako pretpostavimo da je odlučio da opljačka banku, onda moramo pretpostaviti i da je istovremeno odlučio da napusti ženu koja ga voli i da jednom zauvek pređe sa one strane zakona. Na mene taj čovek nije ostavio utisak da bi tako nešto mogao učiniti.

– Iskreno rečeno, on ni na koga nije

ostavio utisak čoveka koji bi mogao teško povrediti starog Rajta i opljačkati ga – složio se Kip Moris.

Vintrop se zagledao u Morisa i pod njegovim prodornim pogledom ovaj se nelagodno promisekoljio.

– Nije ostavio na mene utisak da bi mi mogao ukrasti konja – dodao je Moris posle nekoliko sekundi.

Vintrop je otresao vodu sa šešira. – Pa lepo, kada ga budemo uhvatili, a sigurno ćemo ga uhvatiti, videćemo šta je bilo. Ne želim da pođemo a da neko od nas bude naoštren da ga ubije. Učinićemo sve što je u našoj moći da ga opkolimo i da mu damo mogućnost da se preda. Ni u jednom trenutku niko od vas ne sme otkriti da je Rajt u teškom stanju i da se možda neće izvući. Ako to budu znali i ako u glavu utuže ideju da će Rajt umreti i da će oni zbog toga visiti, oni će se sigurno boriti na život i smrt. U tom slučaju, mnogi ljudi će biti ranjeni... a možda će mnogi i poginuti, pa prema tome, budite pažljivi i radite samo ono što ja kažem.

Rekavši to, Al Vintrop se vinuo u sedlo i poterao konja pred skupinom ljudi putem koji je vodio iz grada, kroz koprenu kiše koja je padala.

Čas i po kasnije stigli su do potoka na tri i po milje daleko od grada. Al Vintrop je rukom dao znak poteri da zastane pozadi, a onda je sa zamenikom Heringom pored sebe pošao napred da osmotri obalu potoka. Našao je mesto gde su tri konja ušla u vodu, a položaj konjskih kopita jasno je ukazivao da su se begunci uputili prema jugu. Hering je rekao samo to. Vintrop se kratko vreme zamislio, bacio pogled prema vi-

sokim planinama na severu i zatim klimnuo glavom.

– Izgleda da si u pravu, Džime – promrmljao je.

Zatim su se vratili do ostalih, Vintrop razmišljajući u sebi šta bi on kao vođa trojica begunaca učinio da bi izbegao poteri. Na severu su bile planine. Na jugu se pružala prostrana ravnica koja je dalje vodila do granice. Po tako lošem vremenu za prevaljivanje rastojanja do granice trebalo je bar nedelju dana i u tom slučaju ne bi bilo pametno gubiti vreme u zametanju tragova. Ako je ova pljačka bila pažljivo isplanirana, onda je trio pljačkaša imao na svojoj strani ne samo dovoljno vremena već i unapred pripremljene namirnice i sve ostalo.

Zamišljenog lica Vintrop je rekao – Neka tri čoveka pređu na drugu stranu potoka i neka pođu duž druge obale. Džim i ja ćemo jahati koritom potoka, a ostali neka ostanu na ovoj strani i neka pođu ovom obalom. Hoću da svi otvorite četvore oči i da tražite mesto gde su begunci izašli iz potoka.

Rekavši to, Vintrop je naterao konja u potok. Hering je poterao svog konja pored šerifovog, a zatim su se dve grupe konjanika rasporedile na dve obale potoka, pa su svi zajedno pošli prema jugu. Prošao je pun čas pre nego što je Vintrop zategao vođice. Umorno je udahnuo, obrisao kišne kapi sa lica i pod zaštitom kišnog ogrtača napravio cigaretu. Kada je cigaretu stavio u usta, zapalio je i povukao prve dimove, rekao je mirno. – Idemo u pogrešnom pravcu.

Kip Moris, koji je sebe smatrao naj-

iskusnijim čovekom u grupi kada su u pitanju konji i čitanje tragova, pogledao je natmureno starog šerifa. – Možda su oni i hteli da mi tako pomislimo, šerife. Čim se okrenemo i pođemo nazad, mi ćemo ih izgubiti.

– Možda će tako biti i ako pođemo u ovom pravcu, Kipe. Mislim da je onaj ko je smislio i sproveo izvođenje ovog poduhvata predvideo da jašući potokom ostavi jasan trag koji bi ukazivao na pokret prema jugu. Ali, mislim da je taj trag bio prosta podvala sračunata da dobiju u vremenu. Oni sada jašu prema planinama.

Članovi potere su se zagledali, ali niko od njih nije se usudio da kaže svoje mišljenje. Džimu Heringu prepušteno je da podrži Vintropa. – Ja sam već duže vremena pomišljao na to, šerife.

Na to je Al Vintrop potvrdno klimnuo glavom. – To sam i ja mislio, Džime. No, smatrao sam da će biti najbolje ako proverimo – Vintrop je digao pogled prema olovnosivom nebu. – Preostalo nam je još nekoliko časova do mraka. Predlažem da se što brže možemo vratimo do mesta gde smo ušli u potok.

Ne čekajući da se oko njegovog naređenja razvije diskusija, Vintrop je okrenuo konja i poterao ga u trk. Povratak do mesta odakle su pošli uzeo im je samo četvrtinu vremena od onoga koje im je trebalo dok su išli ka jugu. Mesto ulaska u vodu našli su vrlo lako i opet je Vintrop podelio ljude i nastavio tražanje na isti brižljiv način. Negde pred kraj dana, uz pljusak koji je spirao tragove, Berl Lomaz, koji je jahao sa Kipom Morisom, odjednom je zategao vo-

dice i rukom pokazao na tlo. Na mekanom blatu jasno su se videla dva duboka otiska napravljena kopitama konja koji je izlazio iz potoka.

– Eno ga! – povikao je pobedonosno.

Ostali sa njegove strane potoka brzo su dojahali do njega i za nekoliko minuta duž i u blizini potoka nađeno je još tragova konjskih kopita. Vintrop je izašao iz vode zajedno sa Džimom Heringom koji je jahao pored njega. Pažljivo je osmotrio tragove i ozbiljnog lica značajno klimnuo glavom. Zatim je pogledao vrhove planina koji su se dizali pred njima.

– Jahaćemo što duže možemo, sve do mraka, a onda ćemo se ulogoriti. Sa prvim osvitom jutra nastavićemo dalje.

Niko nije ništa rekao. Svi su bili mokri, prozebli i bedni, a neki od njih, koji godinama nisu toliko dugo jahali, osećali su bolove u nogama, ramenima i leđima. Sa izuzetkom Džima Heringa, svi su bili više nego voljni da obustave gonjenje za to veče, uprkos pomisli da tu noć neće provesti u udobnim toplim posteljama.

Tako su nastavili da jašu prema brdima i zadržali su se u podnožju, na mestu gde je jedan krug stena pružao koliko-toliko skromnu zaštitu od vetra i kiše. Sedeli su zgrčeni pored svojih konja, leđima okrenuti stenama, bez ijedne reči razgovora.

*

Negde u sumrak, Džed Preskot je počeo da oseća svoje godine. Sve do sada bio je zadovoljan i presrećan da nastavi bekstvo. Svaka milja koju bi toga dana

prešli bila bi im više nego dobrodošla sutra, kada potera pođe za njima. A znao je da će biti gonjeni. Suviše banaka je do tada opljačkao da bi očekivao nešto drugo.

– Predlažem da se odmorimo – rekao je nadglasivši šum kiše i hućanje planinskog vetra. Prva brda bila su ostala iza njih i sada su se spuštali niz jednu padinu na drugom lancu brežuljaka. Na toj padini bilo je mnogo drveća i mnogo sitnih i krupnih stena.

Jašući blizu Preskota, Ajk Čejn je pogledao prema Doku Holideju koji je jahao ispred njih. Za sve vreme tog dugog jahanja Holidej nije progovorio ni reči. Pomislivši na to, Čejn se prisetio da je i Preskot sve vreme ćutao i da mu je na licu neprekidno lebdeo izraz tmurnog neraspoloženja. Bilo je to zbog tog davoljeg vremena, kiše koja je od čoveka stvarala bednika. No, sa druge strane, to vreme im je bilo i te kako korisno, i sutra će taj namrgođeni Preskot videti da je kiša bila pravi dar neba. Sutra više neće biti nikakvih tragova i ako su one budale iz Vilbur Springsa pošle drugim pravcem, što je Ajk kao sigurno računao, u vreme kada se prisete da su prevareni, biće već suviše kasno. Progonjeni će biti u bezbednosti, daleko u planinama i preriji. U Vilbur Springsu nije bilo ni železnice ni telegrafa. Prema tome, niko neće imati razloga da bude sumnjičav na pojavu trojice konjanika koji jašu zajedno.

– Da siđemo najpre do kraja ove padine, Džede, pa ćemo se tamo odmoriti – rekao je Čejn.

– Pa da tamo ležim u blatu? Već sam

prokisao do gole kože, a hladno je kao na Severnom polu.

Čejn je pogledao niz uzanu padinu. Konji su već bili prilično nervozni i sa zamiranjem dana sve nesigurnije su nogama birali put. – Pa dobro, može biti da si u pravu, Džede. Ali, sa prvim znakom zore krećemo dalje, važi? Kad jednom ostavimo ova brda iza sebe, možemo računati da smo potpuno uspeli.

Preskot je brzo skočio iz sedla. Skinuo je svoj kišni ogrtač i povukao konja u jedan gust šumarak. Tamo je sapeo konja, uzeo iz bisaga komad sušene govedine, šutnuo nogom nekoliko šišarki koje su mu se hašli na putu i seo na zemlju leđima naslonjen na stenu. Nije preduzeo ništa da pomogne Čejnu koji je morao da se pobrine o Dok Holideju.

Čejn je naredio Holideju da sjaše i da sapne oba konja, a onda sa uperenim pištoljem priterao Doka do jednog drveta i vezao ga za stablo u stojećem stavu. Holidej ga je mrko pogledao, ali nije rekao ništa. Poslednji čas ili nešto više, razmišljao je o Eni i pitao se šta li ona radi. Pošto se nije vratio, verovatno je čula šta se desilo i sigurno je bila van sebe od brige. A ceo grad, ako je Rajt ispričao šta se desilo, sigurno je sada u poteri za njim. Opustio se i osetio kako ga težina tela vuče na konopce. Do jutra biće sigurno pakleno teško, biće umoran preko svake mere. Čak i ako bi se slučajno ukazala neka šansa za bekstvo ili za borbu, biće suviše slab da tako nešto pokuša. Sklopio je oči i pokušao da smisli kako da se izvuče iz ovog položaja, ali na um mu nije dolazilo ništa sem šuma kiše, bolova u no-

gama i turobnih misli o zlosrećnoj sudbini njegovoj, i slatke male Eni.

III

– O kej, Holideje, krećemo.

Holidej je čuo Čejnov glas, ali je i dalje žmureo i držao glavu klonulo na prsima. Trenutak pre toga probudio ga je neki poznat šum. Znao je da je to Čejn ili možda Preskot dolazio sa konjima. Telo nije osećao kao svoje i svaki mišić mu je bio utrnuo, iako je poslednjih nekoliko časova sputanim pokretima udova i grčenjem mišica pokušao da što više to spreči.

– Rekao sam da krećemo, jesi li čuo! Nisi tako nemoćan kao što se praviš.

Od snažnog udarca Holidejeva glava je odskočila u stranu kao lopta. Otvorio je oči u šoku zaprepašćenja i nozdrve mu je zapahnuo viskijem zaliven Čejnov dah. Trepnuo je nekoliko puta i proteglio vrat. A onda, kada je Čejn zašao iza njega, duboko je udahnuo vazduh u pluća. Odjednom su konopci pali sa njega i on je osetio da pada napred. Čejn mu je odmah priskočio i par puta ga snažno ritnuo vrhom čizme u rebra.

– Kod mene ne pali ta igra – dreknuo je Čejn. – Ustaj!

– Bio je vezan cele noći, Čejne – umešao se Preskot. – Šta očekuješ, da će posle toga zaigrati?

Čejn je zasuo Holideja psovkama, a onda ga je još nekoliko puta jako udario nogom. Dok je zastenjavao i nešto promrmljavao, pokušavajući da se osloni na

ruke koje su mu klizile na mekanoj zemlji. Uspeo je da se upola digne, ali su ga noge izdale.

– Ja sam ponekad duže bio vezan – grmnuo je Čejn. – On glumi, kažem ti.

– Može biti – promumlao je Preskot i udaljio se prema konjima. Kada je Dok digao glavu, ugledao je Preskota koji je vodio dorata iz šumarka. Kiša je konačno bila prestala i kroz gusto granje šume probijalo se bistro sivilo zore. Negde daleko cvrkutala je ptica. Bio je to znak da će kiša sasvim prestati. U svakoj drugoj situaciji Dok Holidej bi bio zadovoljan.

U tom momentu začuo je jasan metalni zvuk zatezanja obarača revolvera. Digao je pogled i ugledao Čejna koji ga je nišanio revolverom u glavu.

– Sad ćemo videti da li može da ustane – progundao je Čejn.

Dok je zatresao glavom i podvukao ruke pod telo. Uz mljackav šum digao je telo iz blata i postavio se najpre na laktove, a zatim na kolena. Ali, uprkos uperenom revolveru i paklenom sjaju Čejnovih očiju, počeo je da trlja odrvene mišice. Čejn mu je prislonio cev revolvera na glavu i Dok je procedio. – Ne mogu da maknem noge, prokletniče! Daj mi malo vremena.

– Daću ti ja jedan kuršum, mister.

Dok je zanemario njegovu pretnju. Nije mogao da shvati zašto ga je Čejn uopšte ostavio u životu. No znao je, ako bude suviše išao uz nos banditu, ovaj se neće ustezati da ga ubije. Oslonio se svom težinom na noge i pruživši se rukama, dohvatio se za stablo. Okrenuo je stopala u blatu i uz pomoć ruku uspravo se pored debla. Iz grla mu se otelo

stenjanje, ali je obnovljena cirkulacija krvi u nogama počela da čini svoje. Držao se čvrsto za drvo, ali se osećao stabilnijim.

– Mogli bismo možda da popijemo kafu, Ajk – rekao je Preskot. – Đavo zna kada ćemo opet imati vremena za odmor.

– Popij malo kiše – odvratio je Čejn turobno i Dok Holidej je shvatio ko je od dvojice bandita glavni. Naslonio je glavu na vlažnu koru drveta i nekoliko puta proteglio vrat levo-desno, nadajući se da će njegovo ponašanje uveriti Čejna kako je još uvek slab. Držeći se za stablo, počeo je da diže najpre jednu nogu, a zatim naizmenično drugu, ispravljajući ih da u njima struji krv. Disanje mu je postalo sporije i smirenije. Čejn je čekao. Zatim se Dok okrenuo, naslonio se leđima na drvo i jasnim pogledom zagledao se u bandita.

– Nemaš potrebe da brineš zbog mene, Čejne – rekao je. – U svakom slučaju, ja više ne mogu nazad.

Čejново lice zasenčio je oblak zaboravne. – A zašto ne, mister?

– Bankar me je video. A ne smeš zaboraviti da je čuo i moj glas. Pogled mu se za trenutak zadržao na meni i u njegovim očima sam ugledao vraški mnogo čuđenja pre nego što ga je Preskot udario po glavi.

Čejn je pogledao Preskota i ravnodušno napucao usne. – Čini mi se da si u pravu, Holideje. Do đavola, pa ti si u istom sosu sa nama, zar ne?

– Sigurno je samo to da više ne mogu nazad – ponovio je Dok.

Čejn se osmehnuo i spustio revolver. – Neka me nosi vrag ako to nije pro-

kletstvo! Čini mi se, Holideje, da si veliki baksuz, jer kako bi se inače moglo objasniti da upadneš u ovu nezgodu zaista ni kriv ni dužan.

— Kad smo već na tome, Ajk — rekao je Preskot vrativši se sa mesta odakle je osmotrio put — hajde da podelimo plen. Ako nas potera ipak pristigne i ako budemo morali da se razdvojimo, ne bi mi se svidelo da pobegnem i dokopam se sigurnosti, a da me stalno muči pomisao da si ti šćepao više nego ja.

Čejn je mrko pogledao Preskota, a onda se u njegovu svest uvukao crv nezvesnosti da možda Preskot ima više novca u svojoj torbi i to je preovladalo. — Onda požurimo s tim. Izručimo sve na čebe.

Holidej je stajao po strani kada su pljačkaši ispraznili torbice od nepromočivog platna i počeli da broje. Obojica su pažljivo motrili jedan na drugoga dok su se gomilice novca slagale jedna na drugu. Kada je svaki od njih počeo da uzima svoj deo, svaki put gomilicu od sto dolara, Dok Holidej je proteglio noge, ramena i ruke, sve dok nije bio sasvim siguran da je skoro u normalnom stanju. Sada mu je bio potreban samo još jedan revolver.

Okrenuo se i pošao prema konju. Iza sebe čuo je neki glibav šum, ali se nije okrenuo. Imao je osećaj da ga pogled pun mržnje prži po leđima i pretpostavljao je da ga Čejn drži na nišanu pištolja. Naslonio se na bok jednog konja i sa glavom na sedlu, postavio se tako da je ispod ruke mogao da vidi obojicu svojih čuvara.

Čejn je baš uzimao poslednji paket

banknota sa gomile kada se Dok Holidej odjednom okrenuo na petama i bacio na Preskota koji mu je bio bliži. Holidejeve stisnute šake spustile su se svom težinom ispod potiljka snažnog bandita i pre nego što je Preskot pao na lice, Dok je uspeo da mu izvuče revolver iz futrole. Na nesreću, u brzini ga je ispustio, i pištolj je pao na zemlju. Čejn se bacio u travu i još u letu opalio iz revolvera. Tane je zviznulo između Doka i Preskota, a istovremeno, Čejn je pokušao da ustane na noge. No, bio je za delić sekunde sporiji nego što je smeo biti, zbog toga što je dosta dugo klečao. Dok je uspeo da se baci na njega i da ga dokači jednim svojim udarcem po vratu, od čega se Čejn zateturao i poluonesvešćen ispustio revolver. Pre nego što je oružje palo na zemlju, Dok ga je u letu dohvatio. Stisnuo je čvrsto u ruci dršku pištolja i zapeo obarač kada je Preskot zakoračio prema njemu.

Preskot je zastao kao ukopan, lica skoro modrog od ljutine. No, bio je nemoćan jer je zapet pištolj zjapio prema njemu.

Dok Holidej je preteći zapovedio. — Nazad.

Odmah zatim ustao je na noge i okrenuo cev revolvera prema Ajku Čejnu. Mada ošamućen i sa crvenom brazgotinom na vratu, Čejn je besno zurio u Holideja.

— Sada ćemo malo drukčije razgovarati, Čejne — rekao je Dok. — Karte su u mojim rukama.

— Ubiću te, mister, znaj da ću te za ovo ubiti!

— Imao si šansu koju si propustio, Čejne. Činjenica je, međutim, da si za-

malo ubio Preskota kada si pucao na mene. Ali, to ti ne bi bilo nimalo žao, zar ne Čejne? Sav novac bi onda pripao tebi.

Pogled Džeda Preskota preleteo je do Čejna. Dok je zapazio da je u njegovim očima blesnula iskra sumnje. Stisnuo je vilice i otkrio vrhove zuba. – To je tačno – procedio je Preskot. – Sto mu gromova, Čejne...

– Zaveži, ludače! Zar ne vidiš na šta cilja.

– Znam na šta si ti ciljao – prasnuo je Preskot.

Čejn je izustio gadnu psovku i naslonio se na stenu iza sebe. Sevnuo je užarenim očima i slab smešak preleteo je njegovim usnama. – Pa lepo, Holideje, kako vidim ti si sada trenutno u boljoj poziciji. Ali, za tebe se ipak ništa nije izmenilo, mister. Ti ne možeš da se vratiš nazad. Onaj bankar te je video i već davno te je optužio za zločin. Prema tome, čim te prvi čovek iz tog grada ugleda, možeš smatrati da si mrtav.

Dok je odmahnuo glavom. – Neće biti tako ako se svi vratimo u Springs. Srešćemo se sa poterom, pa ću im ja objasniti šta se tačno desilo. Imaću u rukama novac koji ću vratiti i vas dvojicu za zatvor.

Osmeh je nestao sa Čejnovih usana. – To ti neće uspeti, mister. Ne možeš izaći na kraj sa nama dvojicom.

– U svakom slučaju, svim silama ću pokušati – rekao je Holidej. Pokretom ruke dao je Preskotu znak da dovede konje iz šumarka, što je ovaj odmah poslušao. Kada su konji bili dovedeni, Dok je ustuknuo par koraka nazad i naredio Preskotu da se popne u sedlo, a

Čejnu da ostane gde je. Tek kada je Preskot bio u sedlu, gde ga je Dok lako mogao držati na oku, Dok je naredio Čejnu da i on pojaše. Zatim je i sam pojahao svog dorata, vratio jedan revolver u frotrolu, a svoj zadržao u ruci, pored jabuke sedla.

– Sada krećemo u suprotnom pravcu – naredio je Dok. – Ti ćeš, Preskote, jahati na čelu, a ti Čejne za njim. Ne želim da okrvavam ruke vašom krvlju, ali neću se ustezati da pucam ako me na to prinudite. A sad napred. Jašite nazad putem kojim smo došli.

Preskot je poterao konja, sa izgledom čoveka koji se pokorio svojoj sudbini, i kada je prolazio pored Ajka Čejna, dobacio mu je drskim glasom. – Trebalo je da ga ostavimo u gradu, Čejne. Rekao sam ti da tako uradiš, ali me nisi poslušao.

– Zašto ga onda nisi ubio i navukao nam na vrat ceo grad, budalo! – uzvraatio mu je Čejn istim tonom.

Preskot je zastao i krv je jurnula u njegovo okruglo, naduveno lice. No, Holidej je prekinuo njihovu svađu naredivši im da krenu.

*

Dok su ostali članovi potere još uvek sedlali konje, Al Vintrop je već bio u sedlu. Nigde nije bilo ni jednog suvog drveta za loženje vatre i ljudi su doručkovali sušeno meso i hladan pasulj iz konzervi. Posle hladne noći provedene pod vedrim nebom, izgledali su još jadnije nego prethodne večeri.

– Kako ja vidim stvar – rekao je Vintrop pre nego što su krenuli – oni će se

uputiti u preriju. Nemamo mogućnosti da bilo kako obavestimo nekoga pred njima, pa prema tome, samo od nas i naše brzine zavisi da li ćemo ih stići. To znači da pred nama stoji dugo, naporno jahanje kroz brda i planine. Ako neko od vas misli da nije sposoban za takav napor ili nije raspoložen da pođe dalje, može se sada povući.

Ljudi su stajali okupljeni iza šerifovog zamenika Džima Heringa. Niko nije progovorio. Vintrop izgleda nije time bio ni oduševljen ni iznenađen. Dosta dobro je poznao ljude koje je vodio u ovoj poteri.

— Onda da nastavimo dalje. Sledeći odmor biće oko podne, a do tada, nadam se da ćemo preći prvi planinski prevoj i zaći na drugi.

Ljudi su pogledali na visoka brda pred sobom. Nije bilo moguće obići ih, što znači da je postojao samo jedan način da dođu na drugu stranu... da pređu preko planine. U dve kolone deseterica ćutljivih ljudi krenuli su napred, osećajući da im napor od jahanja i dnevna toplota počinju da greju ukočene udove. Pošli su uz brdo laganim korakom i kada su negde oko polovine prepodneva stigli do vrha, većina od njih bili su zadihani. Za ljude iz prerije penjanje uz okomite padine predstavljalo je veliki napor, ali je još teže padalo ljudima koji su naučili na život u gradu. No, niko nije gundao kada je Al Vintrop poveo kolonu brzim hodom uz sledeći uspon. Sunce nije sijalo, ali bar kiša više nije padala.

*

Kada je Eni Flečer konačno prestala da plače, nije imala ni približnu predstavu o tome koje je doba dana, ali je to nije bilo ni briga. Ostala je da leži u krevetu još izvesno vreme nadajući se da će zaspati, ali bez uspeha. Posle toga izašla je na terasu i pogledala na nebo. Kiša je bila prestala da pada. Osmehnula se gorko jer je bilo kasno. Lepo vreme joj više ništa nije značilo jer Dok nije bio tu.

Počela je da razmišlja o njemu i o tome šta joj on znači. U njenom životu bilo je dosta ljudi manje ili više interesantnih, ali kada je njega srela, shvatila je da sve ono što je do tada saznala nema nikakvog značaja. Pre njega nikoga nije ozbiljno volela i verovatno da posle njega neće poželeti drugog čoveka. Od prvog trenutka kada je zakoračio u salun u Vilbur Springsu, znala je da će njegova pojava imati sudbinski uticaj na njen život. Taj osećaj nije mogla sebi da objasni. Dok je, istina, kao muškarac bio upadljiv, visok, fizički skladno građen, uredno, čak brižljivo odeven, duge začešljane kose koja mu je padala do vrata, više markantnih, izrazitih nego lepih crta lica sa dubokim, čelično-plavim očima, koje su gledale bistrim, prodornim pogledom, ali sve to nije bio razlog da se jedna salunska zabavljačica zaljubi na prvi pogled. Tek kasnije je shvatila da je, isto toliko kao njegov izgled, njenoj zaljubljenosti doprineo njegov zvučan, miran glas, čije su skladne vibracije dosezale do u dubinu grudi, i njegovo nehaljno ali samopouzdanu držanje, koje je osvajalo kao nezadr-

živa plima. Kada je ušao, pogledao je i osmehnuo se krajevima usana, a ona je osetila slabost u nogama. Nikada joj se do tada tako nešto nije desilo. Jedva je uspela da odagna tu slabost i da mu priđe.

„Vidim da ste novi u gradu, mister. Želite li nešto posebno?“

Holidej je odrečno odmahnuo glavom. „Ništa posebno, samo pivo.“

Nije pokazao želju za razgovorom, nije ponudio da joj plati piće i Eni se posle nekoliko trenutaka udaljila. Ali, osetila je da joj srce brže kuca svaki put kada bi ga pogledala, a te večeri njen pogled se više puta našao na interesantnom, ćutljivom došljaku dubokih sivo-plavih očiju. Tek mnogo kasnije, kada je nepoznati večerao i uz čašu viskija zapalio cigaru, Eni mu je ponovo prišla. „Ostajete li dugo u gradu, stranče?“

Dok Holidej je pustio da prođe nekoliko sekundi pre nego što je odgovorio. „Zavisi. Verovatno samo nekoliko dana, ali nikada se ne zna.“

„Jeste li se već smestili?“

„Ne.“

„Ovde na spratu ima dosta soba i sobe su udobne i čiste.“ Kada je zapazila lako mrštenje gustih crnih obrva žurno je dodala. „I nema galame. U salunu je bučno, ali vrata na hodniku su tapacirana...“

Zapazila je opet slab osmeh na njegovim usnama, kao da ga je odobrovoljila njena želja da mu ugoditi. „Ako vi kažete da je tako, onda nemam razloga da sumnjam, mis...“

„Eni Flečer. Ali, možete me zvati samo kratko Eni.“

„To će mi činiti čast, mis Flečer. Ja

sam...“ začutao je za trenutak, a onda dodao: „...Džon Holidej.“

„Holidej?“ – Eni se zamislila. „Kao da sam to ime već čula.“

„Moguće. Ljudi ima daleko više nego imena, pa se neka često čuju.“

„Verovatno,“ prihvatila je Eni njegovo objašnjenje i odbacila iz glave razmišljanje o imenu. Kasnije je iz glave odbacila razmišljanje o bilo čemu drugom sem o njegovim očima i prijatnom glasu koji je omamljivao sanjivom ležernošću, i onoga ko ga je slušao plenio hipnotičkom sugestivnošću. Tu istu omamljujuću sugestivnost osetila je i kasnije, kada mu je pred vratima svoje sobe poževela laku noć. U dubini duše želela je da ne ode i da noć provede sa njom, ali nikada nije dokučila da li se ta želja začela u njoj ili je nastala kao plod iste takve njegove, sugestijom prenete želje. Dok Holidej nije otišao u svoju sobu, već je ostao u njenoj. Ta noć činila joj se i sada kao nešto najlepše što je doživela. Sećala se da je njegov glas bio sve tiši i da je na kraju prešao u šapat koji se mešao sa njenim uzdasima. A kada je i šapat utihnuo, ostala joj je samo neobuzdana žarka ljubav.

Eni je ustala iz stolice za ljuljanje i prešla preko verande do ograde. Zagledala se u daleke planine. Tamo negde jahala su tri čoveka, a gonili su ih Al Vintrop i njegova odvratna potera. Oči su joj se napunile suzama. Njenog Doka, čoveka koga je volela, gonili su surovi, neobavešteni i maloumni ljudi, misleći da je on napao Harolda Rajta, udario ga po glavi i odneo novac. Eni je znala da greše. Ali, kako to ispraviti?

Dok nije bio kod kuće i niko ga nije video u gradu. Raspitivala se o njemu, ali je osetila da kada je postavljala pitanja, ljudi nisu bili raspoloženi da je gledaju u oči. Kao da su je se klonili. Niko nije znao pravu istinu, ali svi su je se klonili i primali sa rezervom, za slučaj da se optužnica protiv Doka Holideja pokaže kao tačna.

Dan je zatekao Eni u dremežu na fotelji na terasi. Udovi su je boleli od neudobno provedenih časova i ona je s mukom ustala, ušla u kuću i pripremila doručak. Kada je završila s tim, otišla je do misis Previs, a onda produžila do kuće doktora Fišera.

Dok Fišer je već bio na nogama i spreman, kao što je i očekivala. Pozdravio ju je sa verande hladnim pokretom glave kada se zaustavila pred stepenicama njegove kuće. – Šta mogu da učinim za vas, mis Flečer? – zapitao je. – Jeste li možda bolesni?

– Ne, sasvim sam zdrava.

Eni se počela poigravati sa vrpcom svoje bluze trudeći se da ne obori oči pred doktorovim prodornim pogledom. Uvek je osećala da Fišer prema njoj i Holideju gaji ako ne mržnju, ono svakako antipatije. U pogledu Holideja razlog je bio jasan: on je bio stranac, nepotreban došljak u gradu. Što se tiče nje, razlozi su bili nešto drukčiji. Na svoj dosta diskretan način Fišer je bio izraziti moralista i što je još važnije, tražio je bespogovorno poštovanje svih u gradu, a salunska zabavljačica nije uvek davala mnogo na taj njegov stav. On se držao kao da je nešto više od drugih zbog toga što je mogao da uradi ono što drugi nisu mogli: da spase ljudski

život. Eni ga je na svoj način uvažavala i nije želela sukob sa njim. Ko zna, na kraju, jednoga dana mogla joj je zatrebati njegova stručna pomoć. U takvim stvarima čovek je morao biti obazriv.

– Došla sam da vidim da li je gospodinu Rajtu bolje – zapitala je na kraju.

– Nije mu ništa bolje.

Eni je pogledala u stranu. – Da li će mu ipak biti dobro? – zapitala je.

– To je teško reći, mis Flečer. Vaš prijatelj ga je dosta jako udario. Sama povreda i možda naprslina lako će se izlečiti, ali možda postoje unutrašnje povrede oko kojih ja ne mogu ništa pomoći.

U Eni je odjednom planula ljutina. Sada je sasvim mirno mogla da izdrži doktorov pogled jer ga je skoro mrzela zbog onoga što je rekao. – Nemate pravo da kažete da ga je Dok udario, doktore Fišer! Dok nije ovde i ne može da se brani!

– Ne, zaista nije, on je u bekstvu, mis Flečer.

Eni je shvatila da je sasvim beznačajno pokušati braniti voljenog čoveka. Ceo grad sa Fišerom na čelu, koji je davao ton javnom mišljenju, bio je protiv Doka. Ljudi ga nisu poznavali i nisu želeli da ga upoznaju.

– On je u bekstvu samo zato što ga progoni gomila budala – rekla je. – Očekujete li možda da je trebalo da stane i da bude ubijen?

– Kada čovek učini neko zlo, onda treba da bude spreman da za učinjeno zlo i plati, mis Flečer. Vaš ljubavnik je učinio zlo. Ovaj čovek, koji leži u mojoj kući i koji je bliži smrti nego što bih ja hteo da priznam, rekao je nešto što

teško optužuje Holideja. Tome ne treba ništa više dodati.

Eni se ugrizla za donju usnu. Očaja-nje i gubitak nade izazvali su joj suze u očima. Ali, na ozbiljnom licu doktora Fišera nije se pokazao ni najmanji znak simpatija. Malim spretnim hirurškim rukama stisnuo je ogradu verande, a na licu mu je zalebdeo sumoran osmeh.

Eni nije imala ništa više šta da kaže. Okrenula se u nameri da pođe; ali, pre nego što je učinila prvi korak, u kući se začuo neki šum. Fišer se naglo okrenuo i lice mu se smračilo od nezadovoljstva. Unutra se začulo lomljenje stakla. Fišer je žurno jurnuo sa terase u kuću, a Eni se popela uz stepenice na verandu. Kada je stigla do ulaznih vrata, začula je Fišerov ljutit glas:

– Moraš mirovati, Harolde! Ne smeš ustajati iz postelje!

Eni je ušla u kuću. Nikada do tada nije bila unutra i bila je iznenađena nedostatkom nameštaja. U hodniku se nalazio samo jedan mali sto i na zidu jed-na jedina slika. Pošla je prema izvoru šumova i našla se na vratima neke sobe. Ugledala je ljutitog Fišera koji se trudio da Rajta vrati nazad u postelju. Eni je zakoračila u sobu i ne obazirući se na strog Fišerov pogled, pomogla mu da Rajta spusti na ležaj. Kada je to obavila, Fišer je rukom odstranio i sam namestio pokrivač preko Rajta koji je lica bledog i izmučenog digao pogled do de-vojke. Lako mrštenje naboralo je nje-govo zavijeno čelo.

– Mis Flečer – promucio je.

– Da, gospodine Rajte, to sam ja. Znam da vas Dok Holidej nije udario.

– Izlazite odavde, mis Flečer – pra-

snuo je Fišer. – Zar ne vidite da čoveku nije dobro? Zar hoćete da završite ono što je vaš ljubavnik započeo?

– Džon ga nije udario – rekla je Eni odlučno, ne mičući se sa mesta.

Izgledalo je da se Rajt upinje nešto da kaže. Fišer mu je ponovo namestio po-krivač ispod brade pokušavajući da ga umiri. No, Rajt je ipak uspeo da promuca. – Dok Holidej? Ne, nije Dok. Udario me je jedan drugi čovek... neki visok snažan čovek.

Osećaj olakšanja obuzeo je Eni i sada bi se usprotivila Fišeru ako bi ovaj pokušao da je udalji. – Sigurno da nije bio Dok, mister Rajte. Recite im to. Potera je pošla za njim da ga uhvati. U gradu tvrde da vas je on napao i opljačkao.

Fišer je izgledao kao da će proklju-čati. Gledao je ledeno Eni i devojka se uplašila da će je svakog momenta udariti. Pa dobro, neka, neka udari, po-mislila je. Nema te sile na zemlji koja bi je mogla sada zaustaviti.

– On je opljačkao banku, da – rekao je Rajt i oči mu se odjednom postale tužne. – Tome se nisam nadao.

Val jada preplavio je Eni i ona je klo-nula ramenima. – Niste svesni šta go-vorite, mister Rajte. Promislite još jed-nom. Dok to nikada ne bi učinio.

Rajt je progutao vazduh i znoj mu se počeo slivati niz lice. Doktor Fišer se odjednom uznemirio.

– Mis Flečer, naređujem vam da od-mah izađete! Ubićete tog čoveka! – Eni je razumela da ukoliko nastavi sa ispi-tivanjem tako nešto može da se desi. Nije želela da naškodi starom bankaru, ali je u isto vreme htela da otkloni sum-nju prema svom čoveku. Odjednom je

Rajt duboko uzdahnuo i promućao je dva čujnim glasom. – Nikada ne bih mogao da zamislim da bi Dok Holidej... – glas ga je izdao i on je prekinuo rečenicu.

Eni je osetila Fišerovu ruku na svom ramenu. Stisak doktorove ruke bio je iznenađujuće čvrst. Nimalo nežno, počeo je gurati prema vratima.

– Hoćete li već jednom izaći iz moje kuće? – rekao je Fišer.

Eni je izašla na verandu i suze su joj grunule niz obraze. U međuvremenu, iza oblaka je izgrejalo sunce, ali u njegovim zracima nije bilo toplote. Za Eni nigde nije bilo toplote. Sva ošamućena sišla je niz stepenice verande i preko dvorišta do ulice. Dok je išla kući, nikoga nije videla oko sebe. Kao u zanosu popela se na verandu svog doma i pogledala na grad koji je obavijen izmaglicom ležao na tek izašlom suncu. Sunce je bilo sve toplije kako se bližilo podne. Stojeći na verandi, posmatrala je kako se njegovi zraci presijavaju u baricama na glavnoj ulici. Biće to topao dan, pomislila je, dug topao dan. Suze su joj ponovo navrle na oči i ona se odjednom osetila vrlo umornom. Skljokala se na stolicu za ljuljanje u kojoj je obično sedela i gorko zajecala.

– Dok, oh Dok... zašto, zašto?

IV

Tek oko podne Al Vintrop je digao ruku i pozvao poteru da stane radi jednočasovnog odmora. Ljudi su sjahali, posedali gde se ko našao i ostali tako da sede u ćutanju, svako posvećen svo-

jim sopstvenim mislima, sa licima izmučenim od dugotrajnog jahanja. Sunce ih je grejalo sa zenita, a vazduh je bio zagušujuće topao i vlažan. Džin Hering je sedeo pored Vintropa u očekivanju da šerif počne razgovor. Prosuđivao je da su do tog mesta stigli relativno brzo i da su napravili dobar učinak, ali bilo je isto tako jasno da će izvestan broj starijih ljudi u poteri usporiti njihovo dalje kretanje. Šerif je odjednom uzdahnuo i rekao:

– Gledao sam ga iz dana u dan kako se menja. Čudno, nikada ne bih poverovao da vreme tako može uticati na jednog čvrstog i stabilnog čoveka. Možda je lanac dugogodišnjih opasnosti najzad doneo svoj gorak plod – Hering je znao da Vintrop govori o Doku Holideju. I on je više puta video Holideja u salunu i u gradu, i izraz njegovog lica govorio je kako ne želi da se uklopi u svakidašnjicu njihovog grada. Hering nikada nije mogao da razume Doka Holideja. Istina, da bi nekoga čovek razumeo, treba da mu bude blizak, ali u mnogo slučajeva čovekovu prirodu otkrivaju i najbeznačajnije sitnice. Izgledalo je da taj došljak jednostavno ne želi da bude nalik ostalima. Na pozdrav on je obično odgovarao samo uzdržanim klimanjem glave, a samo retko se osmehivao, i to verovatno onda kada je bio naročito raspoložen. Bio je lepo vaspitan, očigledno, ali ništa više. Ako je nešto osećao, on to nije obilato pokazivao.

Vintrop ga je prekinuo u razmišljanju. – Mora biti da je sve vreme od dolaska planirao ovaj posao. Da, planirao i očekivao svoje prijatelje da se po-

jave. Znao je da još dosta dana dilažansa neće doći u grad i da u blagajni mora biti novca. Znao je, takođe, da je najbolji put za prilaz banci onaj koji vodi iz dvorišta.

Hering je slušao i u njemu se skupljala napetost. Bacio je pogled na ostale iz potere i zapazio da svi pažljivo slušaju i očekuju šerifovo dalje objašnjenje.

— Pošto je skovao plan, bilo je vrlo jednostavno pozvati prijatelje, ukrasti konja i onda otići pravo u banku, gde je Rajt savladan. Većina uspešnih pljački su jednostavne, kao ova, toliko jednostavne da ljudi kao mi nikada ne pomišljaju da se to odigrava baš na taj jednostavan način.

Hering je klimnuo glavom. Bio je apsolutno uveren da Vintropu može pružiti podršku u svakoj, pa i najvećoj opasnosti. Nije se bojao nikoga i nije razizivao čak ni one koji su na Zapadu uživali glas profesionalnih revolveraša. Ali, ova potera bila je nešto sasvim drugo. To je bio lov na čoveka koga je poznavao, čoveka koji je na njega ostavio utisak čvrstine i poštenja, bez obzira što je peh na kocki donekle narušio njegovo samopouzdanje. Da, Holidej je ipak bio čovek koji ih je sve obmanuo. Do vraga, kada budu uhvatili tog Doka Holideja, daće mu nešto zbog čega će ga se celog života sećati.

Vintrop je naredio da potera pojaše. Niko nije pogledao šerifa u oči, ali je izraz njihovih lica jasno ukazivao da se u njima kuva pomisao na pobunu. Još jedan ovakav dan, pomislio je Hering, i većina njih će hteti da odustane od potere.

— Ne verujem da ćemo ih danas stići — rekao je Al Vintrop zatežući kopču na kolanu svog konja. — Stekli su veliku prednost pred nama i verovatno jašu velikom brzinom da bi prešli planine i što dalje odmakli. Ali, to ne znači da se neće desiti nešto nepredviđeno. Teren je opasan i staze nesigurne. Možda će neki od njihovih konja uganuti nogu... ili će se desiti nešto drugo... stotinu stvari mogu se desiti da uspore njihovo bekstvo. Ne znam šta se sve može očekivati, ali bih želeo da svi budete spremni. Pripravnost ne bi smela ni jednog trenutka popustiti.

Rekavši to, Vintrop ih je poveo uz padinu drugog brdskog lanca. Ljudi su jahali iza njih u parovima, a sa neba ih je grejalo letnje sunce. Niko nije razgovarao.

*

Dok Holidej je šakom zaklonio oči od bleska sunca. Posle više nedelja kiše, prvo izlaganje sunčevim zracima donele mu je crvenilo lica. Ali, Čejn i Preskot, više naviknuti na udoban život u gradovima nego na tegobe putovanja kroz preriju, trpeli su još više od njega. To Doka nimalo nije zabrinjavalo, u stvari, donosilo mu je izvesno olakšanje jer, ukoliko je dvojici bandita bilo teže, utoliko je manja verovatnoća postojala da će ga napasti. Zato je nastavio dalje istim tempom, goneći ih nemilošrdno, ne dajući im ni trenutka odmora i ignorišući neprekidnu bujicu psovki i pogrda upućenih na njegovu adresu.

Prvi u koloni jahao je Džed Preskot

i najveći deo puta on je bio mrgodno ćutljiv, čuvajući energiju za momenat kada kod Holideja popusti opreznost.

Posle dužeg jahanja zašli su u nešto pitomiji predeo. Na brdskim padinama raslo je refko žbunje. Kada su došli do jedne skupine ogromnih stena, Dok ih je široko obišao izbegavši na taj način da Čejnu pruži šansu za bekstvo. Dovedi dvojicu bandita u Vilbur Springs bilo je u tom trenutku jedino važno za Doka Holideja; odbijao je da razmišlja o bilo čemu drugom.

Oko polovine popodneva nastupila je prava omorina jer je toplota iz zemlje mamila sparnu vlagu koja je lebdela u vazduhu. Čejn je počeo škripavo da diše i lice mu je postalo sasvim crveno pod zracima žarkog sunca. Preskot je jahao zagledan u zemlju, opuštenih ramena, duboko zamišljen. U njemu se gomilala mržnja ne samo protiv Doka Holideja nego i protiv Ajka Čejna čiji na brzinu ispaljen metak zamalo što ga nije pogodio.

Konačno su stigli do vrha brdskog lanca. Preskot je zaustavio svog konja, sklonio maramu sa vrata i obrisao oznojeno lice. Ali, u toj jari, koja je podsećala na ugrejanu pećnicu, znojenje nije prestajalo.

— Ja neću živ izaći iz ove proklete prerije, Holideje, ako mi ne pružiš šansu da se odmorim i izduvam — rekao je Preskot.

Dok je zategao vođice na dve konjske dužine od njih. Pogled ljutih, mržnjom ispunjenih očiju zario se u njega i preko Čejnovih usana sletela je bezglasna kletva.

— Odmorićemo se deset minuta — slo-

žio se Dok. Setio se šta je Preskot toga jutra rekao kada je Čejn odvezao konopac kojim ga je vezao za drvo. Zahvaljujući Preskotovoj podršci, Dok je ulučio šansu da ih napadne i da se dočepa oružja i ovlada situacijom. Dok zbog toga nije osećao nikakvu zahvalnost prema njemu. Preskot je bio bandit i verovatno ubica, i Dok je dobro znao da se Preskot ne bi dvoumio da ga ubije ovde u divljini, samo ako bi mu se za to pružila šansa. Suviše mnogo novaca bilo je na kocki.

Čejn je umorno kliznuo iz sedla i ukrućenim nogama napravio nekoliko koraka do hladovine u senci jedne stene. Skljokao se na zemlju i naslonjen na stenu upiljio se u Doka. Mada su njegove ispucane usne, grozničave oči i crveno opaljeno lice bili pouzdan dokaz patnji kroz koje je prošao, Dok nije bio zavarano tobožnjom slabošću koju je pokazivao. Ako bi mu se pružila prilika, Čejn bi našao dovoljno snage da ga zadravi ili da mu razbije lobanju komadom stene.

Preskot je sedeo zgrčen i kamičkom šarao po vlažnoj zemlji, mrmljajući s vremena na vreme nešto nerazgovetno. Dok ih je obojicu držao na nišanu pištolja, stojeći nešto dalje pored ukradenog dorata. Dorat se vrlo dobro držao uprkos napornom putovanju i bio je u boljoj kondiciji od Čejnovog i Preskotovog konja. U stvari, Dok je jako zavoleo tog dorata. Kada se bude vratio u grad i raščistio sa ljagom koja je pala na njega, nameravao je da Kipu Morisu ponudi dobru cenu za njega. Konj je bio fino živinče i odlično bi pristajalo Eni

koja je u par mahova pokazivala želju da u kolima ili jašući obilazi okolinu.

Pri pomisli na Eni, Dok Holidej se o-djednom vratio u stvarnost i prisetio teškog položaja u koji je zapao. Nadao se da će Eni i dalje verovati u njega, uprkos čitave kiše optužbi i pogrda koje će se svakako sručiti na njegovu glavu. Ako mu bude bila privržena, što je verovao da će biti, on će je za njenu privrženost i ljubav nagraditi jednim dužim boravkom u nekom većem gradu. Ko zna, možda će joj ta šansa izmeniti sudbinu.

– Razmišljao sam nešto, Holideje – rekao je Čejn iznenada prekidajući Dokove misli.

– O čemu to? – zapitao je Dok.

– O tebi, čoveče, o onome što o tebi znam i što sam čuo. Do đavola, mislim da si ti stvarno spretan čova i da bi mogao biti jako dobar u našem poslu, zar ne?

– Nikada nisam razmišljao o tome, Čejne, i zato zaveži.

– Ne, Holideje, neću. Raspoložen sam da o tome razgovaram. Znaš, činjenica je da svi kockari imaju u sebi neku žicu želje da se lako domognu nečega što nije njihovo. Ti si kockar, zar ne? – osmehnuo se cinično i oči su mu zadovoljno zasijale. – Priznaj pošteno koliko godina već živiš od toga što očerupaš nekog naivca ili budalu. Novac koji dobijaš na kocki nije tvoj i mala je razlika između njega i onoga koji smo mi uzeli iz banke u Vilbur Springsu.

Preskot je pažljivo posmatrao Holideja koji je slušao Čejnovo izlaganje. U ruci je držao jedan poveći kamen i

mišice na podlaktici naprezale su mu se od snažnog pritiska šake.

– Gledao sam te dok smo igrali karte onda pre nekoliko godina – nastavio je Čejn. – I sve bi bilo u redu da ti u glavu nije sunula ona glupa ideja o poštenju. Već onda sam razmišljao o tebi kao o ortaku i bio sam spreman da sa tobom jašem do na kraj sveta – Čejn je dodirnuo rukom naduvane usne i osmehnuo se. – Ali, zaboravimo sada mržnju i spor koji je među nama izbilo. I sada je sve skoro isto, samo što nas ima trojica. Kada smo Džed i ja planirali da opljačkamo banku u Vilbur Springsu, name-ravali smo da posle toga odemo na sever. Tamo se otvaraju nova prostranstva, ima mnogo zlatnih nalazišta i novac se preliva na sve strane. Naš trojica, Holideje, ti, Džed i ja mogli bismo na severu vrlo brzo postati bogati.

Dok je malo pomerio cev revolvera prema Preskotu. U očima tog čoveka ugledao je neki čudan preteći sjaj.

– Mislim da je vreme da pođemo – primetio je Dok ne odgovorivši na Čejnov indirektni predlog.

Preskot je duboko uzdahnio i stisak vilica otkrio je vrhove njegovih čvrstih zuba. Dok je zapeo obarač revolvera. – Miruj Preskote. Nemoj da napraviš neki glup potez, jer ne želim da te ubijem. Kažnjavanje ću prepustiti predstavnicima pravde u Vilbur Springsu. A sada lepo otvori šaku i baci taj kamen.

Preskot je besno zurio u Holideja, a Čejn se samo osmehivao. Kada je Preskot otvorio šaku i kada mu je kamen ispao iz ruke na mokro tlo, Čejn se zacerekao.

– Do đavola, Džede, pretpostavljao

sam da si digao ruke od toga. Znaš, nas dvojica možemo savladati ovog dasu. To neće biti suviše teško, obzirom da mora da motri na nas obojicu.

– Penjite se na konje – naredio je Dok.

Čejn je ustao zlokobno se osmehujući. Nekoliko puta je razmrdao ramena, a onda se ponovo zacerekao i bez velikog napora popeo u sedlo. Kratko vreme nameštao se u sedlu pre nego što je rekao. – Slušaj, Džede, ti i ja, prijatelju, suviše smo jak par za ovog nadutog uobraženka. Ipak je on naivan za nas.

– Rekao sam da se popneš na konja, Preskote – ponovio je Dok i krupni bandit se vinuo u sedlo. Dok se i sam popeo na konja i pištoljem pokazao put koji je vodio niz padinu. Čejn je poterao konja tim putem, nasmejan i raspoložen, bacajući poglede preko ramena na Holideja.

– Danas ili sutra, Holideje, meni to nije važno. Ostaćeš na zemlji mrtav, mister, a mi ćemo pobeći sa novcem. Džed i ja nećemo dozvoliti da nam jedan jeftini kockarčić ukrade ono što je naše.

– Kreći – procedio je Dok kroz stisnute zube i Čejnov konj je pokasao niz padinu prema raskaljanom putu.

Preskot je pošao za njim. Tek što su prešli nekih stotinu metara niz padinu, na vidiku se, izlazeći iza jedne velike skupine stena, pojavio šerif Al Vintrop jašući stremen uz stremen sa Džimom Heringom. Vintrop je naglo potegao vođice i Heringov konj je naleteo na šerifovog. Zatim se iza stene pojavio Kip Moris sa Berlom Lomazom odmah iza sebe. Hering i Vintrop su se mašili pištolja jer je, ne više od pede-

setak metara na padini iznad njih, Ajk Čejn okrenuo u mestu svog konja i pružio ruku prema praznoj futroli za revolver. Sa usana mu je sletela glasna kletva.

Dok Holidej je naglo zategao vođice i pogledao niz blatnjavu, suncem obasjanu padinu. Ugledao je najpre Vintropa i Heringa, a zatim i pušku koju je Kip Moris prineo ramenu. Dok je zaustavio da im dovikne upozorenje da ne pucaju, ali je puška već planula. Ajk Čejn je nešto povikao i petama poterao svog konja pored Preskotovog. Dok mu je doviknuo da stane, ali je odozdo grmnuo plotun i kiša kuršuma se zarila u tlo oko njih. Dorat se digao na zadnje noge i Dok je uz silan napor uspeo da se održi u sedlu. Taj trenutak ulučio je Preskot kao šansu za bekstvo i poterao svog konja pored dorata. Dok se okrenuo u sedlu i nasumice ispalio hitac za njima, ali je njegov konj suviše poigravao, tako da je kuršum promašio Preskota. Niko nije čuo pucanj Dokovog pištolja i njegov pokušaj da spreči Preskotovo i Čejnovo bekstvo ostao je nezapažen. Do tada je Ajk Čejn već bio odmakao i njegov konj je punom brzinom grabio uz padinu. Kada su kuršumi počeli zviždati oko Holidejevih ušiju, ni on nije imao drugog izbora nego da petama podbode svog konja u trk.

Čuo je kada je Vintrop povikao – Opkolimo ih, ne dajmo im da pobegnu. Vi tamo... presecite im put prema severu. Ja ću sa ostalima opkoliti brdo sa ove strane.

Holidej je na doratu stigao do vrha brda i tu zategao vođice. Kuršumi su pljuštali po zemlji neposredno ispod

njega. Nije znao da li da čeka Vintropa i da pokuša da mu objasni, ili da nastavi bekstvo i objašnjavanje ostavi za kasnije. Ajk Čejn je već bio van domašaja revolverskih metaka, a Preskot je punom brzinom jahao za njim. Obojica su već bili prešli vrh brdskog prevoja. Dok je nemoćno vratio revolver u futrolu i pesnicom udario po jabuci sedla.

Koliko je Dok Holidej u opštoj gužvi mogao da zapazi, šerif nije pucao na njega. Možda bi mogao da govori sa Vintropom. Ali, još dok se ta nada motala po njegovoj glavi, Hering i Berl Lomaz su se ustremili uz padinu prema njemu. Hering je jašući pucao iz pištolja, lica tvrdog od odlučnosti. Videvši to, Dok je okrenuo konja i jurnuo u suprotnom pravcu od onoga kojim su krenuli Čejn i Preskot.

*

– Morise, budalo prokleta!

Ljutit povik Ala Vintropa naterao je sve članove potere da se okrenu i pogledaju ga. Džim Hering se upravo vratio pošto je odjahao do jednog brdskog prevoja da osmotri okolinu. Ostali, uključujući i Morisa, stajali su u grupi posle bezuspešnog gonjenja trojice begunaca. Svima je bilo jasno da su banditi pobegli pošto su bili prinuđeni da se razdvoje.

– A zbog čega sam to budala? – zapitao je Moris rezignirano.

– Rekao sam ti, kao i svima, da ne pucate kad naiđemo na begunce. Hteo sam da im pružim šansu da se predaju.

– Jeste, ali onaj prvi mašio se revolvera, šerife. Šta si očekivao od nas da

učinimo u tom slučaju, da sedimo i čekamo da nas zbrišu?

Vintrop je i dalje ključao od besa.

– Video sam kada se jedan od njih mašio revolvera – rekao je Džim Hering i Berl Lomaz je to potvrdio.

Vintrop je besnim pogledom obišao lica oko sebe. – Ali, nije pucao, je li tako? Tačno je da se mašio pištolja, ali vi ste onda pripucali i naterali ih u bekstvo. Tako smo izgubili ceo dan i noć. Mogli smo sasvim mirno da ostanemo u gradu.

Hering se zagledao u šake osećajući da u šerifovim rečima ima istine. Ta akcija, posle dugotrajnog monotonog jahanja, oduševila ga je. Pojahao je duž brdskog prevoja uveren da će uhvatiti bar jednog od begunaca. Sada mu je bilo jasno da ni on nije nameravao da banditima pruži šansu na predaju. Pomisao na to šta je nameravao ožalostila ga je. Može biti da je Vintrop bio potpuno u pravu.

– Dobro, sad nastavljamo dalje. Pošto smo ih razdvojili, oni će se verovatno negde opet naći. To će ih usporiti i možda će nam dati još jednu šansu da ih stignemo.

Članovi potere sedeli su u sedlima i ćutali. Naporno gonjenje ostavilo je trag na njima, a neuspeh je ugasio u njima plamen oduševljenja za dalje gonjenje. Većina od njih želela je sada da se vrati kući i da se odmori u udobnom krevetu. Ali, niko se nije usudio da se suprotstavi šerifovom besu.

Šerif Vintrop je pojahao na čelu kolone do vrha brdskog prevoja i tamo potražio tragove. Ali, tamo je sada bilo mnogo tragova jer su Hering, Moris

i Lomaz prešpartali ceo vrh. Bilo je otu-da nemoguće dobiti jasnu sliku kuda je ko otišao. No, sasvim jasno se sećao svakog detalja kratkog sukoba i puc-njave. Dok Holidej je otišao u jednom pravcu, misleći verovatno da će potera poći za njim zbog toga što ga gonioci poznaju i što će im biti važnije da uhva-te njega nego dvojicu drugih. Na drugoj strani bilo je više verovatno da se op-ljačkani novac nalazi kod druge dvoji-ce. Za trenutak, Alu Vintropu je bilo važnije da opljačkani novac vrati ban-ci. Kasnije će imati vremena da razmišlja o tome kako da uhvati Doka Holi-deja.

Vintrop je okrenuo svog konja prema severu, kuda su pobegla dvojica plja-čkaša. Mada je poteru vodio sve dalje od Vilburg Springsa, u neprohodnu i nepoznatu divljinu, niko od ljudi iz grupe nije rekao ni reč protesta. Po-slušno su pošli za šerifom u susret top-lom vetru i sparnoj vrelini.

*

Dok Holidej je sedeo u senci jedne ve-like stene i razmišljao. Čekao je udaljen nekoliko desetina metara od planin-skog puta da bi proverio da li ga neko goni. Mada je zalazak sunca već bio blizu, niko se nije pojavio. To ga je zbu-njivalo zbog toga što je bio uveren da će ljudi iz potere više želeći da se do-čepaju njegove kože nego Čejnove ili Preskotove, koji su za njih bili stranci. Ali, potera se nije pojavila, pa je otuda pretpostavio da ih je Vintrop odveo u drugom pravcu.

Razmotrio je i odmerio probleme koji

su stajali pred njim. Kod sebe je imao bančin novac. Vintrop i potera jasno su pokazali kako nisu skloni da saslušaju nikakvo razumno objašnjenje. Ako bi se sada predao, ko bi poverovao ono što kaže? Bez Čejna i Preskota njegova pri-ča izgledala bi im smešna. Rajt ga je jasno video i zaprepašćenje i užas, ko-je je pročitao u Rajtovim očima pre ne-go što je od udarca pao na pod, bili su Doku Holideju dokaz da je njegovo ime bačeno u blato Vilbur Springsa.

Prema tome, morao je da ponovo uhvati Preskota i Čejna. Oni su otišli na sever i sada je između njih i njega bio Vintrop sa poterom. Holidej je ustao i popeo se u sedlo. Ako bude brzo jahao, moći će da stigne do Vilbur Springa pre izlaska sunca. Možda će se Čejn i Preskot odlučiti da pođu za njim i dočepaju se opljačkanog novca, radije nego da pobegnu i potraže bez-bednost u nekom skrovištu.

Ako bi pošli za njim, biće mu potreb-no nešto čime će ih namamiti u svoje šake. Otvorio je bisage i zagledao se u svežnjeve banknota. Ako sakrije no-vac, imaće takođe nešto što bi mogao ponuditi građanima Vilbur Springsa. Ako im ne vrati novac, nego im samo da obećanje da će ga vratiti, nateraće ih da ga saslušaju. A kada Čejn i Preskot čuju da se nalazi u zatvoru i da nije ot-krio gde je novac skriven, nastojaće po svaku cenu da ga se dočepaju.

Plan je bio opasan i u nekim tačkama možda nelogičan, ali Dok nije video drugog načina da se iz nevolje izvuče. Nastavio je stoga da jaše prema gradu i kada je pala noć, zaustavio je konja pored jedne velike stene i u njenom

podnožju iskopao rupu. Stavio je obe vrećice s novcem u rupu, a onda je pažljivo zatrpao i travom prikrio to mesto. Još desetak minuta utrošio je na brisanje ostalih tragova. Posle toga osvrnuo se nekoliko puta oko sebe i dobro zapamtio stenu i druge pojedinosti da bi se do skrovišta mogao vratiti.

Nastavio je da jaše kroz noć, zadovoljan što mu povetarac hladi opaljeno lice. Tlo je bilo nešto suvlje i napredovao je dosta brzo. Kada je stigao do podnožja poslednjeg brda, poterao je konja u trk prema gradu.

U Vilbur Springsu svetiljke su gorele na ulicama i svi prozori su bili osvetljeni, ali Dok se držao senke i nikoga nije primetio. Ostavio je konja stotinu metara daleko od svoje kuće i ostatak puta prešao pešice. Bio je zadovoljan pri pomisli da će videti Eni. Ali, kretao se pažljivo zastajkujući povremeno da osmotri i oslušne. Grad je bio tih. Stigao je do zadnje verande i pogledao kroz prozor. Ugledao je Eni koja se kretala u kuhinji i uputio se ka vratima kada je iz tame neko priskočio ka njemu. Dok je digao ruku da zaštititi lice, ali ga je neki metalan predmet udario po podlaktici. Osetio je kao da mu se kost lomi i oštar bol prostrelio ga je do ramena. Drugi udarac pogodio ga je u glavu i on se srušio. Poslednje čega se sećao bila je Eni na vratima verande i neki čovek koji je pratio. Čuo je njen krik, a onda je tama obavila njegovu svest.

Sve vreme dok je terao konja kroz gustu šumu Ajk Čejn je ljutito psovao. Džed Preskot ga je pratio, a uz padinu prema brdskom prevoju trojica konjanika pratila su Preskota. Čejn je grdio Preskota a ne poteru, jer je po njegovom mišljenju Preskot bio taj koji je poteru doveo do njega.

Čejn je nastavio trk goneći nemilosrdno već umornog konja. Konačno je stigao do jedne zaravni gde je poterao konja u galop. Skoro celu milju jahao je dosta neravnim terenom ne osvrćući se za sobom. Kada je konačno stao da bi svojoj zadihanoj životinji dao kratak predah, video je da se Džed Preskot nalazi samo par stotina metara iza njega. Da je u tom momentu imao revolver, Ajk Čejn bi sigurno ubio Preskota.

Stigavši do Čejna, Preskot je naglo zategao vođice, tako da životinja pod njim zamalo nije pala. Dvojica begunaca su pogledali za sobom. Nalazili su se u jednoj dubokoj jaruzi, ali su iz nje jasno videli brdski prevoj. Odmah zatim gonioci su izbili na prevoj i tu zastali. Stajali su nekoliko minuta i gledali na sve strane, a ona se uputili nazad istim putem odakle su došli. Ajk Čejn je umorno odahnuo i sjahao iz sedla. Pipnuo se za praznu futrolu revolvera i tiho opsovao. Džed Preskot je takođe sjahao i nekoliko puta proteglio noge pre nego što je pogledao Čejna.

— Izgleda da smo zapali u gadnu nevolju, zar ne?

Čejn nije pokazao želju da odgovori. To je već i sam zaključio. Bili su zaista u gadnoj nevolji... goroj nego što su ikada bili. Novac je bio kod Doka Holi-

deja, a potera iz Vilbur Springsa gonila je njega i Preskota. Opsovao je nešto na Holidejev račun, ali je odmah uspeo da se savlada. Zviznuo je kroz zube jer mu je na um došla nova ideja.

– Čuj, šerif i one budale iz grada su tu, Džede, ali Dok Holidej je pošao nazad u grad.

– Ko to kaže?

– Ja kažem, jer znam kako on razmišlja. On će pokušati da se opravda. Možda računa da bankar ništa nije rekao o njemu, pa će vratiti novac i tražiti da ga građani saslušaju.

Preskot se namrštio. Bio je zle volje i želeo je da svoju zlovolju na nekoga iskali... na bilo koga. Nije mu trebalo mnogo da napadne Čejna i da ga tako prebije da od njega ostanu samo krpe. Nije zaboravio kuršum koji je Čejn onako nesmotreno ispalio pored njega. Tane ga je skoro oprljilo.

U redu – rekao je Preskot. – Možda je Holidej zaista pošao nazad u grad. I šta sad?

– Evo šta. Dok se ove budale motaju ovuda i pokušavaju da nas nađu, mi ćemo odjahati u grad i naći Holideja. Mislim da nam neće biti teško da ga nađemo.

Preskot je razmislio o Čejnovim rečima pre nego što je pogledao na sever ka liniji brda. Iza tog neravnog terena nastajali su ravni pašnjaci i bezbednost. Iza njih bilo je drugih gradova i drugih banaka.

– Zašto ne nastavimo dalje, Ajk – predložio je.

Čejn je odmahnuo glavom i pobledio od ljutine. – I da ostavimo novac, Džede, novac koji nam pripada?

– Biće teško da ga se ponovo dočepamo – rekao je Preskot.

– Biće još mnogo teže da opljačkamo neku drugu banku, zar nije tako? One budale jasno su nas videle, sunce nam je tuklo pravo u lice. Poslaće naš opis svim gradovima u državi – odmahnuo je odlučno glavom. – Ne, Džede. Slušaj. Treba samo da se vratimo u onu rupu od grada i iščepkamo Holideja. Mi ćemo otići tamo dok je potera ovde, prema tome, niko nam neće zadavati glavobolju, zar ne? Ubićemo onu hulju, dočepaćemo se novca i onda ćemo krenuti na jug preko granice.

Džed Preskot se ponovo zamislio. – Koliko će nam trebati da stignemo do Vilbur Springsa, Ajk?

– Trebalo bi da budemo tamo posle zalaska sunca. U gradu će biti mir, a Holideja ćemo naći u njegovoj kući. Ne vidim šta bi nas moglo sprečiti da to uspešno završimo.

Preskot je pogledao prema planinskim vrhovima ispred njih, a zatim se osvrnuo oko sebe. – Dolazi mrak – primetio je. – Biće opasno jahati.

– Ići ćemo podnožjem brda, Džede. To će nam uzeti par časova više da stignemo do grada. Ali, potera će stajati u mestu!

Preskot se počeo rukom po potiljku i klimnuo glavom. – Ja sam želeo da se što pre dočepamo granice – oči su mu zasijale. – A sad, slušaj me dobro, Ajk. Ne želim više nikakvu zbrku. Kad dođemo do nekog oružja, ako slučajno okreneš revolver prema meni, znaj da ću te ubiti.

Ajk Čejn je klimnuo glavom u znak da je razumeo i poterao konja nizbrdo.

Oko njih je rastinje bilo gusto tako da nije postojala opasnost da će ih neko videti. U svakom slučaju, za sat ili nešto više pašće mrak. Zatim je pomislio na Preskotovu kretnju i osmehnuo se u sebi. Neće Preskot ubiti Ajka Čejna. Ako se nešto desi, biće svakako obrnuto.

V

Dok Holidej je otvorio oči i osetio tup bol u glavi. Odmah je ponovo sklopio oči i prineo ruke licu. Osećao je miris vlage i memle iz polutrulih kožnih torbi. Dodirnuo se rukom po glavi tamo gde je osećao najjači bol. Na vrhovima prstiju napipao je lepljivu krv i setio se Eninog vriska.

Ponovo je otvorio iči i zadržao ih otvorene. Pored Vintropovog stola stajala su četiri čoveka. Još ljudi bilo je okupljeno na vratima i ispred vrata. Iza njih nazirala se bleđa svetlost zore na kojoj su se odslikavale nejasne siluete kuća i trgovina. Nalazio se u Vilbur Springsu. Setio se da je došao do kuće i da je tu napadnut. Bio je neobazriv jer je pretpostavio po Eninom držanju da njegova devojka nije pod prismotrom.

Dok Holidej je izustio pogrdu na svoj račun i pomerio se na ležaju. Kada je digao glavu, oštar bol prostrelao ga je od čela do potiljka. Učinilo mu se kao da mu lobanja puca.

– Došao je sebi – rekao je neko.

Holidej se s naporom okrenuo i pogledao četvoricu pored pisaćeg stola. Doktor Fišer je sedeo na stolu i klatio tankim nogama. Pored njega stajao je

Džoš Dening, a ostala dvojica bili su gradski kovač Harison i njegov sin Luk. Sva četvorica su ga tmurno pogledali.

– Prepustite ga meni – rekao je Fišer i spustivši se na pod, pošao prema ćeliji. Dening je pošao za njim i posle nekoliko koraka zastao. Ostala dvojica nisu se ni pomerili.

Fišer je prišao do gvozdених rešetki i pakosno se podsmehnuo Doku. – Dakle, Holideje, postupili ste kao budala, zar ne?

Savlađujući bol u glavi, Dok je lagano ustao. Osećao je umor u kostima. – Pretpostavljam da niste ovako postupili i sa Eni. Ako ste slučajno...

– Građani ovoga grada ne zlostavljaju žene, Holideje, čak i onda ako su ljubavnice smrdljivih pljačkaša banaka.

– Ja nisam pljačkaš! – Presekao ga je Dok.

Fišer je digao obrve i sa izrazom podsmehljivog iznenađenja pogledao ostale. – Niste? – zapitao je.

– Naravno. A ako me pažljivo saslušate, možda ćete i vi shvatiti da nisam.

Fišer je zgrabio rešetke na ćeliji i počeo se njihati tamo-amo, napred i nazad. Dok je znao da on uživa u toj sceri. Kasnije će sigurno naduvati svoje učešće u hvatanju tobožnjeg lupeža.

– Slušamo – rekao je Fišer. – Hajde, pričajte. To će nam popuniti vreme dok čekamo da se šerif i potera vrata.

– Pa, evo kako je bilo. Pošao sam u salun na jedno piće. – počeo je Dok.

– Pošao si gde? – planuo je Džoš Dening. – Nisi danima dolazio u moju krčmu i sada hoćeš da poverujemo da si odjednom ožedneo? Moraćeš da smisliš

nešto pametnije od toga, Holideje... i ne ponašaj se kao da smo svi mi budale.

Fišer je mahnuo rukom Deningu da bude miran i cinično se osmehnuo Dok. – Rupe u priči ovog čoveka kasnije ćemo tražiti, Džoše. Sada ga pusti neka kaže šta hoće. Biće interesantno slušati ga kako izlaže gomilu laži.

Dok je tada shvatio da mu ovi ljudi neće verovati. No, uprkos tome odlučio je da priču ispriča do kraja. Nastavio je. – Bio sam na pola puta do saluna kada sam ugledao dva čoveka. Prepoznao sam jednog od njih.

Fišer se ponovo cinično osmehnuo. – koliko se sećam, vreme je tog dana bilo gadno. Padala je kiša i vidljivost je bila slaba.

– Prepoznao sam ga – ostao je Dok uporan. – Kada su njih dvojica pošli prema banci, odmah sam znao šta imaju na umu.

Džoš Dening je lagano zavrteo glavom. – I to mi je neka priča. Video si nekog poznanika iz prošlosti na drugom kraju grada i odmah si znao, i to sigurno, da će on opljačkati banku.

– To je fantastična sposobnost predviđanja budućnosti, Holideje – umešao se Fišer. – Možda nam možete objasniti zašto ste to pomislili.

– Znao sam da je Ajk Čejn osumnjičen za pljačku banke – rekao je Dok.

– Otkuda ste to znali? – zapitao je Fišer.

– Da, kako si znao da je on lupež, Holideje? – ponovio je Dening nestrpljivo.

– Sreo sam Čejna pre četiri godine u Silver Kriku. Tamo je na njega pala sumnja da je opljačkao banku.

Fišer je razvukao lice u osmeh. – Iz-

gleda da imate dobro pamćenje kad su u pitanju lupeška lica, Holideje.

– Poznavao sam Čejna – naglasio je Dok.

– A šta je sa njegovim ortakom?

– Njega nisam znao sve dok me nisu naterali da sa njima pođem iz grada. Njegovo ime je Džed Preskot. Ne znam da li je negde učenjen ili ne, ali sam uveren da je i on zapisan u evidenciji policije.

Dening je prišao do rešetaka. U međuvremenu, neki građani su ušli u odaju. Posmatrali su Doka i pažljivo slušali.

– Kažete da su vas naterali da s njima pođete iz grada, Holideje? – zapitao je Fišer.

– Tako je.

– Verovatno oružjem, kako pretpostavljam?

– Da.

Fišer se okrenuo i rukom priveo Mjula Harisona. Mjulov sin Luk pošao je za njim. – Mjule, hoćeš li ponoviti ono što si nam jutros ispričao o trojici koje si video pre dva dana da odlaze iz grada?

Harison je mrsko pogledao Holideja. Bio je to krupan čovek snažnih mišićavih ramena i glave koja je izgledala suviše velika za njegov vrat. Po crvenilu lica videlo se da mu je neprijatno što je u centru pažnje. – Radio sam u mojoj kovačnici i video sam ih tako jasno kao što sada vidim vas – rekao je. – U tom trenutku nisam bio sasvim siguran, ali izgleda da sam bio u pravu kada sam pomislio da je jedan od njih Dok Holidej. Pitao sam se zbog čega to Holidej jaše iz grada kad su svi putevi blokirani, ali sam onda pomislio da možda ide

da proveriti, jesu li putevi tako loši kao što se priča.

– Da li je Holidej izgledao zaplašen? – zapitao je Fišer krupnog kovača.

Harison je liznuo debele usne. – To nisam mogao jasno da vidim. Sve što sam zapazio to je da je on jahao napred, a da su druga dvojica jahali iza njega. Svi su jahali bez žurbe.

– Nije ti izgledalo da ona dvojica drže uperen revolver na Holideja i da ga prisiljavaju da pođe iz grada, Mjule?

Harison se jako namrštio i odmahnuo glavom. – Ne. Ne bih mogao da kažem da sam imao taj utisak.

Pokretom ruke Fišer je dao znak kovaču da je slobodan. Mjula Harison je izgledao kao da mu je laknulo i udaljio se.

Onda je Fišer nastavio. – Pošto ste čuli izjavu o vašem ponašanju, Holideje, možda ćete biti tako dobri da nastavite priču. Ugledali ste Čejna... tako se zvao čovek koga ste pomenuli, zar ne?... I njegovog ortaka Preskota, koji možda jeste a možda nije bandit, kako ulaze u ulicu koja vodi ka banci.

– Ne, nego u ulicu koja vodi do stanice dilažanse – popravio ga je Dok.

– To je isto, Holideje. Šta je onda bilo?

– Oni su me čekali – rekao je Dok. – Pretpostavljam da je i Čejn prepoznao mene pre nego što je ušao u tu uličicu. Sačekali su me sa naperenim revolverima, naterali me da uđem u dvorište banke i da pozovem Rajta. Kada je Rajt otvorio vrata oni su se pojavili i iznenadili ga. Preskot je prošao pored mene i udario Rajta. Mene je Čejn gurnuo unu-

tra i pretpostavljam da me je Rajt tada video.

– Oh da, naravno da vas je video – potvrdio je Fišer. – Video vas je sasvim jasno. Nadam se da će biti u stanju da nam to ponovi ako ostane u životu, mada lako može da se desi i suprotno.

Dok je osetio da mu se u stomaku nešto zgrčilo. – Zar je teško povređen? – zapitao je.

– Povređen je vrlo teško – objasnio je Fišer. – Ima gadnu povredu na čelu, a nosna kost mu je polomljena. Dodajte tome i jaku kontuziju i možda jako unutrašnje krvarenje, pa ćete dobiti sliku jednog vrlo teško ranjenog čoveka koji je jednom nogom već u grobu.

Dok je isprekidano uzdahnuo. – Nisam ga ja udario, Fišere.

– Vi ste učestvovali u pljački banke u toku koje je naš prijatelj Harold Rajt napadnut, Holideje. O tome će kasnije biti još dosta reči. Sada bih hteo da znam nameravate li da se i dalje držite te vaše smešne priče kako ste od strane jednog starog prijatelja, lupeža, bili prinuđeni da opljačkate banku i da odjašete iz grada sa plenom u bisagama?

Dok je ljutitim pogledom presekao Fišera. – Tačno tako se desilo.

Doktor Fišer se kiselo nasmejao. – I sada ste se vratili u grad da sve to lepo ispričate?

– Vratio sam se da se predam – bio je Dok iskren. – Hteo sam pre toga da posetim Eni i da najpre njoj sve objasnim, baš kako što sam sada objasnio vama. Ali, nisam imao prilike da to učinim jer me je neko napao i udario po glavi.

– Ti si jedan pokvareni lažov! – grmnuo je Džoš Dening. Obema ruka-

ma dograbio je rešetke i protresao ih. Lice mu je bilo crveno, a oči iskolačene. – Harold Rajt je moj prijatelj već dva-deset godina, Holideje. Obećavam ti ovde pred svima da ćeš visiti ako on umre.

Dok je ljutito žmirnuo i pogledom zmije zvečarke presekao Deninga. – Ne volim kada me neko naziva lažovom, Dening. Ponavljam da nisam kriv za Rajtovo stanje – rekao je Dok.

Fišer je sve vreme ozbiljno gledao Doka. – U redu, recimo da poverujemo sve te tričarije, Holideje. Otkuda to da ste se vratili u grad sami. Gde su dvojica bandita koji su vam pretili revolverima?

– Pobegao sam im – odgovorio je Dok znajući unapred da mu niko neće verovati.

Fišer se zasmejavao cinično. – Tako, dakle, pobegli ste, Holideje. Jedan ne-naoružan čovek pobegao je od dvojice desperadosa sa revolverima! – Fišer je koraknuo unazad i prstom pokazao na Holideja. – To je stvarno gomila gluposti, Holideje, i to svi znamo. Došli ste nazad da biste videli vašu ljubavnicu i možda dogovorili sa njom da se nađete u nekom drugom gradu, daleko odavde, gde biste sa opljačkanim novcem živeli na visokoj nozi.

Dok je osetio da se u njemu skuplja bes. Fišerov cinizam dovodio ga je do ludila.

– Ali, šta je sa novcem? – nastavio je Fišer. – On je kod vaših prijatelja, a oni su na putu za bezbedno skrovište. Kad je trebalo da se sa njima nađete? Mora biti da ste mislili kako je ovaj grad pun budala.

Dok Holidej nije rekao ništa. Gledao je Fišera čije su ruke klizale gore-dole niz rešetke. Iza njega je stajao Džoš Dening, lica ljutog i namrštenog. Iza Deninga stajali su Herison i njegov sin, a pozadi gomila smrknutih građana.

Fišer je konačno ponovo uzeo reč. – Holideje, kao građanin, u odsustvu šerifa Ala Vintropa optužujem vas za pljačku. Uzimam na sebe odgovornost da vas zadržim u toj ćeliji sve dok se Vintrop ne vrati i preuzme svoju dužnost gradskog šerifa. Kažem vam da nećete izaći odatle i da će svaki pokušaj da vam se pruži pomoć biti strogo kažnjen.

Dok Holidej je shvatio da sa Fišerom i ostalima neće moći ništa da postigne. Morao je, dakle, sačekati šerifa i pokušati da kod njega probudi više razuma. – Još uvek nisam osuđen, Fišere, imajte to na umu – konstatovao je i mirno pogledao gradskog lekara znajući da još uvek ima jak adut u rukama: opljačkan novac. Fišer je iskolačio oči toliko da je izgledalo kao da će mu iskočiti iz očnih duplji. Lice mu je pocrvenelo, a tanke usne su pobledele kao da su ostale bez kapi krvi. Pripremio je prstom prema Holideju.

– Bićete osuđeni, Holideje. Sasvim sigurno ćete biti osuđeni – okrenuo se leđima ćeliji i pogledao Mjula i Luka Harrisona. – Trebaju nam dvojica dobrovoljaca koji će čuvati stražu, Mjule. Ako nemaš nekog hitnog posla, bio bih ti mnogo zahvalan ako biste ti i tvoj sin preuzeli prvu smenu. Ne znamo kada će se Vintrop vratiti, pa moramo organizovati smenu straže, a ja uzimam na sebe

obavezu da u salunu nađem drugu smenu. Siguran sam, imajući u vidu popularnost Harolda Rajta, da će se naći mnoštvo pouzdanih ljudi spremnih da pruže pomoć, ljudi, moram dodati Holideju za upozorenje, spremnih da pripućaju ako im bude pravio neprilike.

Ne čekajući odgovor od Mjula ili Luka Harisona, Fišer je dao znak Deningu da pođu. Zatim je i ostale isterao na trotoar. Zatvorivši vrata za sobom, obratio se prisutnima.

– Ljudi, ovo je težak i opasan posao. Međutim, moramo učiniti sve što je u našoj moći da održimo red i zakon. To znači da niko od vas ne sme napraviti izgred ili učiniti nešto u ljutini. Harold Rajt će možda preživeti, a možda neće. Moramo da čekamo i da vidimo šta će biti.

– Koliko dugo ćemo morati da čekamo, doktore? – zapitao je neko iz gomile.

– Do zalaska sunca ćemo verovatno znati, Bile – odgovorio je Fišer. Ostavljajući Deningu da gomilu povede prema salunu, prešao je preko ulice i uputio se kući u kojoj je umirao Harold Rajt.

Negde pred zalazak sunca, posle dva neuspela pokušaja da vidi Doka u zatvoru, Eni Flečer se odlučila da ponovo pokuša, ali ovaj put na lukaviji način. Zaključavši vrata kuće na brdu, sišla je u grad. Lak predvečernji povetarac duvao je svežinom i nebo je bilo jasno plavo mada je veći deo dana još uvek bilo pokriveno oblacima. Eni je osećala, uprkos njenom neiskustvu u pitanju vremena, da je kiša konačno prestala. Pogled na bistro nebo uneo je u nju op-

timizam i ona je lakim korakom nastavila da hoda. Ni jednog momenta u Eninoj svesti nije postojala sumnja da Dok Holidej neće biti proglašen nevinim. Ona je verovala u njega i verovala je u Pravdu. Za nju je bilo neshvatljivo kako se može desiti da nevin čovek strada, jer nikada do tada nije čula za ono što se jezikom običnih ljudi nazivalo greške pravosuđa. Kada sve bude raščišćeno i kada Dok bude proglašen za dobrog građanina, sve će se nastaviti po starom.

Ali, do tada je morala učiniti nešto za njega, dati mu potpore i ohrabrenja. Pretpostavljala je da mu zatvor teško pada i da mu je gubitak slobode utoliko teži što su svi protiv njega. Dok je po prirodi bio uzdržan i rezervisan prema ljudima i njihov neprijateljski stav nije ga mnogo iznenadio, ali je Eni smatrala da je veoma mučno nositi osećaj prokazanosti. Kao i svakom ljudskom biću i njemu su sigurno bile potrebne reči potpore i ohrabrenja, i zato je na svaki način morala prodreti u zatvor i kazati mu neku reč utehe. Ali, kako to da izvede? Dva puta je pokušala i oba puta je nisu pustili unutra, a drugi put onaj Mjul Harison bio je skoro odvratno grub. U svom poslu nailazila je na svakakve ljude i morala je trpeti svakakvo ponašanje, ali nije joj se sviđalo da bude maltretirana zbog plemenitih namera. Da je u zatvoru bio samo Luk Harison, onda bi joj bilo lako. Luk je oduvek pokazivao naklonost prema njoj i pre nego što se Dok Holidej pojavio često je pokušavao da joj se približi. Ona mu je ponekad davala nade i sada se nije kajala što mu je s vremena na vreme u

prolazu upućivala poneki osmeh. Sad joj je to moglo biti od koristi... ukoliko bi imala sreće da nađe samog Luka.

Sreća joj se, međutim, treći put osmehnula: Luk Harison je bio sam na straži. On je video Eni Flečer da se ponovo približava zatvoru i trгнуvši se osetio da u njemu buja muška sujeta. Nesvesno se isprsió do svoje pune visine od šest stopa i dva inča. Napeo je mišice ruku i na ramenima da bi izgledao što prsatiji i snažniji. Mada je Luk imao oko za skoro sve žene u gradu i mada je voleo da pogleda svaku od njih, malo ih je bilo koje su na njega ostavile utisak kao Eni Flečer. Bilo je u njoj nečeg daljeg i neuhvatljivog, uprkos ljubaznim obezoružavajućim osmesima kojima ga je ponekad nagradila i koji su ga uvek navodili na pomisao da će možda nekada, ako se pokaže dovoljno muževan i dovoljno veliki muškarac ipak biti moguće da ostvari nešto od svojih priželjkivanja.

– Zdravo, Luk.

– Dobro veče, mis Flečer – odgovorio je Luk. Sedeo je na verandi ispred zatvora sa puškom prebačenom preko krila, u očekivanju da dođe neko ko će ga smeniti sa straže. Pošto niko u toku dana nije pokušao da provali u zatvor i spase Doka Holideja, doktor Fišer je zaključio da Holidej nema u gradu prijatelja koji bi se odlučili na taj rizik i da će jedan stražar biti dovoljan. Mada ponosan na odgovornost koju je dobio čuvanjem jednog bandita, Luk se osećao nelagodno što je to baš čovek žene na koju je rado gledao. Nastojeći da prikrije malo svoju zbunjenost, spustio

je pušku sa krila pored noge, trudeći se da je sakrije od Eninog pogleda.

– Zar je potrebna ta puška, Luk – zapitala je.

Luk Harison je pocrveneo. – To je naređenje.

– Mislim da mog prijatelja ipak bolje poznaješ, Luk – rekla je Eni. – Poslednjih nedelja si ga često viđao, pa si čak jednom i razgovarao sa njim. Zar je ostavio na tebe utisak čoveka koji bi nekoga ubio?

Luk je u nedoumici stisnuo usne. – Ne bi trebalo da budete ovde, mis Flečer – rekao je Luk sa izrazom nelagodnosti na licu. – Naređenje je da niko ne sme da se približi zatvoru, a to važi i za vas.

– Nameravam da posetim mog prijatelja, Luk, bez obzira na to kakva naređenja imaš. Niko ne može to da mi zabrani, jer po zakonu svaki uhapšenik ima pravo na posete. Znam to jer je moj stric bio šerif u Kenjon Portu. Uostalom, neću se dugo zadržati unutra, obećavam ti – kada je Luk ustao sa namerom da joj se suprotstavi i da joj ne dozvoli da uđe, Eni mu je tutnula svoju torbicu u ruke i time zaokupila njegovu pažnju i skrenula tok misli. – Budi dobar pa mi pridrži ovu stvarčicu, za svaki slučaj, to ti je još jedan dokaz da ne nameravam da prošvercujem revolver Holideju. Ako pokušaš da mi ne dozvoliš pristup u zatvor, Luk, znaj da ću ući silom. Jesi li ti čovek koji se silom obračunava sa ženama ili si pravi muškarac i džentlmen?

Luk je nervozno liznuo usne. Još uvek je bio rešen da joj ne dozvoli ulaz, ali je Eni brzim koracima prošla kraj

njega i dohvatila rukom kvaku ulaznih vrata. Luk se brzo okrenuo za njom i šćepao je rukom za članak ruke. Eni je zastala sasvim blizu njega, tako da su im se tela skoro dodirivala, i pogledala ga netremice dugim pogledom ispod polusklopljenih trepavica. Luk je još jednom liznuo usne i zbunjeno progutao vazduh.

– Do vraga, mis Flečer, oderaće me ako saznaju za ovo.

– Skloni ruku sa moje ruke, Luk – rekla je ona i istog trenutka kada je Luk uklonio ruku, otvorila vrata i ušla unutra. Luk je pošao za njom, sada već ozbiljno ljut.

– Vraga, mis Flečer. Upravo sam vam maločas rekao da...

– Zdravo, Džone – rekla je Eni ne obazirući se više na mladog kovačevog sina i požurila preko šerifove kancelarije do ćelije u kojoj se nalazio Dok Holidej. Dok je ustao sa svog ležaja, prišao rešetkama i uhvatio se rukama za hladne metalne rešetke. Eni je zastala na dohvat ruke daleko od njega i ostala sa rukama spuštenim pored tela, da dodirrom ne bi izazvala sumnju kod ionako nestrpljivog Luka koji je, ne skidajući oka s nje, stajao kod vrata. Njegovom oku udvarača nije promaklo da Eni nije pala u zagrljaj svom ljubavniku i da ga nije poljubila, pa je, uprkos povređenoj sujeti muškarca, u tome video dobar znak kako će njegove nade da jednog dana pridobije Eni za sebe biti ostvarene. Sada mu više nije bilo toliko krivo što je dopustio Eni da uđe. Stajao je pored vrata sa osećanjem nelagodnosti, puštajući da ćutanje da pečat ovom susretu utroje. Nije znao da li da ih gleda

ili ne. Dužnost mu je nalagala da ne skida pogled s njih, ali mu muški ponos nije dopuštao da mirno posmatra nešto što je ličilo na njegov poraz. Dok se on lomio šta da radi, Eni se isprekidanim glasom obratila Holideju. – Oh, Džone, šta je sve ovo? Već dva dana kao da sam u paklu. Ništa ne shvatam!

Dok Holidej je pokušao da je umiri. – Ne mogu ti sada sve objašnjavati, Eni, ali znaj da je u pitanju ipak samo teška greška. Veruj da će se sve objasniti i lepo završiti.

– Znam da hoće, Dok, ali teško mi je da to izdržim. Čini mi se da nikada nisam bila ovako zalučena. Ne znam šta da radim i kako da se vladam. Mogu li ti u nečemu pomoći, hoćeš li da ti nešto donesem?

– To bi mogla. Bilo bi divno ako bi mi donela nešto za jelo i onu tvoju divnu pitu od voća.

– Želiš li da ti donesem i nešto za piće?

– To je protiv pravila – umešao se sada Luk sa ulaznih vrata.

– Čijih pravila, Luk? – zapitala je Eni.

Luk je usiljeno čvrstim glasom rekao. – Pravila doktora Fišera.

– Izgleda mi da doktor Fišer ima poslednju reč o svemu što se događa u ovom gradu, Luk, šta je on ovde? Pretstavlja li vlast ili nešto drugo. Da li ga je neko zvanično imenovao za čuvara ovog čoveka?

Luk je zamišljeno nabrao obrve. Nije se mnogo razumeo u zakone i nije znao ništa o ovlašćenjima doktora Fišera. On je znao samo da sluša ono što mu se naredi.

U tom trenutku u zatvorsku zgradu je krupnim, energičnim koracima, suviše krupnim i energičnim za sićušno telo, ušao je doktor Fišer. – Do vraga, Harisone, mislim da sam ti naredio da niko ne sme ući u zatvor bez mog odobrenja! Šta ovo treba da znači, da li si me čuo šta sam rekao ili nisi?

Luk Harison je pocrveneo i počeo da muca premeštajući se s noge na nogu. No, pre nego što je izustio jednu celu reč, umešala se Eni Flečer.

– Ja sam kriva za to i ja se nisam obazirala na vaša naređenja, doktore Fišere – rekla je Eni ljutito. – Luk za to nije nimalo kriv. Ja sam na silu ušla unutra i da bi me sprečio da uđem, morao je da prema meni upotrebi silu, što on, naravno, kao pravi džentlmen nije hteo. Želim da znate kako se neću pokoravati ni jednoj naredbi, bez obzira od koga ona došla, ako mi se zabranjuje da posetim čoveka za koga znam da je nevin. Uostalom, videćete, kada za to dođe vreme, da će sud proglasiti Holideja nevinim.

Malopredašnji Fišerov samouveren izgled je splasnulo pod njenim energičnim pogledom i on se donekle trgao. Ipak je ostao uporan. – Ako Rajt umre, on će sigurno poseti – procedio je konačno.

– Ako mister Rajt umre, Džon će biti izveden pred sud i sud i porota će odlučiti o njegovoj krivici, doktore Fišere, pa i o tome da li će poseti ili neće. Nemojte sebe stavljati u položaj sudije i porote kao što ste u prošlosti veoma često radili. Ovoga puta to vam neće uspeti, garantujem vam. Svim silama ću se boriti da pravda pobedi.

Fišer je nešto promrmljao sebi u bradu, ali joj ništa nije odgovorio.

Eni se onda ponovo obratila Doku Holideju. – Doći ću malo kasnije i doneću ti nešto toplo za večeru. Više se neće usuditi da me zadrži. Ako pokušaju, dići ću ceo grad na glavu i zadržati ću im takvu glavobolju da će se gorko kajati. Doživeće gužvu kakvu u životu nisu videli. I pazi na sebe.

– Ne brini, paziću, neću dozvoliti da me neko navede na nepromišljene postupke – obećao je Dok i osmehnulo joj se.

– Gluposti, vi ste već učinili nešto krajnje nepromišljeno – rekao je Fišer ne uspevajući da obuzda svoje nezadovoljstvo. – Krivi ste kao đavo, Holideje, i visi ćete, a smicalice kojima preti ova... ova mlada dama neće vam doneti ništa dobro.

– Oh, zavežite, doktore Fišere, dosta mi je vaših mudrovanja i vašeg tutorisanja – odbrusila je Eni, na šta je Fišer sevnulo očima. Stojeći blizu vrata sa puškom u naručju, Luk Harison je s mukom sakrio osmeh primevši veliku šaku licu. Do vraga, ova devojka ima srca i duha, pomislio je. Dok Holidej je zaista srećnik što je uspeo da je zanese. Ali, možda... možda ni on sam neće biti ništa manji srećnik ako mu u ruke padne takva energična i oštra, lepa lutkica.

No, njegovo razmišljanje prekinuo je doktor Fišer koji se kao oluja ustremio prema Luku. Ne znajući kako da shvati njegovo ponašanje, Luk je stajao za bezeknut, tako da ga je doktor odgurao rukom u stranu da bi prošao. Izašavši na trotoar, Fišer je dobacio preko

ramena – O ovome ćemo kasnije još razgovarati, Harisone. Ne volim kad neko ne sluša moja uputstva i tvoje držanje neće proći nekažnjeno.

Luk je ravnodušno slegnuo ramenima. U izvesnom smislu bilo mu je milo što je Eni tako energično odbrusila doktoru i dovela ga u istu poziciju nemoći kao i nje-ga. – Ako ste želeli da je silom izbacite napolje, doktore, onda to uradite sami. Što se mene tiče, ja ne mogu da budem grub prema ženama i da na sebe navučem gnev svih ostalih žena u gradu. Eni jeste salunska zabavljačica, ali kada je u pitanju odnos prema muškarcima, sve žene će biti solidarne sa njom, a ja ne želim svađu sa celim gradom.

Fišer je kratko, besno pogledao mladog čoveka i bez ijedne reči otišao svojim putem.

U zatvoru je Eni pred polazak poljubila Doka kroz rešetke i obećala mu da će se vratiti za pola časa sa spremljenom večerom i da će ga ponovo posetiti kad se šerif Vintrop vrati. Zatim je izašla, zatvorila vrata za sobom i poklonila Luku Harisonu širok osmeh kao nagradu za njegovu ljubaznost, od čega je ovaj osetio da mu je u srcu zaigrao tračak nade.

Ali, dok se udaljavala trotoarom, Eni Flečer nije bila nimalo srećna. Sumnja se kao podli crv uvlačila u njenu dušu i na njenom čelu ukazalo se nelikolko dubokih bora.

VI

Nešto posle zalaska sunca šerif Al Vintrop je objavio da je potera završena

i da će se vratiti nazad u grad. Po licima većine članova potere mogao je jasno da vidi da nimalo ne uživaju u pomisli da će još jednu noć provesti napolju na tvrdoj zemlji pod vedrim nebom. Uprkos toplom vetru i prestanku kiše koja celoga dana nije padala, zemlja je još uvek bila vlažna i malo je nade postojalo da će na otvorenom terenu naći neko suvo mesto za logorište. U stvari, možda bi se u brdima ispod neke kamene nadstrešnice našlo dovoljno mesta za nekoliko ležajeva, ali je prelaz preko brdskih prevoja po noći bio suviše opasan, pa je zbog toga odlučio da u povratku idu zaobilaznim putem oko brdskog lanca. Zbog slabe vidljivosti kretali su se vrlo sporo, ali ljudima to nije smetalo. Vraćali su se kući i u mislima o svom domu i dragima koji su ih tamo čekali, jahali su svi u zadovoljnom ćutanju. Ali, Džim Hering je bio razočaran. Po njegovom mišljenju ceo posao bio je promašaj jer je ogroman trud i napor koji su uložili ostao bez rezultata. Ne samo da nisu uspeali da uhvate Doka Holideja i njegove saradnike, već je i glavni razlog zbog kojeg je došlo do svega ovoga, novac opljačkan iz banke, ostao u rukama pljačkaša. Kada se vrate u Vilbur Springs, ta činjenica će im grdno zagorčati život, čak mnogo više nego neuspeh da bandite pohvataju, i on je od besnih građana očekivao svakakve neprilike.

Nekoliko časova kasnije, već u mrkloj noći, zašli su u ravnu preriju i u daljini ugledali grad blještavo osvetljen mnogobrojnim svetiljkama. Čak i sa razdaljine veće od jedne milje, Al Vintrop je mogao da vidi da su svetla

u zatvoru upaljena. To ga je iznenadilo jer kada je pre dva dana napustio grad, u zatvoru nije bilo nikoga i nije bilo razloga da u ovo doba noći u njemu gore upaljenja svetla. Pitao se šta bi mogao biti razlog toj promeni. U tom trenutku Hering je priterao svog konja uz njegovog i pokazavši prstom prema zatvoru, otkrio da je i on zapazio istu stvar.

– Vidim, Džime – rekao je Vintrop umorno. Osećao je na plećima breme svojih poodmaklih godina, a uz to je bio loše raspoložen jer se u grad vraćao praznih ruku. Kao i Hering, i on je znao da će od građana biti dočekan sa negodovanjem.

– Izgleda da se u gradu nešto događa – rekao je Hering. – Već je duboka noć, a sve je osvetljeno. Izgleda da i u salunu ima dosta ljudi, jer se žagor čuje i na ovoj daljini.

Vintrop je potvrdno klimnuo glavom i samo nešto progundao. Nije bio raspoložen ni za kakav razgovor. Još manje je bio raspoložen da traži neka izvinjenja za zbrku koju je i Hering uzrokovao. Očigledno da Hering nije poslušao njegova naređenja ili, što je još gore, zaboravio je na njih u momentu kada je trebalo stupiti u akciju. Ona neobuzdana, besmislena pucnjava verovatno je izmenila tok njihovog poduhvata i verovatan uspeh preokrenula u neuspeh za samo nekoliko minuta. Čista glupost dovela je do toga da mukotrpno gonjenje ostane bez rezultata. Ako je nešto mrzeo, onda je to bila glupost, a u ovom slučaju glupost je carevala. No ono što je šerifa još više ljutilo, bila je činjenica da će, u krajnjoj liniji,

on biti osuđivan za tu glupost kojoj je najmanje kumovao.

Laganim hodom ujahali su u grad i članovi potere su jedan po jedan počeli da se razilaze, neki zastajući pred svojim kućama, a drugi skrećući u sporedne ulice koje su vodile ka njihovim domovima. Kada je Al Vintrop stigao do saluna, morao je sam da se suoči sa gomilom koja je pohrlila napolje i okupila se na ulici.

– Šta je bilo? – zapitao je neko.

– Nismo ih uhvatili – rekao je Vintrop. – Uspeli su da nam umaknu. Na našu nesreću, vreme nas nije služilo i u brdima smo im izgubili trag.

U tom momentu iz svoje kuće na drugoj strani ulice izašao je doktor Fišer i, lica skoro sivog i mrgodno skamenjenog, krupnim koracima prešao preko blatnjave ulice do gomile okupljenih građana. Prišao je do Vintropovog konja i već je hteo da progovori kada je iz saluna istrčao Džoš Dening. Fišer se onda okrenuo prema Deningu i uzdahnuvši duboko, izgovorio reči upućene najviše Deningu, a onda i ostalima. – Rajt se nije izvukao.

– Je li mrtav? – zapitao je Dening.

Fišer je klimnuo glavom. Okrenuo se zatim od zaprepaščenih lica građana i pre nego što je Dening mogao nešto da kaže, zagledao se Vintropu u oči.

– Harold Rajt je pre kratkog vremena preminuo – objavio je svečanim glasom, dajući svakoj reči najveću moguću važnost.

Vintrop je nabrao obrve i pogledao ga. – Onda to znači da je sem pljačke izvršeno i ubistvo.

– Da, znači da je izvršeno ubistvo,

a mi u rukama imamo ubicu, Ale! – uzviknuo je Dening. – Mislim da nam ne preostaje ništa drugo nego da tu hulju smesta obesimo. To je jedina kazna koju nitkov zaslužuje za smrt ōnakvog čoveka kao što je Rajt.

Vintropova pažnja zadržala se na rećima vlasnika saluna. Zatreptao je nekoliko puta, iznenađen onim što je čuo. – Koga ste, kažeš, uhvatili?

– Holideja, Doka Holideja. On se vratio u grad i mi smo ga šćepali. Saćekali smo ga u njegovoj kući na brdu, uhvatili ga i zatvorili u ćeliju. On nam je isprićao neku fantastićnu priću o razlozima koji su ga naveli da se vrati u grad, ali svi znamo da ta njegova prića nije istinita i niko mu nije poverovao ni reć. Sad se nalazi u ćeliji, Ale. Istog momenta kad se ti saglasiš, naći ćemo konopac i nakanuti mu uže oko vrata. Hulja! Neka zna da u Vilbur Springsu ljudi nisu mamine maze, nego da kaźnjavaju za zloćin onako kako to dolikuje.

Vintrop je mrgodno pogledao vlasnika saluna. – Vraga ćete mu namaći omću na vrat, Džoše. Pre nego što bilo šta preduzmemo, moram da saznam još dosta ćinjenica o celom dogaćaju – okrenuo se prema Džimu Heringu. – Džime, idi u zatvor i dobro ćuvaj Holideja. Ako neko pokuša da na silu uće i da ga doćepa, znaš šta treba da radiš. Imać na umu da smo mi ovde zato da se sve sprovede po zakonu.

Dening je na to izustio glasnu kletvu. – Vrag te odneo, Ale, nemoć sada tu da poćinješ neki ceremonijal. Kakav zakon, kakve priće, ćoveće, Rajt je mrtav, a mi njegovog ubicu imamo u šakama. Razumeo si valjda dobro šta sam ti re-

kao. Harold Rajt ga je sasvim jasno općtužio i tu više nema šta da se ispituje, zar ne? A sem toga, Mjul Harison je video kada je Holidej izjahao iz grada sa dvojicom svojih saućesnika... i to još ni manje ni više nego na ukradenom konju. Vidim da ostali nisu pohvatani. U redu, to i nije najveća nesreća. Bolje bi bilo da i ta dvojica vise pored Holideja, ali kad već nije tako, onda nam je i ovaj jedan dovoljan. Holidej je taj koji je smislio i sproveo u delo pljaćku, on je taj koji je prevario ceo grad. Da, on je glavni krivac za sve, on je ubio Rajta. Kažem vam da ga moramo obesiti.

– A ja kažem da zavežeš gubicu, Džoše – prasnuo je Al Vintrop. – Ohladi se, ćoveće, i prestani da podbunjuješ ljude ili ću te zatvoriti zvog izazivanja nereda.

Dening je besno presekao pogledom Vintropa i osvrnuo se oko sebe da bi procenio kakav je utisak na graćane ostavio njegov poziv na odmazdu. Bio je zadovoljan kada je video da većina prisutnih mrko gleda šerifa i da se slaže sa njegovim mišljenjem.

– Visiće on jer hulje takvog kova ne zaslućuju ništa drugo, Ale – nastavio je Dening shvativši da ima podršku ostalih. – Radi šta hoćeš i reci šta hoćeš, ali ako nas sada sprećiš da izvršimo ono što je pravićno, time ne ćiniš ništa drugo nego samo odlažeš ono što će se neminovno dogoditi.

Vintrop je nastavio da netremice prećeći posmatra Deninga, a za to vreme Džim Hering je kasom odjahao prema zatvoru. Onda je Vintrop podbo konja petama i poterao ga kroz gomilu. Preostala dvojica ili trojica iz potere u me-

đuvremenu su sjahali i vezavši konje za privezište, ušli u salun. Dening je pošao za njima, radoznao da čuje šta se za poslednja dva dana desilo, i pokretom ruke pozvao je i ostale da im se pridruže u salunu i da sami iz prve ruke čuju kompletnu priču. Za to vreme Al Vintrop se lagano udaljio prema zgradi zatvora.

Stigavši pred zatvor, Vintrop je tamo zatekao Luka Harisona. Luk je bio zadovoljan što je šerif stigao i što će time sa njegovih pleća biti skinuto breme nepotrebne odgovornosti. Mada je želeo da vidi Eni Flečer i da se pred njom pokaže kao vlast, ipak mu je bilo prijatnije da izbegne eventualni sudar s njom, jer je znao da sa lepom kaćipernom i energičnom salunskom zabavljačicom ne bi mogao da izađe na kraj.

– Šta se ovde događalo, Luk? – zapitao je Vintrop. Luk Harison je počeo da mu objašnjava kako ga je doktor Fišer postavio na stražu u zatvoru da čuva uhvaćenog Doka Holideja i videvši da će priča biti duža nego što je očekivao, Al Vintrop ga je pozvao da uđu unutra. Ušavši u kancelariju, šerif je umornim nogama prišao do stola i seo na stolicu da bi odmah digao noge na sto i pogledao u pravcu ćelije, gde se nalazio Dok Holidej. Prisetio se kako je Dok Holidej reagovao kada je u brdima potera naletela na njih i kako je, videvši ih u bekstvu, potražio spas. Nije bilo nikakve sumnje da su dvojica drugih bandita bili u njegovom društvu. – Dobro, čuo sam šta si rekao – kazao je Vintrop Luku. – A sad mi ispričaj sve, i to od početka. Ti, Džime, stani na vrata i gledaj šta se na ulici događa, ali

pažljivo slušaj sve šta će nam Luk ispričati. Potrebno mi je da znam tvoje mišljenje.

Hering je poslušao i sa revolverom u ruci prišao vratima. Naslonivši se na dovratnik, namestio se tako da ima pregled događaja na ulici, ali i da, u isto vreme, dobro čuje sve što se u zatvoru govori.

Kada se Hering namestio, Luk je nastavio. – Pošto je potera sa vama, šerife, otišla iz grada, doktor Fišer je poslao mene i mog oca da motrimo na Holidejevu kuću. Doktor Fišer je računao kako se može desiti da se Holidej nekim slučajem vrati i, kao što vidite, bio je u pravu. Pametan je doktor Fišer, to se mora priznati. Da nije predvideo šta će se desiti, Holidej bi sada bio na slobodi i daleko kao ptica na grani. Ovako, mi smo ga sačekali i čim se pojavio spetljali smo ga i sproveli ovamo, a doktor Fišer je naredio da ga zatvorimo u ćeliju. Od tada neprekidno čuvam stražu, najpre sa ocem, a sada sam.

– To znači da je doktor Fišer odmah preuzeo komandu u gradu? – zapitao je Vintrop.

– Da, baš tako. Znae, šerife, doktor je vrlo autoritativan kad nema nikoga drugog. U stvari, mislim da bi stari doktor Fišer bio mnogo dobar šerif da se nekim slučajem posvetio tom pozivu. Da znate samo kako je fino ispitivao Holideja, kako mu je postavljao pitanja. Odmah je ukazao na sve rupe u njegovom iskazu, tako da nam je svima od početka bilo jasno da Holidej laže.

Hering se okrenuo i mrko pogledao Doka Holideja u ćeliji, ali je Al Vintrop ostao miran. – Tako kažeš – ponovio je

– odmah vam je bilo jasno da Dok Holidej laže, je li?

– Da, šerife, doktor Fišer je to odlično izveo.

Vintrop je nekoliko trenutaka ćutao, a onda se stenjući nagnuo i iz jedne fioke izvadio neke papire i počeo ih listati. U tišini koja je nastala čulo se samo šuškanje papira, dok na kraju Luk nije prekinuo ćutanje.

– Hoćemo li ga obesiti, šerife?

Vintrop je nekoliko sekundi ozbiljno posmatrao Luka i onda rekao. – Neka ovo bude poslednji put da sam od ma koga u ovom gradu čuo da pominje reč vešanje. Zahvalan sam doktoru Fišeru i svima vama za sve što ste učinili u mom odsustvu, ali sada je toga dosta. Možete ići kući, a meni prepustite da se brinem o onome što je moja briga.

Luk je sa dozom razočaranja primio šerifove reči kojima je tako jednostavno i hladno bio otpušten, ali svoje negodovanje nije javno pokazao. Pošao je napolje sa puškom u ruci, očešavši se pri tome o Heringa. Našavši se napolju u hladnoj noći koja ga je zapahnula svežim vazduhom po licu, Luk se udaljio pravcem prema svojoj kući.

Al Vintrop je ustao sa stolice i prišao ćeliji u kojoj se nalazio Dok Holidej. Dugo je netremice posmatrao svog uhapšenika. Dok je mirno izdržao njegov ispitivački pogled, znajući da od svih ljudi u tom gradu Vintrop jedini ima dovoljno zdravog razuma i da ga zbog toga može ubediti da poveruje u njegovu priču. Vintrop je bio iskusan, inicijativan i odgovoran šerif koji je umeo logično da razmišlja, i to je u Dokovom slučaju bilo od velike važnosti.

– U redu, Holideje – rekao je Vintrop – recite mi sada zašto ste se vratili u grad? Da posetite vašu žensku i da se dogovorite gde ćete se naći?

– Ne, moj povratak nema veze s tim šerife. Hteo sam da svratim do Eni i da joj sve objasnim, to je tačno. Ali, sve ostalo što su vam ovi ljudi ispričali uopšte nema ni trunke istine. Nisam nameravao da napustim grad, već da se predam i da vam dam razumno objašnjenje.

– Da ponudite razumno objašnjenje za šta? – zapitao je Vintrop.

– Objašnjenje o tome kako stvari zaista stoje, šerife – odgovorio je Dok na stojeći da kontroliše ljutinu koja ga je sve više obuzimala. – Rekao sam već ovim ljudima kako se odigrala pljačka banke. Mene su dvojica ljudi revolverom prinudili da sa njima odem do sporednog ulaza u banku, a onda, kada je Rajt onesvešćen a pljačka završena, bio sam primoran, opet revolverom, da napustim grad zajedno sa Čejnom i Preskotom.

Vintrop je nabrao čelo. – I vi tvrdite da niste imali nikakvog udela u pljački? Da ste samo žrtva nesrećnih okolnosti?

– Tvrdim da nisam imao nikakvog udela, sem u onoj meri u kojoj sam bio prinuđen, šerife, a bio sam prinuđen da prisustvujem.

– Do đavola sa tim glupostima, neću da slušam presne laži! – oglasio se Džim Hering sa vrata, ali ga je jedan oštar Vintropov pogled učutkao. No, Hering se nije lako predavao. Zatvorio je vrata, navukao rezu i onda prišao Vintropu koji je stajao pred Holidijevom ćelijom.

– Šerife, bili ste zajedno sa nama u poteri u brdima – podsetio je Hering. – Videli ste isto ono što smo mi svi videli... Dok je jahao sa ostalom dvojicom, oni su jedna banda.

– Ja sam jahao iza njih, ako baš hoćete da znate tačno šta ste videli ispravio ga je Dok. – Da ste samo malo bolje pogledali, videli biste revolver u mojoj ruci. A šta mislitie, zbog čega bih ja držao revolver dok dvojica mojih „pajtaša“ jašu ispred mene? No vi ste verovatno bili suviše naoštreni za energičnu akciju i počeli ste da pucate ne razmišljajući ni o čemu... pre nego što sam mogao da onu dvojicu privedem do vas.

– Da ih privedete do nas? – zapitao je Vintrop.

Dok je potvrdno klimnuo glavom. – Da, to mi je bila namera. Držao sam ih na nišanu uperenog revolvra, sa ciljem da vam ih predam. Nešto ranije, za vreme odmora, uspeo sam da ih iznenadim i da ih savladam i kada ste naleteli na nas, ja sam se vraćao sa njima u grad. Ali, na nesreću, čim su nas ugledali, vaši su ljudi pomahnitali i pripucali kao ludi.

– Zato što se jedan od onih koji su jahali sa vama mašio revolvra.

– On nije imao revolver – dodao je Dok glatko.

Hering je sa nevericom dunuo kroz nos. – Čoveče, vi ste nepodnošljivo veliki lažov. Lično sam ga video kada se mašio revolvra.

– Pre svega, izostavite to čašćenje uvredljivim nazivima, jer ćete se zbog toga sigurno kajati, Hering. Ubrzo ćete videti da govorim istinu, a onda

obično izvinjenje neće biti dovoljno za mene – sa pritajenom vatrom u očima Holidej je presekao pogledom šerifovog pomoćnika. – Drugo, vi lično videli ste kad se čovek mašio futrole, ali u njoj nije imao revolver. Bila je to njegova refleksna akcija, to je sve. Da li ste videli da je ispalio makar jedan metak? Naravno da niste, jer nije ni mogao da ga ispali. On je jednostavno zario mazuze u bokove svoga konja i pbegao. Zahvaljujući vašoj glupoj pucnjava, moji planovi su pokvareni i zločinci su pbegli.

Hering je sa nevericom treptao očima i Holidej je zapazio da, po prvi put od kako su se sreli toga dana, Hering više nije siguran u sebe. Šerifov zamenik se okrenuo Alu Vintropu koji je stajao zamišljen i nabranog čela.

– Istina je da nisu opalili ni jedan metak na nas – potvrdio je Vintrop konačno. – Priznajem da me je to iznenadilo. Nisam mogao da shvatim zbog čega. Koliko se sećam, prvi je pripucao Berl Lomaz, ili možda Kip Moris, a onda je nastala opšta pucnjava i vas trojica ste pbegli.

Na to je Dok rekao. – Nisam imao prilike da pripucam na njih jer je moj konj okliznuo nogu i uspravio se na zadnje noge. Nisam imao vremena da nanišanim.

– Ima još jedna važna stvar, Holideje, o kojoj niste ništa rekli. Ako ste ih sproveli u zatvor, kao što kažete, onda ste morali imati sa sobom i bančin novac... ili ste ga možda ostavili kod njih? – rekao je Džim Hering smeškajući se pobednički, zadovoljan i zbog toga što je još jednom preuzeo inicijativu od Ala Vintropa.

– Imam bančin novac – odgovorio je Dok.

Hering se za trenutak zagledao u njega.
– A gde je onda? Jeste li ga vratili banci?

– Ne. Sakrio sam ga, zameniće.

Hering je ustuknuo korak nazad, očigledno zbunjen onim što je čuo. Vintrop je prišao i uklonio ga u stranu.

– O'kej, Holideje. Hajde da čujemo sve do kraja. Ovo postaje sve komplikovanije za mene.

– Ako mi vaš zamenik dopusti da na miru govorim, šerife, čućete kompletnu priču. Ali, ako me bude prekidao i upadao sa neprijatnim epitetima, ne vidim da bismo mogli daleko da odmaknemo.

– Čutaće odsada, pričajte – obećao je Vintrop.

Holidej se uhvatio za metalne šipke i nastavio. – Posle pljačke banke, pljačkaši su me naterali da pođem sa njima iz grada. Pretpostavljam da je Čejn računao da me može iskoristiti kao taoća, ili možda nije želeo da bude optužen za još jedno ubistvo. Bilo kako bilo, oni su me povelili sa sobom. Tamo kod potoka Čejn je bio taj koji je smislio i ostavio lažan trag. Verovatno bi im plan i uspeo da nisam imao sreće da ih iznenadim i savladam. Posle toga okrenuli smo nazad i ja sam ih poveo ovamo, u Vilbur Springs. Priznaćete, nadam se, da smo se kretali u ovom pravcu kada smo skoro naleteli na vas, šerife?

Vintrop je nabrao obrve. Posle dužeg razmišljanja, potvrdno je klimnuo glavom. – Kretali ste se zaista u ovom pravcu, Holideje, ali šta vam je bila namera, to ćemo videti. No, nastavite dalje.

– Pošto su vaši ljudi onako glupo otvorili vatru na nas, nastala je gužva i Čejn i Preskot su mi pobjegli. Konačno, kada sam vam i ja izmakao, odlučio sam da se vratim nazad u grad. Pitaćete, naravno, zašto? Zato što sam želeo da sa sebe otklonim sumnju i eventualnu optužbu, a u tome bi mi pomogao bančin novac koji sam imao sa sobom. No, pre nego što bih se predao, želeo sam da kažem Eni da sam došao i da će sve biti u redu.

– A šta je sa novcem? – želeo je Hering da zna.

– Rekao sam vam, zameniće; sakrio sam ga.

– Zašto?

– Zato što nisam znao šta se desilo sa Haroldom Rajtom. Rajt me je video sa pljačkašima na vratima banke i, naravno, pre toga je čuo moj glas, zbog čega je i otvorio vrata. Po izrazu njegovog lica kada je otvorio vrata i video nas, mislim da je stekao pogrešan zaključak o razlozima zbog kojih sam se tu našao. U tom momentu revolver mi je bio prislonjen na leđa, ali, on to nije mogao da vidi.

– A zašto ste sakrili novac? – zapitao je Vintrop. – Hoću potpun odgovor, Holideje, potpun i iskren odgovor bez ikakvih rezervi.

– Sakrio sam ga da bih ga mogao iskoristiti kao adut za pogađanje, šerife. Ako bi se desilo da je Harold Rajt dao izjavu protiv mene, onda bi ceo grad žudeo da me se dočepa. U tom slučaju, sa novcem skrivenim na sigurno mesto mogao bih ljude da prinudim da me saslušaju. Bilo mi je važno da ne budem ubijen pre nego što objasnim svoju ulo-

gu u tom događaju. Taj novac je takođe trebalo da pomogne u dokazivanju moje nevinosti, jer bih ljude iz grada poveo do mesta gde je novac sakriven. Zašto bih ga inače krio?

Vintrop je duboko uzdahnuo. – Zvuči prilično komplikovano, Holideje, ali ne mogu da kažem kako u vašem izlaganju nema logike.

– Istina je ponekad vrlo komplikovana – rekao mu je Dok. Zatim je dodao. – Do đavola, čoveče, da sam kriv, zašto bih sakrio novac i posle toga vas odveo i pokazao vam gde je?

– Ako je već kao što kažete, zašto ga onda niste doneli direktno ovamo, Holideje? Kad bi vas videli da donosite opljačkani novac, ljudi bi sigurno bili voljni da vas slušaju.

– Možda bi, a možda i ne bi, šerife. Njihovo ponašanje bilo je za mene velika nepoznanica i u tome je postojala izvesna opasnost. Ako bi se desilo da je Harold Rajt umro, neka usijana glava možda ne bi htela da čeka ni sekundu i ustrelila bi me pre nego što dođem do reči. Zbog toga sam novac sakrio, znajući, ili bar nadajući se, da će Čejn i Preskot verovatno poći za mnom i doći ovamo, u Vilburg Springs, u nameri da se novca ponovo dočepaju.

Hering se gorko nasmejavao – E moj gospodine, i to mi je neka priča.

– To je istina! – rekao je Dok hladno, presekavši ga ponovo ljutitim pogledom.

– Za mene nije važno da li je novac sakriven ili ne, Holideje. Moje je mišljenje da ste sakrili novac za slučaj da budete uhvaćeni, kao što jeste, kada se vratite da vašu žensku povedete ili

obavestite gde da vas traži. Ako bi se to desilo, računali ste da ćete nam ispričati ovu bajku, baš kao što ste učinili. Sem toga, možda ste računali da se pomoću tog skrivenog novca možete cenjkati i sačuvati glavu ako budete uhvaćeni.

Al Vintrop nije rekao ništa. Dok je gledao u njega, ne obraćajući pažnju na Heringa koji je u toku razgovora prišao do rešetaka. – Sad vidite zašto sam morao da budem toliko oprezan, šerife Vintrope – rekao je Dok. – Ako mi ni vaš zamenik ne veruje, zašto bi mi verovali drugi, manje odgovorni ljudi. Zato sam morao da novac sakrijem kao sredstvo pogađanja sa vama i sa celim gradom. Pored toga, nadam se da će novac namamiti Čejna i Preskota da se vrate u grad. Oni su možda već tu. Mogli su poći prema gradu još dok ste se vi sa poterom motali po preriji tragajući za njima.

Vintrop se vratio do svog pisaćeg stola i ostao da stoji pored njega zagledan u svoje velike šake. Džim Hering mu se pridružio i tihim glasom rekao, – Ne mogu da prihvatim to što je kazao, šerife. Njegova izjava mi suviše zaudara na laž.

– To će sud odlučiti – rekao je Al Vintrop. – A ti i ja imamo jednu svetu dužnost, Džime. Na nama je da se postaramo da odluku o njegovoj sudbini donese sud, a ne gomila. Jesi li me čuo?

Hering se ugrizao za usne i klimnuo glavom. – Čuo sam vas, šerife.

– Onda preuzmi prvu smeću straže. Meni je potrebno da malo odspavamo, pa me probudi posle nekoliko časova.

– A šta da radimo ako dođu Čejn

i Preskot? – rekao je Dok. – Oni su desperadosi i neće se dvoumiti niti prezati i od ubistva, pogotovu ako saznaju da je Rajt mrtav.

Vintrop je isteglio ruke i nekoliko puta proteglio vrat. – To ćemo videti kada taj čas dođe, Holideje. A sada budite mirni i pustite me da malo odspavam.

– Holidej se vratio do svog ležaja i seo na ivicu zagledan u zid. Nije osećao nikakvo zadovoljstvo zbog toga što je unapred tačno pretpostavio kakvo će biti držanje građana. Radovalo ga je ipak što se Eni nije pavela za opštim mnjenjem i što je ostala na njegovoj strani. Za salunsku zabavljačicu, koja je ljubav delila kao profesionalka, ipak je bilo neobično da stane uz čoveka koji gubi. To je svedočilo o njevoj plemenitosti i iskrenosti koju ljudi nisu uspjeli da pokvare. Radovalo ga je što je tako jer je uz takve ljude život dobijao lepši smisao.

Holidejeva razmišljanja odjednom je prekinuo Hering. – Uzgred budi rečeno, Holideje, prilično dobro ste pogodili kako će se ljudi osećati ako se nešto desi Haroldu Rajtu. Upravo u ovom momentu u salun je okupljena gomila ljudi čije neraspoloženje prema vama sve više raste. Već uveliko govore o tome da bi vam trebalo namaći omču na vrat i slično.

– Onda ih treba sprečiti, zameniče. Možete otići do njih i smiriti duhove. Mislim da sam vama i šerifu Vintropu dokazao kako mi je namera bila da se vratim u grad zajedno sa Čejnom i Preskotom kao uhapšenicima; sem toga, poznato vam je da sam sakrio opljačkani novac. Ako gomila prodre

u zatvor i obesi me, onda niko neće znati gde se novac nalazi i on će zauvek biti izgubljen. To treba da im kažete.

– U ovom trenutku oni najmanje misle na novac, Holideje – rekao je Džim Hering. – Daleko više im je važno šta se desilo sa Haroldom Rajtom.

Dok je sačekao da čuje šta će mu Džim Hering reći, ali su ledeni žmarci počeli da mu mile niz kičmu. Slutio je da ga ne čeka ništa dobro.

– Rajt je pre kratkog vremena premirio – obavestio ga je Hering. – Prema tome, u ovom gradu je počinjeno ubistvo, a to svim događajima daje sasvim drukčiju težinu.

Holidej je nemoćno stisnuo pesnicu, a ispod grudi telom mu se razlio osećaj mučnine. Setio se užasnutih Rajtovih očiju kada je Preskot zamahnuo revolverom na njega. Džed Preskot je, dakle, izvršio ubistvo, ali on sada nije bio tu. U zatvoru se nalazio on, Dok Holidej.

Holidej je škripnuo zubima i ostao nem.

*

Ajk Čejn je skrenuo konja u jednu sporednu ulicu i poterao ga lagano, držeći se uz senku zgrade, nastojeći da se orijentiše. U Vilbur Springsu bio je samo jedanput, i to pre tri dana, kada je padala jaka kiša koja ga je ometala da grad pažljivo do kraja osmotri. Koliko se sećao, na kraju ove ulice nalazila se neka stara staja i nekoliko kuća, jedna trgovina i nešto što je ličilo na štalu. Ali, nije bio siguran.

Iza njega je jahao Džed Preskot i umornim pogledom špartao levo-desno, strahujući očigledno od nekog neprijatnog iznenađenja. Preskotu se i sada nimalo nije sviđala ideja o povratku u Vilburg Springs. Smatrao je da je taj povratak previše opasan i bojao se da se iz njega ne izrodi nešto rđavo. Sam povratak do grada bio je vrlo naporan i spor, suviše spor da bi mu se mogao dopasti. Znao je da će potera, ukoliko je u međuvremenu odlučila da prekine gonjenje i da se vrati u grad, koristiti kraći i povoljniji put sa druge strane planinskog venca i da će možda stići još u toku noći. Možda je potera već stigla u grad, a oni to nisu znali. U tom slučaju, Čejnove računice bi bile pogrešne, a opasnost da budu uhvaćeni vrlo velika.

Kao da naslućuje kakve se misli motaju po njegovoj glavi, Čejn je rekao. – Ovde bismo morali da ostavimo konje, pa da pešice nastavimo put. Moramo osmotriti gornji deo grada, Džede. Treba da saznamo gde se Holidej nalazi.

– Zar ne bi bilo najnormalnije da ga potražimo u njegovoj kući, Ajk? Na njegovom mestu, ja bih otišao tamo jer bih od one ženske dobio obaveštenja šta se u gradu događa – predložio je Preskot.

– To bi možda učinio ti, a i on, ako bi bio malo ćaknut. No, ja ne verujem da je Holidej tako lakomislen. On će svakako pretpostaviti ono što bi pretpostavilo ti i ostali ljudi u gradu. Ako su hteli da motre na njega i ako su mislili da se može vratiti nazad, građani su sigurno motrili baš na njegovu kuću i na tu žensku, zar nije tako?

Preskot se malo trgao na reč ćaknut, ali je posle nekoliko sekundi razmišljanja došao do zaključka da je Čejn možda u pravu. – Sigurno je da će očekivati da stupi u vezu sa onom ženom, tu si u pravu. Sem ako onaj matori glupak u banci nije zauvek zanemeo, i tako nije rekao ko je učestvovao u napadu.

– Jesi li ga jako udario? – zapitao je Čejn.

– Dosta jako. Morao sam biti siguran da duže vremena neće doći sebi.

Čejn je nabrao čelo. Znao je ruku Džeda Preskota isto toliko kao i njegovu zločinačku prirodu. Sumnjao je da je Džed Preskot udario dovoljno jako da čoveka ubije. Prisetio se da je rana na bankarevoj glavi izgledala zaista grozno, kao kaša smrskanih kostiju i kože.

– Mislim da bi bilo najbolje da ovde ostavimo konje i da toj maloj ženici učinimo posetu, ali vrlo oprezno – rekao je Čejn. – Imamo vremena u izobilju, pa prema tome, ne moramo da žurimo i možemo da pazimo da nikoga ne uznemirimo. Ako je sama kod kuće, od nje ćemo sigurno doznati gde se Holidej nalazi. Ona sigurno zna, uveren sam da zna gde se njen čovek nalazi.

Preskot je malo nakrivio glavu na stranu i oslušnuo, a obrve su mu se sumnjičavo nabrale.

– Šta je, šta si čuo? – zapitao je Čejn.

– Neku buku – odgovorio je Preskot.

– Zar ti ne čuješ.

Čejn je oslušnuo i kada je malo bolje napregao sluh, začuo je neku udaljenu galamu. – Izgleda kao da neka gomila glasno govori ili viče.

Preskot je klimnuo glavom i nečujno kliznuo iz sedla. – Da, to galami gomila, velika gomila. Šta mišliš, Ajk, zar ne bi moglo da se desi da je to gomila koja je pošla da nekog linčuje... gomila koja je krenula da linčuje Holideja.

I Čejn je skočio iz sedla i nečujno do-dirnuo mekano tlo. – Može biti da je baš to u pitanju, Džede, zaista mi liči na galamu pijane mase. Ali, to bi onda značilo da je Holidej u zatvoru. Hajde požuri, ako je tako, onda moramo hitno nešto da preduzmemo.

Ostavili su konje vezane za ogradu u jednoj mračnoj ulici i hitrim koracima uputili se sporednom ulicom koja je vodila prema salunu. Držeći se neprekidno senke da ne bi bili primećeni, stigli su do kraja sporedne ulice i ugledali grupu od oko pedesetak ljudi okupljenih u glavnoj ulici ispred saluna. Neki od njih su stajali u blatu, a drugi na trotoaru. A Džoš Dening, koga je Čejn prepoznao kao vlasnika saluna, govorio im je uzbuđenim glasom

– Mister Rajt je mrtav. Svi vi znate kakav je on čovek bio. On je bio glavni oslonac ovoga grada i bez njega mnoge stvari i poslovi ne bi bili obavljeni. Nema među vama mnogo onih koji u toku poslednjih nekoliko godina nisu zatražili s vremena na vreme njegovu pomoć. I od tih koji su pomoć tražili, ni jedan ne može da kaže da mu Rajt nije pomogao ako je samo mogao. Dobar i pouzdan čovek je bio mister Rajt. A sada je on mrtav, a jedan od njegovih ubica je u zatvoru. Ja nisam čovek koji bi voleo da ruši autoritet nekog dobrog šerifa, kakav je naš šerif Al Vintrop. Vintrop je uvek umeo da u našem gradu

održi red i zahvaljujući njemu naše žene i deca mogu mirno da žive. Ali, u ovom slučaju Vintrop greši. Holidej mora da visi pre nego što neki od njegovih zločinaca prijatelja dođu u grad i oslobode ga. Šta mislite koliko će još mrtvih glava pasti kad pokušaju da ga oslobode? To treba sprečiti.

Iz gomile se začuo žagor odobravanja koji nije slutio na dobro. Ajk Čejn je ćutke povukao Džeda Preskota za rukav da pođe za njim, a onda se neupadljivo došunjao do ivice gomile. Držao je glavu oborenu naniže, tako da mu je širok obod šešira natučenog na čelo u potpunosti skrivao lice. Zlikovac se dobro čuvao da ga neko ne prepozna.

– Prema tome, ja smatram kako bi trebalo da odem do Ala Vintropa i da mu našu odluku jasno stavim na znanje – nastavio je Džoš Dening. – Niko od nas ne želi da Alu nešto bude, to je sigurno. Svi mi ga poznajemo i svi smo mu manje ili više prijatelji. Ali, smatramo da od Doka Holideja moramo izvući istinu o tome gde su se njegovi prijatelji uputili ili, još bolje, gde treba sa njima da se nađe. Za mene je jasno da on to zna, a pošto zna, to obaveštenje od njega moramo izvući milom ili silom. Posle toga, sakupićemo grupu odabranih, sposobnih ljudi, možda sa šerifom Vintropom na čelu i poći ćemo da te zlikovce pohvatamo i doveđemo nazad. Mislim da je to pošteno i da pošten građanin ne može drukčije razmišljati. Ako Holidej ne bude hteo da govori i da otkrije svoje saučesnike, onda ćemo ga lepo obesiti, jer takva bedna, šugava, podla hulja ništa drugo i ne zaslužuje. Što se mene tiče, ja

bih ga obesio u svakom slučaju, jer smrdljiva ništarija kao što je on ne zaslužuje da živi.

Iz gomile se prolomila glasno vika i odobravanje. A onda, kada je Dening sa trotoara zakoračio na ulicu, Ajk Čejn se uklonio sasvim u pozadinu gomile i povukao Džeda Preskota sa sobom.

– Poći ćemo zajedno sa gomilom – došapnuo mu je Čejn. – Ali, ako masa izmakne kontroli i ako se učini da šerif ne može da ih zadrži i da će likvidirati Holideja, onda mi moramo da se umešamo. Moramo ga spasti da bismo došli do novca.

Na Preskotovom licu videlo se da mu se tako nešto nimalo ne sviđa. Počeo je sumnjičavo vrteti glavom, pokazujući želju da od poduhvata sasvim odustane.

– Moramo to da učinimo, Džede – istrajao je Ajk Čejn. – Drukčije ne možemo doći do onog novca koji nam po svakom pravu pripada. Pomisli koliki je novac u pitanju.

U tom šapatom izgovorenom rastavljanju Čejn i Preskot su išli za gomilom raspaljenih građana koji su glasno bučući hrlili ulicom prema zatvorskoj zgradi.

VII

– Evo ih dolaze, šerife.

Džim Hering je veštim pokretom ruke otvorio cilindar svog „kolta“ i proverio da li su sva ležišta za metke puna. Lice mu se zateglo u grču napetosti, a

oči su mu svetlucale skrivene ispod upola spuštenih očnih kapaka. Al Vintrop je spustio noge sa pisaćeg stola na pod i ustao. Proteglio se, protrljao oči nadlanicama i izvadivši revolver iz futrole, proverio da li je pun. Zatim je kradomice pogledao Doka Holideja koji je stajao pored ćelijskih rešetaka. Holidej je izgledao umorno, ali se na njegovom licu nije zapažao strah.

– Izgleda loše, šerife – rekao je Džim Hering. – Dening predvodi građane, a Lomaz je odmah pored njega. Tu je, takođe, i Moris. Po njihovom držanju rekao bih da su nešto odlučili i da su spremni na sve.

– A šta je sa Fišerom? – zapitao je Vintrop. – Kad smo napustili grad, on je odmah preuzeo komandu u svoje ruke. Može biti da bi on mogao da se nagodi sa ovom gomilom budala pre nego što budemo prinuđeni na krajnja sredstva. Ipak bih više voleo kakav-takav sporazum nego da dođe do nasilja.

– Nigde ne vidim Fišera – rekao je Hering sklanjajući se u stranu kada je Vintrop prišao da proviri na ulicu. Dvojica gradskih šerifa posmatrali su kroz rešetkama osiguran prozor zatvorske zgrade gomilu raspaljenih građana koji su se približavali ulicom. – Čekajte malo – dodao je Hering. – Eno ga, sad ga vidim, ulazi u dvorište njegove kuće.

Vintrop je pogledao preko ulice i ugledao kako sićušna Fišerova silueta nestaje u neprozirnoj tami njegovog dvorišta. Sa usana mu je sletela kletva. – Izgleda da doktor Fišer ne želi da ima nikakve veze sa ovim što se događa. Po tome slutim da se ne sprema ništa dobro –

promrmljao je tiho i posle toga nije imao vremena ništa više da kaže ili preduzme, jer je na trotoar pred zatvorskom zgradom zakoračio krčmar Denning praćen Berlom Lomazom i vlasnikom gradske štale Kipom Morisom, koji su ga u znak podrške pratili u stopu. Lica sve trojice bila su malo crvena, delom od popijenog viskija, ali više od uzbuđenja što će se suočiti sa neprijatnim šerifom od koga su očekivali čvrst otpor.

Dening je skupio snagu i rekao. – Evo nas, Ale, došli smo da Holideja uzmemo u svoje ruke.

– Dening, da si se smesta vratio u svoj salun i sa sobom poveo ovu bandu pijanih budala! Nemate ovde šta da tražite.

– Niko ovde nije pijan, Ale – odvratio je Dening, sada već ljutito jer ga je prva trema bila prošla. – Istina je da su neki od ljudi malo gucnuli i da su pod parom, to ne poričem, ali to je samo zbog toga što ti štitiš ovog podlog ubicu koji nam je potreban. Moraš priznati da je Rajtova smrt pogodila ljude, pa nije čudo što su popili po neku. Ali bez obzira na to, mi smo odgovorni građani i znamo tačno šta ćemo.

– Prvi ko kroči na vrata, zažaliće svoju grešku! – rekao je Al Vintrop autoritativnim glasom. Bacivši kratak pogled prema Heringu i davši mu pokretom glave znak da se povuče do drugog kraja odaje, odakle bi iz bezbednosti mogao da drži na oku ljude na ulici, prišao je vratima i povukao rezu. Kada je otvorio vrata i sa revolverom u ruci stupio na trotoar pred zgradom, Džoš Denning je ustuknuo jedan korak i

učinilo mu se da trotoar iza njega nije dovoljno širok iako je, u stvari, bio širi nego obično. Berl Lomaz, koji se uzmicanjem Džoš Deninga našao odjednom u prvom redu, izgledao je kao čovek koji bi mnogo više voleo da se u tom trenutku nalazi na nekom drugom mestu. Videvši po Lomazovom izrazu lica da je izgubio samopouzdanje, Vintrop je procenio da je Lomaz najslabija karika u grupi i obratio mu se zapovedničkim glasom – Šta je tebi sunulo u glavu, Berle? Hoćeš da se proslaviš kao neki veliki čovek, je li?

Lomaz se ugrizao za donju usnu i molećivim pogledom zatražio pomoć od Deninga. – Ne želi on da se proslavlja, šerife, on je sa nama – odgovorio je vlasnik saluna. – Mi smo o svemu razgovarali i zrelo odlučili, svi mi koliko nas ovde vidite...

– Ko je to raspravljao i razgovarao i ko je šta odlučio, Dening? – presekao ga je Vintrop. – Izgleda mi da kad ti hoćeš nešto da kažeš i kad uzmeš reč, niko drugi ne može da progovori. A sada slušaj dobro šta ću ti reći, Dening. Ti si ove ljude nagovorio da pokušaju nešto što je u suprotnosti sa zakonom i njihovim građanskim obavezama. Nagovorio si ih da pokušaju da provale u moj zatvor. A oni će to možda uspeti, ali samo ako pređu preko mog mrtvog tela.

Dening se snuždio. – Niko ne želi vama nikakvo zlo, šerife. Mi hoćemo Holideja i...

– Znam dobro šta vi hoćete i zato vam i kažem, jasno i glasno da bi ste me dobro shvatili: niko neće nogom kročiti ovamo, sem preko mene mrtvog, jesam li bio dovoljno jasan.

Dening je bacio kratak pogled na Kipa Morisa. Moris je stajao sa jednom nogom na trotoaru, oborene glave i stisnutih usana. Ostali su se čuteći držali zbijeni jedan uz drugog, ali nešto dalje od trotoara. Pre te večeri niko od njih nikada nije ni došao na pomisao da se usprotivi šerifu Alu Vintropu.

– Dok Holidej je ubio Harolda Rajta – pokušao je opet Dening. – Sem toga, opljačkao je banku. Zar ćete dopustiti da takav nitkov nastavi dalje da živi i ugrožava pošten svet, šerife?

Al Vintrop je odjednom izgubio strpljenje. Zakoračio je preteći prema Džošu Deningu, a oči su mu sevnule gnevom. No, Dening je ustuknuo, a Vintrop se pribrao i blagovremeno trgao. Pogled mu je preleteo po licima ljudi u gomili, i nekoliko sekundi, koje su svima prisutnima izgledale duge kao večnost, potpuna tišina vladala je ulicom.

Džim Hering je opustio stisak šake oko drške svog revolvera zaključivši po toj tišini da je Vintrop odneo pobjedu, ako ne konačnu, onda bar privremenu. Ono što se nije desilo u naletu napetosti, sigurno se neće desiti ni sada kada su duhovi smireniji.

U tom trenutku nešto niže u ulici odjednom se pojavila Eni Flečer hitajući ka zatvoru. Iskrsnula je odjednom iz mraka i sada se nalazila odmah iza poslednjih redova gomile okupljene ispred trotoara. Kada je videla da je Al Vintrop uzeo komandu u svoje ruke, ona se probila kroz gomilu, jurnula pored Deninga i odgurnula Vintropovu ispruženu ruku s revolverom. Taj tre-

nutak učinio se Deningu pogodan da stupi u akciju. Malo pre toga bio je poražen i njegovo istupanje ispalo je kao blebetanje nepromišljene budale, pa je morao da na neki način taj utisak izbriše. Prilikom koja mu se pružila nije smeo da propusti. Odgurnuo je Vintropa u stranu i iza Eni jurnuo u zatvor. Ali, kada je Dening prošao kroz vrata praćen Vintropovom vikom i pogrđama, Džim Hering ga je zgrabio za ruku i tresnuo ga uz vrata. Dening je bolno kriknuo i na to su ostali, koji su dotle disciplinovano stajali na ulici, svi kao jedan jurnuli unutra. Al Vintrop je nošen bujicom ljudskih tela uguran u svoju kancelariju, pa onda odgurnut u stranu. Videvši da je Vintrop odgurnut pored zida, i Džim Hering se povukao pred opasnošću da bude oboren i izgažen nogama raspaljenih građana. Istovremeno je zgrabio Eni Flečer za ruku i gurnuvši je iza sebe, povikao.

– Ostanite tu iza mene. Neću dozvoliti ovim pijanim budalama da dođu do vas.

Hering je nastavio da uzmiče sve dok se nije leđima dodirnuo rešetke Holidejeve ćelije. Gomila se stopu po stopu kretala za njim, ali izgleda da se nikome nije žurilo da se uhvati u koštac sa Heringom koji je široko raširenih nogu stajao naslonjen leđima na rešetke, sa uperenim revolverom u ruci.

Došavši do nadohvat ruke od šerifovog pomoćnika, Džoš Dening je bio suviše oduševljen tolikim uspehom postignutim posle malopredašnjeg neuspeha, tako da nije ni pomišljao na uzmicanje. Doviknuo je šerifovom pomoćniku. – Džime, sklanjaj se sputa.

– Pustite šerifa Vintropa – rekao je Hering – a onda se gubite odavde. Šerif Vintrop vam je već rekao da se niko neće dočepati Doka Holideja i izvesti ga odavde na linč. On će ostati ovde i biće izveden pred sud.

Ohlađeni Heringovim čvrstim držanjem građani su zastali na polovini odaje i Al Vintrop se oteo od Berla Lomaza i ramenom odgurnuo Deninga koji mu je stajao na putu. Sav crven od ljutine pružio je ruku da dohvati Deninga za prsa i u tom trenutku Dok Holidej je ulučio pogodnu priliku. Hering je stajao naslonjen na rešetke sasvim blizu njemu, a isto tako i Heringova ruka sa revolverom. Holidej je pružio ruku i dograbivši Heringa za članak podlaktice, trgao ruku nazad. Munjevito je provukao drugu ruku kroz rešetke ćelije i isčupao revolver iz Heringovih stisnutih prstiju. Kada mu se Hering okrenuo i kroz rešetke se mašio da ponovo dočepa svoj revolver i Holideja, ovaj mu se hladno obratio. – Vi me ne interesujete mnogo, šerifov zameniče. Ove budale vas možda vole, a možda ne, i možda neće razmišljati mnogo o vama, ali znam da visoko cene šerifa, pa bi stoga za njega bilo bolje da dođe ovamo.

Eni Flečer je prigušeno kriknula iz grla. – Mili!

– Pođi kući, Eni – rekao je Dok – i ostani tamo.

– Ali, Džone, ne mogu da odem pre nego što mi još jednom kažeš da nisi učinio ono što ovi ljudi kažu.

– Rekao sam ti da pođeš kući. Sa mnom će biti u redu. Vintropu, priđite ovamo.

Al Vintrop je netremice zurio u Holideja i nije pokazao nameru da se makne sa svog mesta. Dok je palcem zategao obarač Heringovog revolvera i uperio ga na šerifa. Izraz lica mu je bio čvrst i odlučan, a oči su mu sevale ispod namrgođenih obrva.

Vintrop je uspeo da progovori. – Do vraga, šta to radite, Holideje...

– Dosta je bilo glupih priča i ludesanja – rekao je Dok. – Ovi ljudi su smogli snage da vas napadnu i odgurnu u stranu da bi se dočepali mene, šerife, ali ne verujem da će rizikovati da izgubite glavu kako bi me se dočepali. Suviše mnogo vas cene da bi vašu glavu dali za moju.

Vintrop je neko vreme pažljivo promatrao Holideja i na kraju je klimnuo glavom. – Do đavola sa tim glupostima, šerife – prasnuo je Hering. – On je u našim rukama, nikako se ne može izvući. Ako opali, možda će nekoga pogoditi, ali mi ćemo ga tada u svakom slučaju šćepati.

– Ne – rekao je Vintrop pogleda prikovanog za Doka Holideja. Na njegovom izbornom licu nije bilo ni traga straha. – Nemojte ništa preduzimati, pustite mene.

Za sve vreme razgovora Eni Flečer se nije ni pomerila i niko je ni dodirnuo. Dok je međutim pogledao sa senkom ljutine u očima i sa prizvukom zapovesti u glasu resko ponovio. – Učini kao što sam rekao, Eni, ne komplikuj mi i ne otežavaj položaj!

Suznih očiju Eni se odjednom okrenula i istrčala iz zatvorske zgrade. Dok Holidej je sačekao da Vintrop priđe bliže do ćelije i prislonivši cev Heringovog

pištolja na njegovu slepoočnicu, naredio je.

– A sada, vi ostali gubite se odavde! Brzo!

Džoš Dening je sa paklenim besom, iskolačenih očiju presekao Doka Holideja, a kada je progovorio, otkrio je ispod usana čvrsto stisnute zube. – Znaj da nećeš tek tako proći sa ovim, Holideje! Časna reč, znao sam da će na kraju doći do ovoga i zato mi se nisi dopadao od prvog momenta kada sam te ugledao.

– Ti me nikada nisi voleo, Dening, zbog toga što nikada nisam bio neumeren potrošač tvojih pića. To je merilo po kojem ti ceniš ljude... da li piju, odnosno da li piju mnogo ili malo. Oni koji ne piju mnogo, nisu za tebe od koristi i nisu ti interesantni. Ali, biti čovek zaslužan za jedan linč, to je već nešto. Takva reputacija bi ti privukla mnoge goste i donela bi veliki profit, zar ne?

– Vidićeš! – povikao je Dening.

Holidej je sačekao trenutak, a zatim munjevito nanišanio i ispalio hitac u zemlju između Deningovih čizama. Dening je prestrašeno skočio unazad, a iz grla mu se oteo oštar, prigušen neartikulisan krik.

I sam malo ohlađen, Kip Moris je zapitao. – A šta ćeš uraditi sa našim čuvarima zakona, Holideje? Da znaš, ako im nekim slučajem bude falila makar dlaka sa glave...

– Neće im faliti ni ta jedna dlačica o kojoj govoriš, ako budu razumni i ako budu radili ono što im kažem.

– A šta je to što bi trebalo da rade?

– Čuće šta želim od njih čim se vi pi-

janci vratite svojim čašama u Deningovom salunu.

– Ne zaboravi da u rukama imamo tvoju žensku i da ćemo od nje saznati sve tvoje planove – pripremio je Dening.

Dok Holidej ga je pogledao smrknu-to. – Je li to način kako ostvaruješ svoje planove, Dening? Ako jeste, neka ti to služi na čast, ali ne verujem kako će ostali dopustiti da učiniš neko zlo jednoj ženi... Ženi koja očigledno nema nikakve veze sa ovim.

Poljuljan u svom držanju Dening se nesigurno osvrnuo oko sebe tražeći podršku. Ali, svi su izbegavali da ga pogledaju u oči. Osećajući da je izgubio igru, krčmar je besno opsovao i rekao. – Ako šerifu i njegovom pomoćniku učiniš nešto nažao, Holideje, znaj da će to sigurno biti tvoj kraj. Gonićemo te do nakraj sveta, a kad te uhvatimo, rastrgnućemo te na komade.

– Ja nikuda neću bežati – rekao je Dok. Pritisnuo je cev revolvera Vintropu na slepoočnicu i bezizraznim hladnim pogledom pogledao kroz rešetke na okupljene ljude. Neki od građana počeli su u nedoumici da se premeštaju s noge na nogu i nekoliko njih odjednom su se okrenuli i pošli prema izlaznim vratima. Ostali su jedan po jedan pošli njihovim primerom. Poslednji su izašli Džoš Dening, mrmljajući kletve i psovke, a za njim Berl Lomaz i Kip Moris.

Kada je Moris izlazio na vrata, Dok je doviknuo za njim. – Morise, bilo bi dobro za sve nas ako bi doktora Fišera doveo ovamo. Cela ova gužva potekla je od njega, od onih njegovih takozvanih

dokaza da je Rajt umirući optužio mene za ubistvo, to jest, da sam ja kriv za njegovu smrt. Pre nego što bilo šta drugo počnem, hteo bih da to pitanje rascistim.

Moris je zastao na vratima i pogledao šerifa. Kada je Al Vintrop potvrdno klimnuo glavom u znak da posluša, Moris je sav zbunjen i neodlučan izašao iz zatvora.

Dok Holidej je nastavio da izdaje naređenje. – Zameniče, zatvorite ta vrata i navucite rezu. Nemojte ih otvarati sve dok doktor Fišer ne dođe. A kada njega pustite unutra, otključajte moju ćeliju.

Hering ga je pažljivo posmatrao očima usjaktelim od besa, očigledno ponet neodoljivom željom da ščepa Doka Holideja u svoje ruke i da mu naplati za sve nevolje koje je prouzrokovao. Ali je mudri Al Vintrop shvatio šta se događa u duši njegovog zamenika i okrenuvši glavu od cevi pištolja, ali ne skidajući pogled sa Holidejevih očiju, zapitao Doka smirenim glasom.

– Hoćete li sada, pošto je sve u vašim rukama, iskoristiti šansu i pobeći, Holideje?

– Ne, ostajem ovde.

– Zašto?

– Zato što želim da kada odem iz ovog grada, otputujem kao slobodan čovek. To bi trebalo da bude vrlo skoro, možda još sutra.

Džim Hering je poslušao što mu je rečeno, zaključao vrata i vratio se do sredine ođaje. Natmurenog lica gledao je Doka Holideja. Holideju je bilo jasno, da će ako mu se pruži makar najmanja mogućnost da uspe, Hering pokušati da ga iznenadi i da ga razoruža. Pošto je

tako nešto najmanje želeo, naredio je Heringu da sedne na писаći sto i da se odatle ne miče. Zatim je izašao iz ćelije, pošto je Hering pre toga otključao. Gurnuo je Al Vintropa prema писаćem stolu gde je sedeo Hering, a zatim, uzевši iz писаćeg stola svoj revolver, prišao prozoru i proverio šta se događa na ulici. Pred zatvorskom zgradom nalazila se gomila ljudi, ali oni su sada stajali kao ukroćen čopor goveda. Dening, Lomaz i Moris nisu bili među njima.

Okrenuvši se prema šerifu i njegovom zameniku, Dok je rekao. – Pošto su sada svi aduti u mojim rukama, za vas dvojicu bilo bi najbolje da obratite pažnju na ovo što ću vam reći. Čejn i Preskot su negde u ovom gradu. Može biti da su maločas bili među gomilom linčera da bi videli šta se događa. Pošto ja dosta dobro znam tipove kao što je Čejn, siguran sam da se neće povući a da ne pokuša da se dočepa opljačkannog novca. E baš to ćemo mu dozvoliti da preduzme: neka pokuša da ga se dočepa.

Vintrop je seo na ivicu писаćeg stola i zažmirio jednim okom. – Šta to imate na umu, Holideje?

– Pre svega, hoću da razgovaram sa Fišerom. Rajt me je video u svojoj banci, ali nije me mogao videti sa revolverom u ruci. Prema tome, nema dokaza da sam u banku ušao svojevoljno i sa namerom da pljačkam, niti da sam tom prilikom učinio neko zlo Rajtu. Drugo –, vas dvojica ste se maločas složili s tim da sam ja sprovodio Čejna i Preskotta nazad prema Vilburg Springsu i da nisam išao prema otvorenoj preriji na

severu, gde nijednog od nas nikada ne biste našli – Vintrop je osetio na sebi Heringov prodoran pogled kao dve oštre strele, ali je potpuno zanemario stav i razmišljanje svog zamenika i rekao. – Ako bismo poverovali da je sve to istina, Holideje, zar ne bi bilo bolje za vas da nam predate taj revolver i da nas pustite da dalje mi vodimo istragu? Ako su Čejn i Preskot u gradu, mi ćemo ih vrlo brzo naći. Setite se da smo ih zamenik Hering i ja jasno videli tamo u brdima, gde vi tvrdite da ste ih držali na nišanu revolvera. Ja mislim da bismo ih prepoznali i da bismo ih pritvorili.

– A zbog čega biste ih pritvorili, šerife?

– Zbog pljačke banke.

– Oni bi u tom slučaju ispričali nešto sasvim suprotno nego ja, vi to dobro znate, šerife.

Vintrop je potvrdno klimnuo glavom, kao da je o toj mogućnosti već razmišljao. – U tom slučaju, čini mi se da smo u šah-mat poziciji. Ne vidim šta bismo drugo mogli uraditi.

– Ne, ja vidim. – Dok Holidej je prešao preko odaje do šerifa, obrva nabranih od razmišljanja. – Ja znam gde je opljačkani novac i kada za to dođe vreme, ja ću ga vratiti. Ali pre toga, moram se dočepati Preskota.

– Preskota? – rekao je Vintrop. – Ali, iz onoga šta ste nam rekli, Čejn je glavni.

– U ovom slučaju nije – rekao je Dok. – Preskot je ubio Rajta i zato mi je potreban on.

– A šta sa Čejnom?

– Ne znam, ali mislim da će Ajk Čejn odlučiti da sačeka dok izađem iz zatvora. U ovom momentu želim da pustite u grad glas da nisam doneo no-

vac sa sobom i da sam ga negde sakrio. Za Heringa, to bi trebalo da bude vrlo jednostavno. Takođe bi trebalo da bude vrlo lako uhvatiti Čejna i Preskota.

– Tako? Jednostavno? – zapitao je Hering. – Po noći, dok se po gradu svuda muvaju ovi pijanci i smetaju i drugima i sebi?

Dok Holidej je oštroumno pogledao Ala Vintropa. – Čejn će biti samo na jednom mestu, šerife.

Vintrop je upitno digao obrve.

– U kući na brdu sa Eni. Čejn će otići tamo da bi od nje saznao šta ga interesuje, a možda i da je iskoristi kao sredstvo za pogađanje. On zna da ja ne bih dozvolio da neko nedužan strada zbog mene, pa će u zamenu za nju tražiti deo novca. Ja ću prihvatiti da se s njim nagodim i Hering će mu odneti poruku.

Džim Hering je ljutito dunuo kroz nos. – Želite da vam pomognem, Holideje. Zaista imate drskosti u sebi kad to tražite posle onoga što ste učinili.

– Ono što sam učinio zameniće, ako imate razuma i umete da razmislite, je moj povratak u ovaj grad, sa ciljem da stvari razjasnim i dovedem ih u red. Mogao sam i pobeći da se nikada ne vratim, zar ne? Niko me nije tukao po ušima da dođem da objašnjavam Eni i vama šta se desilo. I šta bi onda bilo? – Dok Holidej nije sačekao da mu šerifov pomoćnik odgovori, već je duboko zamisljen nastavio da hoda gore-dole. – Ali, ja sam se ipak vratio, čoveče, zar vam to ništa ne znači, i sada sam ovde sa svim adutima u rukama. Prema tome, radićete ono što vam ja kažem.

– A ako neću? – zapitao je Hering.

– Onda će biti zlo za vašeg šerifa, zameniće?

Hering ga je prodorno pogledao. – Ubićete ga?

– Bez svoje krivice doveden sam u smrtnu opasnost iz koje sam se srećno izvukao, ali na kocki je ostao moj ugled i dobar glas, do kojih mi je podjednako stalo. Sem toga, mojim planom doveo sam u opasnost jednu nedužnu ženu. Ne zadržavajte me suviše dugo, mister, jer ćete zažaliti. Suviše mnogo je na kocki.

Vintrop se spustio sa ivice stola na noge i prodornim pogledom zagledao se u Holideja. Dugo ga je gledao i onda rekao. – Ako je to sve istina, Holideje, onda mi recite još jedno.

– Kažite.

– Gde je bančin novac. Ako mi kažete gde je, biću dosta sklon da poverujem u vašu nevinost. Znam da se ne možete izvući iz ovog zatvora jer vas napolju na ulici čeka četvrtina grada. To znate i vi, pa možda na ovaj način, prevarom, nastojite da sebi otvorite put.

– Novac se nalazi na kraju brdskog puta – rekao je Dok bez dvoumljenja. – Na prvoj padini nekih dve stotine metara daleko od puta nalazi se jedna velika stena. Iskopao sam pored nje rupu i tamo sam sakrio novac.

Vintrop je klimnuo glavom, a onda se obratio Heringu. – Džime, idi do kuće na brdu i ako je Čejn tamo, saopšti mu Holidejevu poruku. Reci kako je Holidej spreman da s njim deli novac pod uslovom da se ništa ne desi devojci, ali pazi da suviše ne pritiskaš Čejna. Može to pogrešno shvatiti. Hoću da omogućim ovo pregovaranje.

– A šta posle toga? Da ga pustimo da pobjegne?

Al Vintrop se nasmešio krajičkom

usana. – Ne verujem da je to Holidejeva namera.

Hering je zbunjeno pogledao svog pretpostavljenog. – Vi mu verujete?

– Harold Rajt je možda nešto pogrešno video, a možda nije video sve što je trebalo da vidi. To je moguće. Sve ostalo se uklapa u Holidejevu priču, kako se meni čini. U svakom slučaju, šta drugo možemo da učinimo?

Hering je opsovao jer je Dok Holidej ponovo uperio revolver Vintropu u glavu. Dok je uzeo Heringov revolver iz svog pojasa i bacivši mu ga rekao. – Evo, uzmite ovo. Može vam zatrebati.

Hering je pogledao revolver u svojoj ruci.

Primetivši njegovu neodlučnost, Vintrop mu je zapovednički rekao. – Hajde pođi, Džime. Možda nemamo vremena za rasipanje.

Hering je stavio revolver u futrolu i uzevši šešir sa stola, stavio ga na glavu. Bez ijedne reči više, prešao je preko odaje i izašao napolje. Dok Holidej je zatvorio vrata za njim i navuka rezu, a zatim ćutke pogledao Vintropa.

Vintrop je progovorio dosta tihim glasom. – Ima samo jedna stvar koja me brine, Holideje. Ako mi i za to date pravi odgovor, možda ću u potpunosti stati na vašu stranu, a to za vas nije bez značaja.

Dok Holidej je glavom dao znak da Vintrop nastavi.

– To je činjenica da se vi i Čejn poznajete. Palo mi je u oči kao dosta čudno kako vas Čejn tako dobro poznaje da se usudio da vas povede sa sobom u dvorište banke i da vas posle pod pretnjom revolvera natera da radite ono što on hoće. Kako to da je odabrao baš vas?

– Objašnjenje je prosto – rekao je Dok. – Mi se poznajemo od ranije.

– Iz nekih zajedničkih poslova?

– Ne, nisu bili u pitanju nikakvi zajednički poslovi. On me poznaje iz vremena od pre tri ili četiri godine. Sreli smo se u jednoj kockarnici i ja sam ga otkrio da pakuje karte. Zbog toga je morao da vrati sav novac koji je na kocki dobio, pa je bio prinuđen da u Silver Kriku, tako se zvao taj grad, opljačka banku. Naravno, niko nije znao da je to baš on uradio, ali sumnjalo se na njega. Omrznuo me je zbog toga što je posle pljačke morao da beži mesecima i verovatno da je zbog toga dobro zapamtio moj lik. Što se mene tiče, ja kao kockar dobro pamtim lica i to vam je objašnjenje kako smo se prepoznali. Što se tiče drugog dela pitanja, zašto je baš mene iskoristio za taj poduhvat, dva razloga su u pitanju. Prvo, što je znao da me Rajt mora poznavati, a drugo, hteo je da mi se osveti. Konačno, pred uperenim revolverom morao sam da ga slušam, baš kao što ste i vi morali da slušate mene. Eto sad valjda sve shvatate.

Na Holidejevo iznenađenje izgledalo je da mu je Vintrop poverovao. Kada je Holidej završio, šerif je rekao. – Čini mi se da se sećam toga. Pre nekoliko godina šerif Silver Krika upozorio me je na nekog sumnjivog kockara. Mislim da sam kasnije čuo kako je ta pljačka banke ostala nerazjašnjena. – Vintrop se ljubazno osmehnuo Holideju, po prvi put od kako su se sreli. – Da sam sve ovo od početka znao, Holideje, možda bih vam mnogo više bio od pomoći. No, sada to više nije važno. Recite mi koliko imate poverenja u Džimovu sposobnost da Čejna privoli na pregovore sa nama?

– Vrlo malo. Čejn je bistar i lukav čovek.

– A Preskot?

– On radi ono što mu Čejn kaže.

– U tom slučaju, mislim da bi bilo bolje da i mi pođemo tamo – rekao je Al Vintrop. – Džim je dobar šerifov pomoćnik, ali je još neiskusniji i može upasti u neku zamku. On još ne ume da sve sagleda do kraja i da predvidi događaje, nego čeka da ga događaji povuku u akciju. Ova situacija traži iskusnijeg i veštijeg čoveka.

Holidej se palcem i kažiprstom pogladio po vrhu brade. Bio je neispavan, umoran i još uvek je u sebi osećao posledice dugotrajne napetosti. – Šta imate time na umu, šerife?

– Mislim da bi bilo dobro da zatvorimo sve izlaze iz grada. Ovi ljudi pred zatvorom poslušaću moja naređenja.

Holidej se malo zamislio. – A šta će biti sa Eni? Jeste li mislili na nju?

– Kao što ste rekli, Holideje, to je bio vaš plan i znali ste da postoji rizik. Ne vidim kako biste sada mogli odustati od tog plana.

Dok Holidej je prišao pisaćem stolu, stavio na njega Heringov revolver i iz fioke uzeo svoj „kolt“ sa drškom od slo-nove kosti. Čelo mu je bilo orošeno sitnim graškama znoja. Očajnički je pokušavao da smisli neki bolji plan kako da se izađe iz ćor-sokaka u koji su zapali, ali mu ništa nije dolazilo na um. Igrao je na kartu da je Preskot od onih ljudi koji neće dopustiti da se neko zlo desi osobi ženskog pola, i u isto vreme da je tip koji neće rizikovati život za neki sumnjivi dobitak, makar bila u pitanju i veća suma novca. Očekivao je da će Preskotov verovatan potez biti da se povuče ako primeti da okolnosti

idu protiv njega i da će posle toga sačekati neku povoljniju priliku.

– Hajdemo, šerife – rekao je Dok.

Vintrop je prešao preko odaje do zidnog ormarića s oružjem i uzeo odatle jednu pušku. Proverio je kako radi zatvarač, uzeo nekoliko rezervnih metaka iz fiočice, a onda odjednom uperio pušku na Holideja. Holidej je ljutito sevnuo okom i ruka mu se spustila na dršku revolvera.

No, Vintrop se samo kratko osmehnuo. – Ovo je samo šala, Holideje. Ne budite kao moj zamenik. Morate naučiti da kad jednom donesete zaključak, taj zaključak ne menjate zbog svakog sitnog detalja.

Vintrop je spustio pušku i uputio se ka vratima. Otvorivši ih, izašao je napolje, prešao do ivice trotoara i pozvao okupljenu gomilu da ga sasluša. Čvrstim, autoritativnim glasom rekao je.

– U ovom gradu nalaze se dva čoveka koje bih hteo po svaku cenu da šcepam. Može biti da ste ih pre pljačke banke već videli na ulici ili ispred saluna, ili negde u blizini. U svakom slučaju, to su neki došljaci. Stvar je u tome što bih hteo da svi koliko vas ima zauzmete pozicije na ulicama, tako da niko ne može niti da uđe niti da izađe iz grada a da ne bude primećen i zaustavljen. Tražim od vas da zaustavite i zadržite svakog nepoznatog čoveka koji naiđe na vas.

Dok je on to govorio, građani su radoznalo zurili u Holideja. Videvši zbunjenošću i nedoumicu na njihovim licima, Vintrop je dodao.

– Zasada Doka Holideja ostavite na miru. Želim da mu niko ne smeta i da ga ne uznemirava.

Rekavši to, Al Vintrop je pošao tro-

toarom. Stigavši do saluna, pritiskom ramena raskrilo je leptir vrata i propustio Doka Holideja da uđe ispred njega. Prošavši ispred šerifa, Dok Holidej se uputio prema šanku iza kojeg je stajao Džoš Dening, široko otvorenih usta od zaprepašćenja što u salunu vidi čoveka koji je do maločas bio uhapšenik u zatvoru.

Vintrop se napravio da nije zapazio Berla Lomaza i Kipa Morisa, jedine goste saluna u tom trenutku i obratio se Deningu. – Džoše, hoću da zatvoriš lokal i da se svi udaljite odavde. Berl, ti i Moris pođite i pridružite se ostalim građanima. Oni će vam reći šta treba da radite.

Dening je spustio čašu sa pićem na šank i zagledao se u Doka Holideja. – Šta, do vraga, ovaj čovek radi ovde, Ale? Da li te je prinudio oružjem da ga pustiš?

– Holidej i ja smo se o nečemu dogovorili, Džoše, ali naš sporazum se tebe ništa ne tiče – Vintrop se neprimetno namrštio i žmireći očima, prodorno pogledao Džoša Deninga. – A sad me dobro slušaj šta ću ti reći, Džoše. Ti si večeras napravio dosta štete ovom gradu i znaj da je to krajnja granica do koje sam mogao da tolerišem tvoje nesmotrenosti. Ako napraviš još neku glupost, naći ćeš se u zatvoru. Prema tome, zatvori salun i više se ni u šta ne mešaj. Ako nekim slučajem primećim da se nisi pridržavao ovog mog saveta, videćeš da ti nisam oprostio grešku što si večeras podigao grad na uzburu i bezakonje.

Dening je pobledo u licu kao da je posut kredom. Pogledao je bespomoćno Berla Lomaza i Kipa Morisa, tražeći od njih podršku protiv šerifovih pretnji,

ali obojica njegovih prijatelja pokazivali su previše želje da poslušaju ono što im je Al Vintrop rekao. Kada su se bez reči uputili prema vratima, Dening je izašao iza šanka i skinuo svoju šankersku keclju.

– Ne shvatam šta se desilo – rekao je Dening.

– Nije ni potrebno da shvatiš – presekao ga je Vintrop oštro. – Samo ti radi ono što sam ti rekao, i to brzo i bez pogovora.

Dening je šumno progutao vazduh i bez daljeg komentara poslušao šerifovo naređenje. Zatvorio je kapke na prozorima i bočna ulazna vrata, a zatim i zadnja vrata prema dvorištu.

– Glavna vrata možeš ostaviti otvorena, Džeše – rekao je Vintrop.

Dening je poslušao i bez reči izašao napolje.

Dok Holidej se obratio Vintropu. – Kakav to plan imate na umu, šerife?

– Plan mi je da Čejna i Preskota domamim do vas. Da ih nekako stavim vama nadohvat ruke – rekao je Vintrop.

– Posle toga će sve zavisiti od vas. Istina da je u pitanju bančin novac i moja dužnost, ali to može da pričeka i za kasnije. Pružiću vam šansu da spasete svoj ugled i svoju draganu ako bude sa njima, što pretpostavljam da će biti. Kad stupite u vezu sa njima, moraćete sve da obavite sami. Na moju pomoć računajte tek ako dođe do nevolje.

Dok Holidej je izvesno vreme stajao zamišljen pre nego što je klimnuo glavom u znak da se slaže. Al Vintrop mu je prišao i stavivši mu ruku na rame, dodao prijateljskim glasom. – Nadam se da će vam plan uspeti, Holideje. Iskusan, ste vi čovek... i hrabar.

Rekavši to, Al Vintrop je izašao iz sa-

luna. Našavši se napolju, pošao je trotoarom prema izlazu iz grada, u želji da proveri kako sprovode njegova naređenja o blokadi. Ugledao je Džima Heringa na vratnicama Holidejeve kuće baš u trenutku kada je začuo pucnje iz pištolja. Hering je pao na zemlju i Al Vintrop je začuo usplahirene glasove i viku. Pogledao je gore i dole niz ulicu, ali na vidiku nije bilo nikoga. Sišao je sa trotoara na kolovoz i uputio se ka gornjem delu grada.

*

Doktor Fišer je sedeo na verandi svog doma i pušeci cigaretu, posmatrao aktivnost koja se oko njega odvijala. Bilo mu je jasno da se u proteklih par dana ponašao kao prava budala. Godinama je radio na tome da stekne ugled i da se ljudima u gradu predstavi kao čovek koga treba poštovati. Na žalost, njegovi postupci poslednjih dana sahranili su sve ono što je godinama s mukom postigao. Pogrešio je utoliko što je prebrzo doneo neke zaključke, a čak i po njegovom ličnom mišljenju, čovek koji se povede za opštom psihozom i bez ozbiljnog i logičnog razmišljanja donese zaključke sa ozbiljnim posledicama, ne može se smatrati ničim drugim nego običnom budalom.

Nadao se samo da će se ono što je zabrljao rešiti na zadovoljavajući način i da će kasnije, kada sve muke i nevolje zbog učinjenih grešaka budu za leđima, biti u stanju da ponovo povрати svoj izgubljeni ugled. Nadao se takođe da će Dok Holidej nekako, i bez njegove pomoći, jer, iskreno govoreći, sada više nije znao šta bi on sam u sadašnjem stanju stvari mogao pomoći, izaći iz cele

ove zbrke i neprilike u koju ga je svojom nesmotrenošću uvalio, živ, zdrav i poštovan. Ako se to ne bih desilo i ako bi se nešto Holideju dogodilo, i još gore, ako bi se nešto dogodilo Eni Flečer, Fišer je znao da nikada više ne bi mogao mirno da pogleda u oči nikome u tom gradu. Morao bi otići i negde drugde potražiti mesto za život.

Osećajući se krajnje bedno, posmatrao je ljude koji su se kretali tamo-amo po gradu. Fišeru je izgledalo da to kretanje nije besmisleno i da ljudi idu za nekim određenim ciljem. Video je kada su šerif i Dok Holidej izašli iz zatvorske zgrade i kako se Vintrop obratio gomili ispred zatvora, posle čega su se ljudi razišli u raznim pravcima. Odmah zatim Dok Holidej i Vintrop su prešli preko ulice i ušli u Deningov salon.

Doktor Fišer je ustao iz svoje stolice za ljuljanje, prišao ogradi verande i stao da čeka. Nije znao šta se u gradu događa, ali mu je bilo jasno da je nešto u toku. Pre svega, bilo je očigledno da je Holidej preuzeo dominantnu ulogu u toku događaja i da je u tome na svoju stranu pridobio i šerifa Vintropa. Kako bi inače drukčije bilo moguće da, bez ikakvog vidljivog znaka pritiska, Vintrop hoda rame uz rame sa Holidejem i da ga otprati do saluna Džoš Deninga? Fišer je odjednom shvatio da je Deningu posvetio nedovoljno pažnje. Bio je glup, postupio je kao samozadovoljna budala i to mu se sada svetilo.

Kada je Vintrop izašao iz saluna, pošto su otuda prethodno izašli Berl Lomaz i Kip Moris, Dening se posle kraćeg razmišljanja uputio za dvojicom svojih saradnika. Za doktora Fišera sve je to bila nerazjašnjiva zbrka u kojoj se nije mogao snaći. Zatim je na gornjem kraju grada, tamo gde se nalazila Holidejeva iznajmljena kuća, odjeknula

pucnjava. Doktor Fišer je obrisao znoj sa visokog čela. Odjednom mu je došlo da mora saznati šta se događa.

Kada je Lomaz prolazio pored njegove kuće, Fišer je sišao sa verande i odšetao do vratnica dvorišta da ga pričeka. Moris se nalazio sasvim blizu vratnica kada je primetio da mu Fišer prilazi.

– Traži vas šerif Vintrop, doktore – rekao je.

– Fišer se trgao. – Šta hoće?

– Holidej je uspeo da se oslobodi i pošto je neko vreme revolverom ubeđivao Vintropa, ovaj je rekao da bi hteo da govori s vama. Mislim da je to u vezi sa vašom izjavom... znate o onome što je Rajt rekao pre smrti.

Na Fišerovom licu jasno se ukazao izraz nesigurnosti i nelagodnosti, i Lomaz i Moris su to zapazili. Izmenjali su začuđene poglede pre nego što je Lomaz zapitao. – Vi ste, doktore, to dobro čuli, zar ne? Hoću da kažem, Rajt je sigurno rekao ono što ste vi izjavili.

– Da, rekao je baš ono što sam izjavio. Ja nisam lažov.

– Ma niko vam ne kaže da ste lažov, doktore – požurio je Moris da se opravda. – Pitam vas samo zbog toga što nam je mnogo čudno da Holidej nije pobe-gao daleko odavde iako je za to imao mogućnosti. Sada bi bio daleko u pre-riji, slobodan kao ptica na grani, ali on to nije uradio, nego je došao ovamo i sada hoće da razgovara sa vama. Šta mislite, doktore, šta bi to moglo da znači?

Fišer je stisnuo usne. – A otkud bih ja to mogao da znam.

Moris i Lomaz su se trgli od žestine i strogosti koje su probijale iz doktorovog glasa. Ne trudeći se da razume razloge njegove odbojnosti, Lomaz je rekao. – U redu, mi smo učinili ono što nam je rečeno, Kipe, i sad bi bilo dobro

da odemo dalje. Noćas ćemo imati dosta posla.

— Kakvog posla?

— Pa ne znamo baš tačno kakvog, doktore — rekao je Lomaz. — Sve što znamo je to da su Vintrop i Holidej zaposlili sve muškarce u gradu da čuvaju ulaze u grad i da obojica izgleda znaju šta hoće. Može biti da je Holidejeva priča ipak istinita. Ne bi mi se ni malo svidelo da utvrdim kako je on pošteni čovek, a da sam ga ja drukčije ocenio i ponašao se prema njemu kao prema lupežu.

Moris i Lomaz su se udaljili ostavljajući Fišera da zabezegnuto zuri za njima. Pognute glave Fišer je nesigurnim korakom prešao stazu i popeo se na verandu, gde je potražio utočište u svojoj stolici za ljuljanje.

VIII

— Slušaj dobro, curice, ne želimo da nam prirediš neko iznenađenje. Jesi li me čula? Neću nikakve glavobolje! Sedi mirno gde si i radi sve ono što ti kažemo, tačno onako kao što ti kažemo i onda kad ti kažemo. U tom slučaju, niko ti ništa neće učiniti. Jesi li razumela?

Eni Flečer je nemo klimnula glavom.

Ajk Čejn je stajao pored pobledle Eni sa revolverom prislonjenim na njenu slepoočnicu. Uprkos njenom strahu, koji se iskazivao bledilom lica i pritajenom drhtavicom, Eni je uspela da izgleda pribrana. Još jednom je klimnula glavom i glasom koji je samo uz veliki napor izgledao uobičajen i miran rekla.

— Ja vam ničim neću pomoći u vašim planovima. Time što ste došli ovamo

i ponašate se kao razbojnici, dokazali ste mi, a dokazaćete i svima ostalima u gradu, da Dok Holidej nema ša vama nikakve veze.

— Niko ne zna da smo mi ovde, curice — odvratio je Čejn sa lukavim osmehom. — Prema tome, niko neće ništa zaključiti iz našeg ponašanja. Moramo što pre da se vidimo sa tvojim momkom i da od njega uzmemo naš novac. Ako se budeš držala kako treba, onako kao što sam ti maločas rekao, možda ćete vas dvoje još dugo, dugo poživeti zajedno.

U tom trenutku Džed Preskot, koji je sve vreme stajao pored prozora, iznenada se okrenuo i pozvao. — Dođi ovamo Ajk.

Čejn je povukao Eni da ustane i grubo je gurnuo preko odaje. Pogledao je u pravcu gde je Preskot pokazivao prstom preko ograde verande u noć. Čejnovo lice izvilo se u grimašu. — To je šerifov zamenik, je li tako?

— Da.

— Šta li on hoće? Izgleda kao sigurno da ide ovamo.

— Uskoro će ceo grad znati da ste ovde — rekla je Eni. — Oni će vas uhvatiti i bićete obešeni zato što ste ubili mister Rajta.

Preskot je pogledao sa ciničnim osmehom na usnama pre nego što je promrmljao. — Niko neće uhvatiti i obesiti Džeda Preskota, curice, to vam garantujem. — Pobrinuću se za to.

— Oni vas gone. Zašto ne odete odavde dok još imate vremena.

Čejn je zgrabio za ruku, zavitlao i odbacio do suprotnog zida. — Zaveži! Rekao sam ti da govoriš samo onda kad ti to kažemo. Nemoj me ometati u razmišljanju. Moram da razmislim o svesmu i da smislim šta da se radi, a to ne mogu ako mi ti stalno blebečeš pored uha.

Eni se protrljala po potiljku, jer je glavom udarila o zid. Mrzela je tog čoveka više nego što je ikada pomišljala da nekoga može mrzeti. Shvatila je kako se Dok morao osećati u kandžama ove životinje od čoveka. Ništa mu nije vredelo što je brinuo svoju brigu i nikoga nije dirao, jer je ovaj čovek-zver bezobzirno koristio sve i svakoga ko mu se našao na putu.

– Mislim da ga mogu pogoditi – primetio je Čejn. – Štiti me, Džede, i jednim okom motri na nju.

Čejn je prišao vratima i otvorio ih. Kuća je počivala u mraku, pa je znao da se ne izlaže nikakvom riziku ako izađe na neosvetljenu verandu. Stao je odmah kod poslednjeg stepenika i pažljivo nanišanio na osobu koja se nalazila pred vratnicama. Kada je ispalio metak, primetio je da je tane otkinulo iverku sa stuba vratnica, a odmah zatim šerifov zamenik je uzvratio vatrom i naterao Čejna da se povuče. Čejn je žurno utrčao u kuću i uz tresak zatvorio vrata za sobom.

Noćnu tišinu prekinuo je Preskotov glas. – Mi imamo u rukama Holidejevu žensku, zameniće! Budite, dakle, mirni, ili će ona dobiti kuršum!

– Znam da u rukama imate Eni Flečer – glasio je Heringov miran odgovor.

– A mi smo opet blokirali ceo grad. Sa vama je svršeno, pa prema tome, izađite napolje sa rukama dignutim uvis.

– Idi do đavola! Ako budete pucali, žena će dobiti svoje! – povikao je Čejn.

Nastala je tišina. Tada se na trotoaru pojavio Al Vintrop. Kretao se pri mutnoj mesečini koja se probijala kroz prozore iza oblaka razbacanih na nebu. Čejn ga je ugledao i digao revolver da nanišani, ali mu je Džed Preskot rekao da ne puca. – Da vidimo šta je naumio, Ajk. Sve ovo mi se nikako ne sviđa.

– A kome se sviđa. Moramo se dočepati Holideja. Imamo čime da se pogadamo jer nam je u rukama njegova cura, a on neće dopustiti da devojka strada. Vintrop će ga verovatno u tome podržati.

– Svakako. Mislim da je to baš ono što su oni i naumili, Ajk. Zabrljao si. Mnogo si zabrljao.

Natmurenog lica Čejn se obratio svom ortaku. – Šta ti to govoriš, Džede?

– Mislim da je ceo ovaj događaj smislilo Holidej. On je u zatvoru uzeo komandu u svoje ruke i odatle poslao devojku ovamo. Zašto misliš da bi on to uradio ako mu cilj nije bio da uveri šerifa kako je nevin? Rajt je umro i gomila je htela da Holideja obesi, prema tome, on je morao da spasava svoju kožu.

– Hoćeš da kažeš kako je rizikovao njen život da bi spasao svoju kožu? – dreknuo je Čejn.

– Može biti da je računao da će se događaji razvijati baš ovako kao što se razvijaju... da će šerif i njegov pomoćnik sa građanima doći ovamo i uhvatiti nas u ovoj rupi iz koje nemamo kuda da odemo. Zabrljao si, Ajk, kao što sam oduvek znao da ćeš zabrljati. Trebalo je da ostanem sam i da se ne udružujem sa tobom. Tako bi mi bilo bolje.

Čejn je prosiktao kroz zube gadnu kletvu, prišao do Eni i prislonio joj cev revolvera na glavu. – Niko mene neće uhvatiti – rekao je. – Imam nju kao zalogu i pogađaću se.

– Zaveži. Izgleda da šerif hoće nešto da kaže, a mene baš interesuje da ga čujem – kazao je Džed Preskot i trenutak kasnije do njih je dopro dubok jak glas Ala Vintropa.

– Čejne i Preskote, čujte me, ja sam šerif Vintrop i ja održavam red u ovom gradu. Ono što ja kažem to se sluša.

– A ja kažem, mister – izustio je Čejn u jednom dahu promuklim glasom – da si onog momenta kad izađeš na svetlost mrtav. Dobićeš metak.

Eni je stajala pored Čejna sa njegovim revolverom prislomljenim na slepo-očnicu. Podrhtavajući od straha, pitala se da li bi Dok zaista rizikovao njen život da spase svoj. Ako je to tačno, bila bi razočarana jer ga je volela, ali ne i začuđena. Ko bi još rizikovao glavu zbog jedne salunske zabavljačice, bezvredne osobe bez budućnosti.

– Dok Holidej je od sebe otklonio sumnju da je bio u dosluhu sa vama – doviknuo je šerif dalje. – U ovom momentu on je u salunu i očekuje vas. Hteo bi da se sa vama nagodi i da vam u zamenu za bezbednost te devojkice ponudi nešto što vi želite, a kao šerif ovog grada ja sam spreman da mu tu nagodbu dopustim. Ono što biste trebali da učinite, to je da izađete iz te kuće i da sa sobom povedete devojkicu. Niko vas neće zaustaviti, niti će na vas pucati dok budete išli ulicom do saluna. Ja ću vas sačekati ovde. Predaću vam revolver i vi me možete zadržati kao taoca dok ne završite posao sa Holidejem. Kada to završite, možete me i dalje zadržati dok ne pobegnute iz grada i dočepate se bezbednosti.

Čejn je tiho procedio kroz zube. – To je neka klopka.

Džed Preskot nije bio siguran da je Čejn u pravu. Po prvi put od kako je šerif počeo razgovor s njima, on se obratio Alu Vintropu – Šta to Holidej ima da nam da u zamenu za devojkicu, šerife?

– Ima da vam saopšti mesto gde se nalazi opljačkani bančin novac. Sakrio ga je negde van grada. Skrovište nije daleko odavde, ali, vi biste ga uzalud mogli tražiti ceo život a da ga ipak ne nađete.

Preskot je pogledao Čejna koji je sumnjičavo zavrteo glavom. – Ne sviđa mi se to, Džede! Liči mi na podvalu!

– Ali, imaćemo ženu, a kasnije i šerifa kao taoca. Do vraga, šta nam mogu ako ih budemo imali u rukama?

Čejn se zamislio.

Preuzimajući vodeću ulogu među njima, Džed Preskot je nastavio. – Došli smo ovamo zbog novca, Ajk, i kao što vidiš, oni su spremni da nam ga daju na tanjiru. Ja sam za to da poslušamo. Iovako nećemo biti u boljoj situaciji.

Čejn se zamišljeno zagledao u tavanicu i posle dužeg vremena provedenog u ćutanju rekao. – Ako je ovo neka podvala, šerife, devojkica će prva dobiti kuršum. Jesi li me čuo?

– Svestan sam s kim imam posla i šta sta u stanju da učinite, mister – odgovorio je na to Vintrop. – Imate pet minuta vremena da se odlučite. Posle toga, moja je obaveza prema ovom gradu i zakletvi koju sam dao, da za poterom pođem na vas, bez obzira na rizik kojem će se ta devojkica izložiti. Harold Rajt je sinoć preminuo, što znači da ste vi ubice i da znate da ću vas dočepati, noćas i ovde, ili kasnije, ako budete pobegli. U svakom slučaju, goniću vas dok vas ne ščepam obojicu.

Čejn je uklonio cev revolvera sa Eninih čela i razbio okno na prozoru. Ali, pre nego što je mogao da opali hitac, Preskot ga je zgrabio za članak ruke. Stisak Preskotove ruke bio je toliko jak da je Čejn bolno zastenjao.

– Prihvaćemo njegovu ponudu, Ajk. Sve do sada ti si imao glavnu reč i vodio igru, ali sada ja preuzimam glavnu ulogu. A ja sada kažem da ćemo prihvatiti njegovu ponudu. Goniće nas kasnije, to je sigurno, ali šta si drugo očekivao? I za to postoji lek. Zadržaćemo šerifa sve dok ne dobijemo novac, a posle toga

nećemo biti u teškoj situaciji nego što smo i do sada uglavnom bili.

Čejn je oteo ruku iz Preskotovog stiska i drugom rukom protrljao nagnječeni članak. Od dugog stajanja Eni je već bila umorna i učinila je pokret kao da će poći da sedne, ali je Čejn to drukčije shvatio i grubo je gurnuo nazad do zida.

– Umorna sam – rekla je utučeno. – Htela bih da sednem.

– Dovoljno si odrasla da možeš da stojiš, curo. Kako provodiš cele noći u salunima. Pođi lepo napolje i pazi kako se ponašaš. Ako pokušaš da budeš previše mudra, onda nikada više nećeš videti ovu kuću... ni svog dragog.

Čejn je pokazao Eni ulazna vrata i naredio joj da ih otvori. Kada ga je ona poslušala, Čejn je doviknuo.

– Izlazimo, šerife! Sad pazi dobro šta radiš! Ako opališ na nas, ti ili neko drugi, devojka će prva dobiti svoje. Posle toga možda će još pola tuceta građana dobiti ono što u svakom slučaju zaslužuju... kuršum!

Sa trotoara se nije čuo nikakav odgovor. Držeći revolver uperen na Eninu glavu, Čejn je prvi izašao na verandu i preko stepeništa u dvorište. Džed Preskot je išao odmah iza njega, krupnim graškama znoja orošenog čela, sa revolverom čvrsto stisnutim u desnoj ruci. Kada su se nalazili samo nekoliko metara daleko od vratnica, Al Vintrop je izronio iz senke. Čejn je mahinalno uperio revolver na njega, ali je odmah video da Vintrop drži revolver za cev i da im ga pruža. Čejn je pružio ruku, zgrabio „kolt“ za dršku i hitnuo ga u dvorište. Zatim je gurnuo Preskota iza Vintropa i s olakšanjem u glasu rekao.

– O kejj, do sada je išlo sve dobro. Sa-

mo bez podvale, šerife. Gde je onaj tvoj vražiji zamenik?

– Rekao sam mu da ode dole u grad i da građanima kaže da vas niko ne zadržava na putu prema salunu. Name-ravam da se striktno pridržavam svojih obaveza iz ove nagodbe, mister.

Čejn se nervozno osvrnuo oko sebe. Lice mu se presijavalo od znoja koji ga je odjednom oblio. I Džed Preskot se počeo osvrutati, očigledno nesiguran u sebe i donekle zbunjen situacijom u kojoj su se našli. No, Al Vintrop kao da to nije primećivao i uputio se trotoarom prema centru, idući čvrstim korakom i gordo dignute glave. Slobodne ruke bez revolvera njihale su mu se u hodu.

Gledajući ga takvog, Eni je promenila mišljenje koje je do tada imala o njemu. Prema tom čoveku nije gajila samo obično poštovanje kao prema urednom i časnom susedu, već je osećala da ga zbog njegove odlučnosti, hrabrosti i samopregora duboko ceni i uvažava. Šerif Vintrop bio je čuvak reda prve klase, ali i čovek velike vrednosti. Odjednom je osetila da joj je vrlo važno da se sve ovo što pre završi i da, po mogućstvu, ni jedan od tih dobrih i vrednih ljudi ne bude povređen. Želela je da se uveri kako je Dok nije žrtvovao, ali je isto tako želela da i ostali prođu neozleđeni.

Na celom putu do saluna nikoga nisu videli na ulici, kao da je grad opusteo. No, pljačkaši su ipak bili oprezni i držali su svoje taoce neprekidno na nišanu zapetih revolvera. Kada je raskrilio vrata saluna i ušao unutra, Čejn je brzo zakoračio u stranu i povukao Eni ispred sebe kao štit. Dok Holidej je stajao pored šanka na drugom kraju udaljenom od ulaza. Čejnov pogled obuhvatio je u magnovenju sve uglove saluna. Sem Holideja u salunu nije bilo nikoga.

– Gde je taj prokleti novac zbog kojeg

smo se toliko nagnjavili, Holideje? – zapitao je Čejn bez ikakvog uvoda. – Govori odmah ili će ova devojka biti mrtva.

– Ako je ubiješ, nikada nećeš saznati, Čejne, a sem toga, bićeš progonjen kao ubica žena, a u ovim krajevima to nije baš zgodna preporuka, čak ni za ljude tvog kova. Tome dodaj činjenicu da je Preskot udario bankara toliko jako da je taj čovek od udarca umro, pa ćeš videti da ćete vas dvojica morati dobro da potkujete tabane ako želite da umaknet... što vam i onako neće uspeti.

Držeći revolver uperen u Vintropova leđa, Preskot se malo pomerio u stranu i izviriio iza svog zaklona. – Nismo došli ovamo da satima pričamo priče, Holideje. Protiv tebe mi stvarno nemamo ništa naročito. Nije trebalo da te uvlačimo u aferu, ali, kad je to već učinjeno, sa dosta razloga ti si nam vratio i pokušao da se izvučeš. Na tvom mestu svao bi tako postupio. Ti jednostavno nisi čovek našeg kova i smatram da je Čejn to trebalo od početka da proceni. U stvari, mislim da si ti jedan vrlo bistar čova koji gleda svoja posla i traži da ga niko ne dira. Što se mene tiče, to je u redu i smatraću kao da ništa nije bilo i da počinjemo iz početka. Dakle, svako neka čuva sebe, pa to uradi i ti. Mogu li onda računati da ćeš sarađivati sa nama?

– Naravno – rekao je Dok.

Holidej je spustio čašu na šank i lagano pošao prema njima. Prešavši nekoliko koraka, izvadio je iz džepa komad papira i raširio ga na tezgi.

– Ovde je mapa iz koje ćete tačno videti gde je novac sakriven. Daću vam je u zamenu za život ove devojke i šerifov život.

Čejn je gurnuo Eni prema njemu, ali je Dok digao ruku dajući na znanje da želi još nešto da kaže.

– Ne tako brzo, Čejne – u njegovoj ruci odjednom se našao revolver uperen na Čejna. – Da bi došao do ove mape, moraš preći preko mene mrtvog. Ja sam običan kockar, kako ti kažeš, a ti si, kako sebe smatraš, veliki čovek. Kao što sam ti već rekao, dužan si mi što si se umešao u moj život i zabrljao ga. Želim da ti za sve što si mi učinio vratim punom merom i mislim kako je pošteno da mi za to pružiš šansu.

– Ne! – vrisnula je Eni. – Ne smeš to da radiš, Dok! Daj im mapu i pusti ih neka idu! Ne mogu više ovo da podnesem!

– A ja ne bih mogao da živim sa pomislju da me je jedan nitkov izigrao i doveo u pitanje moj život i ugled. Ako ode odavde, pitanje je da li će ga potera ikada stići, Eni – rekao je Dok. Ja sam se već dogovorio sa šerifom Vintropom, sad treba još samo da se dogovorim sa Čejnom.

Džed Preskot ga je gledao sasvim zbunjen. – Hoćeš da se obračunaš sa Čejnom, ako sam te dobro shvatio.

– Tačno, baš to.

Preskot se obratio Ajku Čejnu. – Čuo si ovog čoveka, Ajk. Sredi ga, pa da idemo odavde. Istina, čuo sam da je dosta brz na pištolju, ali verujem da si ti brži. Ja ću držati ovo dvoje na oku dok se ti obračunaš sa njim. Sredi Holideja, što si uostalom i želeo, jer samo to slušao poslednjih dana, a onda ćemo uzeti mapu, povesti sa sobom ovo dvoje kao taoce, iskopati sakriveni novac i zauvek nestati iz ove pokrajine. Hajde požuri, čoveče... postajem vraški nestrpljiv.

Čejn je nervozno liznuo suve usne. Znao je kakvu reputaciju uživa Dok Holidej i kada je govorio i pretio da će ga ubiti, nije imao u vidu obračun oči

u oči, kakav je sad imao u izgledu. – Možemo jednostavno uzeti mapu i otići odavde, Džede. Holidej neće rizikovati da ova cura plati glavom – dodao je sa prizvukom nesigurnosti u glasu.

Na to je Holidej rekao. – Svakako da neću rizikovati ničiju glavu da bih dobio zadovoljenje, Čejne, ali ako ovo ne završimo sada, imaćeš me na leđima do kraja života. Uostalom, šta bi ti smetalo da na dršku revolvera urežeš jedan zarez više, zarez za Doka Holideja?

Čejn se sa dozom nedoumice osvrnuo oko sebe. Eni se lagano udaljila i on nije pokušao da je spreči. Al Vintrop je digao ruke visoko iznad glave da ne bi bilo nikakve sumnje kako će se držati u toku eventualnog obračuna.

Već nestrpljiv, Preskot je rekao. – Hajde, završi s tim, Ajk. Do vraga, valjda možeš da ga središ?

– Naravno da mogu!

– Ondá završavaj s tim!

Preskot je pokretom revolvera dao znak Vintropu i Eni da pređu preko odaje do sporednih bočnih vrata saluna. Kada su ovo dvoje stigli tamo, on im je opet pokretom pištolja dao znak da se sklone u stranu. Otključavši vrata, okrenuo se i video kako Dok Holidej stavlja mapu u svoj džep. Kada je to učinio, Dok je spustio cev revolvera prema zemlji i Čejn je prosiktao.

– Dobićeš ono što si tražio, Holideje!

– Stavićemo revolvere u futrolu, Čejne, obojica, ili nećeš živ izaći iz ovog grada.

Lice Ajka Čejna iskrivilo se u grč zverske mržnje i otkrilo stisnute zube, kao kod vuka spremnog da se baci na žrtvu, ali je vratio revolver u futrolu istovremeno kada i Holidej. Zatim je stao nasuprot Holideju, nogu malo raširenih, i nekoliko puta obrisao vlažne šake o pantalone.

Eni je bez daha posmatrala šta se pred njenim očima događa, a Al Vintrop je mirno stajao, kao da ga se ništa ne tiče što će se pred njim odigrati obračun na život i smrt. Šerifu očigledno nije bilo prvi put da prisustvuje ovakvim scenama.

Posle nekoliko sekundi apsolutnog mirovanja, Ajk Čejn se odjednom pokrenuo. Ruka mu se munjevito spustila naniže i njegov revolver je poleteo iz futrole. Eni je kriknula. Džed Preskot je zurio razrogačenih očiju, zaprepasćen neverovatnom brzinom svog ortaka. Nikada do tada nije video Ajka Čejna u pravoj akciji, ali sada kada ga je video, znao je zašto je Čejn toliko samouveren. Njegova ruka jedva da se videla dok je dizala pištolj prema cilju. Odjeknula je grmljavina revolverskog pucnja, praćena drugim pucnjem koji se začuo hiljaditi delić sekunde kasnije. Odjek hitaca slio se u jedan dok su Čejn i Holidej stajali jedan naspram drugoga obavijeni barutnim dimom, zuraći jedan drugome u oči.

No, onda se licem Ajka Čejna razlio izraz bola i usta su mu se mlitavo upola otvorila. Tanak mlaz krvi potekao mu je preko donje usne na grubu neoprijanu bradu. Uz glasan metalan zveket pištolj mu je ispao iz ruke, a on je stajao tako, još uvek uspravan, iako mu je iz velike rupe na sredini grudi tekao mlaz krvi.

Osećajući da život ističe iz njega, prokrkljao je. – Preskote, zabrljao si, kao što sam znao da ćeš zabrljati. Trebalo je da ih bez rizika pobijemo kao što sam ja predložio i da onda uzmemo novac i pobeegnemo – rekavši to, srušio se licem prema podu, ali je trenutak kasnije digao glavu i staklastim očima zagledao se u Doka Holideja. – Trebalo je da sam te... onda... prvi put...

Klonuo je glavom i vrhom brade udario o pod. Posle toga više se nije makao. Eni Flečer potrčala je ka Doku, a Al Vintrop, ulučivši priliku, jedinu koja mu se pružila od kako se sreo sa dvojicom pljačkaša, razmahnuo je rukama i iskosa zadao podlakticom Preskotu udarac po slepoočnici. Udarac nije bio toliko jak da Preskota obori na zemlju, ali se od njega bandit zateturao. Još pre nego što je povratio ravnotežu Preskot je ispalio hitac iz pištolja. Tane je pogodilo Vintropa u rame i odbacilo ga leđima na drveni šank. Preskot se istog trenutka okrenuo na drugu stranu prema Holideju i ugledao Doka koji je, odgurnuvši Eni u stranu, kleknuo na koleno da bi nanišanio. Preskot je jedan za drugim ispalio četiri hica i Dok je bio prinuđen da se baci u stranu i izbegne da bude pogođen. Kockar se zakotrljao po podu i kada se zaustavio i uspravio, revolver u njegovoj ruci je planuo. Preskot se zavrteo oko sebe pogođen Dokovim hicem i jurnuo kroz vrata saluna na ulicu, gde se dao u beg prema mestu gde se nalazio njegov konj. Iako ranjen, uspeo je da stigne u sporednu ulicu, odveže svog konja i baci se u sedlo pre nego što je Džim Hering jureći za njim iskrsnuo iz mraka. Hering je čuo pucjavu, pojurio šerifu u pomoć i stigavši Preskota, ispalio tri hica, od kojih je jedan okrznuo Preskota. No, bandit je ošinuo konja u trk i velikom brzinom uputio se van grada.

*

Dok Holidej je pažljivo digao Eni Flečer sa poda i namestio je u jednu stolicu. Zatim se okrenuo Vintropu. Šerif je stajao bled u licu, sa levom rukom pritisnutom na desno rame. Prsti ruke bili su mu obojeni krvlju.

— Brzo ću se vratiti, šerife — rekao je Dok. — Pripazite na devojkju.

Na Enino iznenađenje Vintrop je poslušno klimnuo glavom. Posle toga Dok Holidej je nestao. Izašao je iz saluna, žurno otišao do štale, naredio tamo Kipu Morisu da mu osedla dorata i, praćen njegovim preklinjanjem i kletvama, izveo životinju iz štale, pojahao je i poterao u trk. Stigao je do sporedne ulice u poslednjem trenutku, uspevši da vidi Džeda Preskota kako kao mahnit goni svog konja pravcem prema brdima.

*

Već dugo nije Džim Hering bio u lošem raspoloženju, još od samog jutra, ali sutradan po Preskotovom bekstvu i nestanku Doka Holideja nije ni imao razloga da bude naročito raspoložen. Od kako je prošle večeri izjahao iz grada za Dokom Holidejem i ostatak noći proveo u jahanju, zaustavio se mnogo puta osluškujući ne bi li čuo makar najmanji šum koji bi mu otkrio gde se nalaze Holidej ili Preskot. Što se tiče ovog drugog, znao je da je Preskot teško ranjen i da neće moći daleko da pobegne. Ranjen bandit će morati da stane, da uhvati busiju i da pokuša da smakne svakoga ko bude pošao za njim. Da, Džim Hering je želeo da uhvati Preskota, ali još više je želeo da nađe Doka Holideja. Ključ zagonetke i objašnjenje celog događaja ležao je u Holideju. Mada je sve uglavnom bilo objašnjeno, za šerifovog zamenika Džima Heringa još mnogo toga ostalo je maglovito.

Sa takvim mislima jahao je kroz bledo sivilo praskozorja. Konačno je našao tragove dva konja, jedan trag je pratio onaj prethodni, a oba traga sasvim sigurno nisu bila starija od par časova, ili tako nešto.

Trag ga je odveo prema brežuljkastom brdovitom predelu. Tu u brdima bilo je malo drveća i malo mogućnosti za zasedu, i samo nekoliko većih stena bile su dovoljno velike da se iza njih sakriju čovek i konj. Iako nedovoljno iskusan, Džim Hering je znao da na te stene mora da obrati pažnju.

Hering je nastavio da jaše. Na prvom brdašetu do kojeg je došao uputio se uz padinu, skoro istim pravcem kojim je išao kada je jahao sa poterom. Tek što je u malom luku obišao oko jedne velike stene, ugledao je iznad sebe nekog konjanika. Šerifov zamenik je upeorio revolver na konjanika, ali nije opalio jer je prepoznao Doka Holideja.

Dok Holidej, međutim, nije primetio čoveka koji je išao njegovim tragom. Sjahao je iz sedla, privezao konja za žbun i sišao do severne strane najveće stene na padini. Tu je, dakle, bilo skrovište! Džim Hering je osetio da ga prožima drhtavica od uzbuđenja. Uprkos poverenju koje je Vintrop pokazao prema Doku Holideju, Hering će imati zadovoljstvo da se vrati u Vilburng Springs s uhapšenim Holidejem i opljačkanim novcem u bisagama na sedlu. Onda će biti na šerifu Vintropu i građanima Vilburng Springsa da odluče o sudbini Doka Holideja.

Ali, kada se približavao Holideju koji ga nije video, šerif je ugledao još jednu osobu koja je izašla iza stene. Bio je to Preskot, i to Preskot sa revolverom uperenim na Holideja. Hering je otvorio usta u želji da vikne i opomene Holideja, ali pre nego što je izgovorio ijednu reč, Holidej se bacio dalje od podnožja stene. Grmnuo je pucanj revolvera i Hering je video da se tane odbilo od stene i otkinulo nekoliko sitnih komadića kamena. Dok Holidej je u međuvremenu već ležao na leđima i pre nego

što bi čovek pljesnuo dlanom o dlan, on je već bio na nogama i revolver je planuo u njegovoj ruci. Zatečen u nameri da na Holideja ispali još jedan hitac, Džed Preskot je pogotkom kuršuma bio odbačen leđima na stenu. Čak i na razdaljini od pedesetak metara Hering je jasno čuo njegovo bolno stenjanje. Zatim je Preskot zatresao glavom i njegovo lice je iskrivilo bolan grč nalik na osmeh. Pao je licem okrenut zemlji i otkotrljao se niz padinu.

Džim Hering je vratio revolver u futrolu i odjahao do mesta gde se zadržalo Preskotovo telo. Sjahavši iz sedla, Hering je pogledao Preskotovo lice zgrčeno u samrtnu masku bola i mržnje.

Dok Holidej je iskopao vreće sa novcem iz rupe i stavio ih u bisage. Onda je sjahao niz padinu do Heringa i pogledao mrtvog Džeda Preskota. Odjednom više nije osećao onu napetost koja ga je mučila mnogo dana.

– Vreme je da se obojica vratimo u grad, zameniče.

Heringova ruka spustila se do drške revolvera. – Hoćete li mirno poći, Holideje?

– Ja idem napred, zameniče, ne možete me zadržati, a ako mi ne verujete, pištolj vam je pri ruci. Ali, mislim da vam neću zadavati glavobolje... Dosta mi je svega ovoga. Vi i Vintrop možete raditi šta hoćete.

Holidej je poterao konja i jahao je napred celim putem. Ušli su u Vilburng Springs sporednim ulicama sve do gradske štale. Tu je Dok ostavio Morisovog dorata i poneo vrećice do glavne ulice, u kojoj je zatekao gomilu građana. Kada se Dok pojavio, niko nije rekao ni reč. Hering je išao za njim sa revolverom u futrolu, ali spreman za svaku eventualnost. No, sve to nije bilo potrebno jer Holideju ni na kraj pameti

nije bilo da preduzima nešto glupo sada kad su se događaji zavijali njemu u korist. Kada je Dok skrenuo prema zatvoru, iz šerifove stanice izašao je doktor Fišer. Fišer je pogledao Doka i oborivši pogled, promrmljao. – Oprostite, Holideje, mnogo mi je žao.

Dok se nije potrudio da odgovori. Ušao je u šerifovu kancelariju i spustio je vreće sa novcem na sto. Vintrop jedva da ga je pogledao, ali je jasno progovorio. – Pre nego što je umro, Harold Rajt je rekao Fišeru nešto ~~važno~~, Holideje.

Dok je ćutao i čekao. Bio je suviše umoran za postavljanje pitanja.

– Fišer mi je rekao nešto važno. Pre nego što je umro, Rajt se setio da kada ste ušli u banku, u vašoj ruci nije video revolver. Prema tome, vaša izjava stoji kao tačna.

Suviše umoran da bi se radovao, Dok je samo klimnuo glavom. – Kako je Eni, šerife?

– Bila je strašno uznemirena, ali sada je dobro – Vintrop je pružio ruku. – Moje izvinjenje, mister Holideje, a takođe i moji izrazi zahvalnosti. Bez vaše hrabrosti i odlučnosti možda nikada ne bismo saznali šta se stvarno desilo.

Dok Holidej se rukovao sa šerifom i pošao ka vratima. No, pre nego što je

izašao, Hering ga je oslovio. – Isto važi i za mene, mister Holideje. Ali, morate shvatiti da mi radimo svoj posao.

Dok se osmehnuo krajičkom usana. – Zameniće, uvek sam govorio da protiv vas nemam ništa. Vi radite svoj posao, a ja živim onako kako se meni dopada. Ako svako od nas radi ono što treba, nećemo doći u sukob.

– Nema ljutnje, mister Holideje.

– Nema ljutnje – rekao je Dok i izašao na trotoar. Na licu mu je lebdeo zadovoljan osmeh. Uprkos mnogim nevoljama poslednjih nedelja, sada je sigurno znao da se nešto promenilo. Sreća mu se opet počela osmehivati.

Znao je da mu se sreća vratila i po tome kako ga je Eni pogledala i zagrlila kada su stigli do kuće na bregu. U njenim očima ogledala se radost što je opet sa voljenim čovekom i što su, sumorni dani ispunjeni tegobama prošli. Uzdrhtala je kada je njegova ruka kliznula niz njena leđa i prigrllila je oko pasa. Taj stisak njegovih mišica joj je prijao i prijao joj je sve više što je postojao jači i strasniji. Kada su im se usne spojile i Dok je u naručju poneo unutra, učinilo joj se da je svet oko nje neizmerno lep i da će dugo, dugo biti takav.

KRAJ

čitajte sledeći broj **DOKA HOLIDEJA**

BROJ 161

izlazi 7. oktobra 1984.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.